

TILINPÄÄTÖS VUODELTA 2020

Kunnanhallitus 29.3.2021 § 69

Kunnanvaltuusto 31.5.2021 § 24

SISÄLLYSLUETTELO

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	3
Koronapandemian vaikutuksista uuraisten kunnassa	4
Kunnan hallinto	5
Taloudellinen kehitys	6
TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN	10
Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	10
Rahoituslaskelma ja tunnusluvut.....	12
Investoinnit	13
Tase	15
Kunnan kokonaistulot ja -menot.....	19
Kuntakonsernin toiminta ja talous	20
Konsernitilinpäätökseen sisältyvät	20
Konsernin toiminnan ohjaus.....	21
Konsernituloslaskelma ja tunnusluvut	22
Konsernin rahoituslaskelma ja tunnusluvut	23
Konsernitase ja sen tunnusluvut	24
Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä ja keskeiset johtopäätökset	26
Tilikauden tuloksen käsittely	27
Käyttötalouden toteutuminen	28
2001 VALTUUSTO JA KONSERNIJOHTO	29
3002 KONSERNIPALVELUT	35
4001 PERUSPALVELULAUTAKUNTA	40
5001 SIVISTYSLAUTAKUNTA	70
7002 TEKNINEN LAUTAKUNTA	100
Tuloslaskelmaosan toteutuminen	124
Investointien toteutuminen	126
Rahoitusosan toteutuminen 2020	128
Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta 2020	130
Tilinpäätöslaskelmat	134
Tuloslaskelma (ulkoinen)	134
Rahoituslaskelma	135
Tase	136
Konsernituloslaskelma	138
Konsernin rahoituslaskelma	139
Konsernitase.....	140

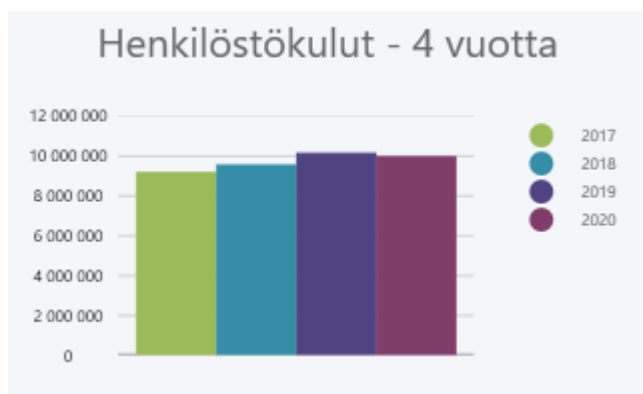
Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	142
Tuloslaskelman liitetiedot.....	144
Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista	145
Tasetta koskevat liitetiedot.....	147
Taseen vastaavia koskevat liitetiedot.....	147
Käyttöomaisuuden muutokset.....	148
Pysyvien vastaavien sijoitukset.....	149
Omistukset muissa yhteisöissä	150
Taseen vastattavia koskevat liitetiedot.....	151
Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	152
Konsernin liitetiedot.....	154
Konsernituloslaskelman liitetiedot	154
Konsernitaseen liitetiedot.....	155
Kunnan vesihuoltolaitos	156
Tuloslaskelma.....	156
Vesihuoltolaitoksen tase	157
Rahoituslaskelma	158
Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot.....	159
Toistaiseksi palkatun henkilöstön määrä kunnan toimialoittain 31.12.2020	159
Luottamushenkilömaksut	160
Tilintarkastajien palkkiot.....	160
Intressitahotapahtumat	160
Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista 2020.....	161
Tilinpäätöksen allekirjoitus ja tilinpäätösmerkintä	162

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Viime vuoden keväänä arvioin blogissani, että Koronasta johtuen toimintakulut kasvavat ja verotulot toteutuvat 600.000 euroa pienempänä kuin on talousarviossa. Arvio perustui Kuntaliiton silloiseen arvioon siitä, miten Koronatilanne heikentää kuntataloutta kokonaisuudessaan. Ja tästä johtuen valtioneuvoston eli hallituksen on lupaustensa mukaisesti tullava apuun. Totesin tuolloin, että verotulojen menetyksen ja terveystenon kasvun kompensatio Uuraisten osalta tarkoittaa 1,0-1,5 miljoonan euron lisäystä tämän vuoden valtionosuuksiin. Verotulomenetyksen kompensatio on jatkuttava myös tulevina vuosina, vaikka pienempänä, ja vaikka tätä kautta valtionosuus kokonaisuudessaan pieneni.

Tilanteen teki vaikeaksi se, että Uuraisten kunnalla oli takanaan taloudellisesti jo kaksi erittäin vaikeaa vuotta. Puskureita eli taseen ylijäämiä on sulanut vuosina 2018 ja 2019 jo kolme miljoonaa euroa, ja jäljellä on vajaa 700 000 euroa. Toimintaa oli täytynyt rahoittaa ns. kuntatodistustuloina eli lyhytaikaisilla luotoilla. Onneksi Kuntarahoitus ilmoitti edelleen olevansa mukana kuntatodistusohjelmassa turvaten kuntien rahoituksen.

Miten arvio toteutui? Toimintakulut eivät kuitenkaan kasvaneet, päinvastoin ne toteutuivat pienempänä kuin muutettu talousarvio huolimatta perusterveydenhuollon lisäkuluista. Toimintakate tilinpäätöksessä 2020 on -20.391.000 euroa, kun muutetussa talousarviossa toimintakatteeksi oli arvioitu -21.230.700 euroa. Keskeinen selittävä tekijä on se, että kunnassa henkilöstö ja päättäjät kykenivät pysäyttämään kustannusten kasvu. Esimerkiksi henkilöstökulut eivät enää kasvaneet kuten aiempina vuosina.

Arvioni osui lähelle oikeaa siinä, että Koronatilanteesta johtuen veroja tuloutui yli puoli miljoonaa euroa arvioitua vähemmän. Ja hallitus tuli apuun. Verotulomenetystä kompensoi noin 1 miljoonaa euroa suuremmat valtionosuudet.

Uuraisten kunnan tilinpäätös 2020 osoittaa, että vuosikate on 2.267.182,76 €. Valtuuston hyväksymässä talousarviossa vuosikatteen vuodelle 2020 oli arvioitu olevan muutoksen jälkeen 1.509.740 €. Tilikauden poistot olivat normaalia suuremmat (n.1,75 milj.€) johtuen n. 460 000 euron kertapoistoista.

Tilikauden ylijäämä on tilinpäätöksessä 527 352,41 euroa. Tilikauden ylijäämäksi arvioitiin vuoden 2020 muutetussa talousarviossa 192 560,00 euroa.

Kunta investoi arvioitua huomattavasti vähemmän, ja valtuusto siirsi liikuntapuisto -hankkeen toteutuksen vuodelle 2021. Nettoinvestoinnit olivat noin 343 000 euroa.

Hyvä vuosikate tosin sanoen tulorahoitus ja maltilliset investointikulut mahdollistivat sen, että kassavarat riittivät ja kunnan nettovelkaantumisen kääntyi hienoiseen laskuun pitkästä ajasta. Rahoituslaskelman osalta pitkäaikaisten lainojen lisäystä on arvioitu 3 000 000 euroa. Pitkäaikaista lainaa kuitenkin nostettiin 2 500 000 euroa. Lyhytaikaisen lainan lisäys oli 500 000 euroa. Lainoja lyhennettiin 3.113.293,34 eurolla.

Kunnan talous saatiin tavoitteen mukaisesti vakautettua ja tasapainotettua. Kunnan osaavat työntekijät mahdollistavat hyvät palvelut ja niiden jatkuvan kehittämisen. Henkilöstökyselystä vuodelta 2020 kävi ilmi, että työntekijät ovat sisäistäneet työnsä tavoitteet ja sisällön sekä työmotivaatio on hyvällä tasolla.

Tulevia taloudellisia ja toiminnallisia ongelmia kykenemme paremmin ratkomaan, kun kunnassa on yhteistyön ja tekemisen meininki kuntalaisten, päättäjien ja työntekijöiden kesken.

Valitettavasti kunnan väestö väheni myös vuonna 2020. Uuraisilla vähennys aiheutui sisäisestä muutto-
liikkeestä. Miinusmerkki oli kuitenkin vain kolmasosa verrattuna vuoteen 2019. Suunta kääntyy, ja sen näkee suun muodosta. Vuonna 2020 Uurainen oli yksi niistä neljästä keskisuomalaisesta kunnasta, jossa luonnollinen väestömuutos oli plussalla.

Juha Valkama
kunnanjohtaja

KORONAPANDEMIAN VAIKUTUKSISTA UURAISTEN KUNNASSA

Kunnanvaltuusto on 14.12.2020 § 45 hyväksynyt seuraavat muutokset Uuraisien kunnan talousarvioon vuonna 2020: 1) 195.430 euron lisämäärärahan myöntämisen perusterveydenhuollon kustannuksiin. 2) 1.001.940 euron lisäämisen valtionosuustuloihin. 3) 530.000 euron vähentämisen verotuloista.

Nämä muutotarpeet johtuvat suurimmalta osalta koronapandemian vaikutuksesta koko vuoden ajan kunnan talouteen. Valtio on tukenut kuntia ja korvannut niiden kuluja ja tulomenetyksiä lisäämällä valtionosuuksia vuoden 2020 aikana useassa eri lisäbudjetissa. Siinä Uuraisien kunta on ollut selvä hyötyjä. Perusterveydenhuollon kustannukset ovat ylittyneet selvästi vuoden 2020 tilinpäätöksessä ja tämä on johtunut ainakin osittain koronapandemian aiheuttamista lisäkustannuksista. Terveyspalveluissa henkilöstömenot ovat lisääntyneet, kun henkilöstöä on siirretty koronajäljitystehtäviin. Terveyskeskussairaalassa menot ovat nousseet samojen syiden vuoksi kuin vanhustenhuollossakin. Koronapandemia on vaikuttanut negatiivisesti yleiseen taloustilanteeseen ja näin ollen myös kunnan saamien verotulojen määrä on jäänyt arvioitua pienemmäksi.

Uuraisien kunnassa toteutettiin kevään ja alkukesän aikana henkilökunnan lomautus, joka kohdistui lopulta melko suurelta osin varhaiskasvatuksen henkilökuntaan. Lomautuksilla saavutettiin n. 75.000 euron säästö palkkamenoissa.

Sivistyspalveluissa koronaepidemian vaikutukset ovat näkyneet laajasti eri palveluissa. Perusopetuksessa ovat vaikutukset olleet suurimmat kevät- ja syyskuun etäopetukseen siirtymisen vuoksi. Menot toisaalta vähenivät ateria-, siivous- ja kuljetuspalvelujen osalta. Toisaalta kustannukset lisääntyivät suojatarvikehankintojen myötä. Valtiolta on saatu merkittävä hankeavustusraha, jolla on pystytty paikkamaan etäkoulun aiheuttamia oppimisvajeita.

Konkreettisena kustannuksena voidaan pitää vanhuspalveluihin keskitettyä suojavarusteiden hankintaa. Vuoden 2020 aikana suorjavarustehankintoja on suoritettu n. 46.000 eurolla. Palveluista on jouduttu ostamaan lisää tehostettua siivousta. Palkkamenot ovat lisääntyneet sijaisten käytön lisääntyessä koronakaranteenien ja -eristysten vuoksi. Vanhustenhuolto on joutunut myös voimakkaan henkisen kuormituksen kohteeksi varsinkin Ruskolan osastolla hoitaessaan koronaan sairastuneita asukkaita. Muissa sosiaalipalveluissa vaikutukset ovat olleet vähäisempiä ja näkyneet lähinnä lisääntyneinä suojatarvikemenoina. Perhetyön tarpeessa ollut huomattavia vaihteluja koronatilanteen mukaan.

Vapaa-aika-, nuoriso- ja kulttuuripalveluissa kustannukset ovat vähentyneet peruuntuneiden tilaisuuksien myötä. Toimintaa jouduttu rajoittamaan kaikissa palveluissa, mikä varsinkaan nuorten ikäryhmien osalta ei ole ollut tavoitteiden mukaista. Kirjaston toiminnan rajoitukset ovat näkyneet lainausmäärien ja tapahtumien vähenemisenä.

Muiden koronapandemian aiheuttamien suorien tai välillisten kustannusten esim. työntekijöiden poissaolojen määrää tai sijaistarvetta tästä syystä on vaikea arvioida eikä niitä ole tilastoitu kunnassa.

KUNNAN HALLINTO

Kunnanvaltuusto

Kunnanvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta kuntalain 14 §:n mukaisesti. Uuraisten kunnanvaltuusto valittiin kuntavaaleissa 2017.

Valtuuston poliittiset voimasuhteet 9.4.2017 toimitettujen kuntavaalien tuloksen mukaan:

Suomen Keskusta	8
Perussuomalaiset *	5
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	4
Suomen Kristillisdemokraatit	2
Kansallinen Kokoomus	1
Vasemmistoliitto	1

* Tuulia Johansson erosi Perussuomalaisten ryhmästä 2017 ja muodosti oman ryhmän.

20.5.2019 tehdyn ilmoituksen mukaisesti kolme Perussuomalaisia vaaleissa edustanutta valtuutettua on siirtynyt Suomen keskustan valtuustoryhmään, joten Perussuomalaisten valtuustoryhmässä on ollut enää yksi edustaja em. ajankohdan jälkeen vuonna 2019.

Valtuutettu Raimo Paanala jätti eronpyynnön luottamustoimestaan ja hänen tilalleen valtuustoon nousi varavaltuutettu Ilkka Mäkäräinen.

Kunnanhallitus

Uuraisten kunnanhallitukseen kuului seitsemän jäsentä, joilla kullakin oli henkilökohtainen varajäsen. Kunnanhallituksen esittelijänä toimi kunnanjohtaja Juha Valkama. Kunnanhallituksen toimikausi oli 2017-2019, joten uusi kunnanhallitus toimikaudelle 2019 – 2021 valittiin vuoden 2019 kesäkuussa. Kunnanhallitus kokoontui vuonna 2020 yhteensä 22 kertaa, käsitellen kaikkiaan 283 pykälää.

Kunnanhallitus 31.12.2020

Liisa Stenman-Kässi, puheenjohtaja	varajäsen Jaana Hirsjärvi
Veli Hytönen, varapuheenjohtaja	varajäsen Jussi Nygren
Veli-Matti Arponen	varajäsen Matleena Kivelä
Olli Humalajoki	varajäsen Simo Koskinen
Susanna Kettunen	varajäsen Tiina Kuusenmäki
Merja Kinnunen	varajäsen Pekka Riihimäki
Harri Palonen	varajäsen Antti-Pekka Kotilainen

Lautakunnat

Kunnassa toimi viisi lautakuntaa: sivistyslautakunta, peruspalvelulautakunta, tarkastuslautakunta, tekninen lautakunta ja sen alainen ympäristöjaos sekä keskusvaalilautakunta. Kunnanhallituksen ja lautakuntien alaisuudessa voi lisäksi toimia erikseen valittuja työryhmiä, joita ovat mm. taloustyöryhmä, maankäyttötyöryhmä, metsätyöryhmä, työ- ja elinkeinoryhmä, vapaa-aikatyöryhmä, vesityöryhmä, sisäilmastotyöryhmä.

TALOUDELLINEN KEHITYS

Vuonna 2020 Suomen talous supistuu covid-19-pandemian ja sen rajoittamistoimien seurauksena. BKT:n arvioidaan supistuvan 3,3 % v. 2020 ja vuoden 2020 viimeisellä neljänneksellä talous supistuu edellisestä neljänneksestä. Palveluiden kulutus supistuu uudelleen epidemian toisen aallon voimasta, mutta tavaroiden kulutus pysyy vahvana. Samoin tavaroiden ulkomaankauppaan odotetaan pientä piristymistä, mutta palveluvienti supistuu edelleen. Rakennusinvestoinnit kääntyvät laskuun ja syventävät investointien supistumista

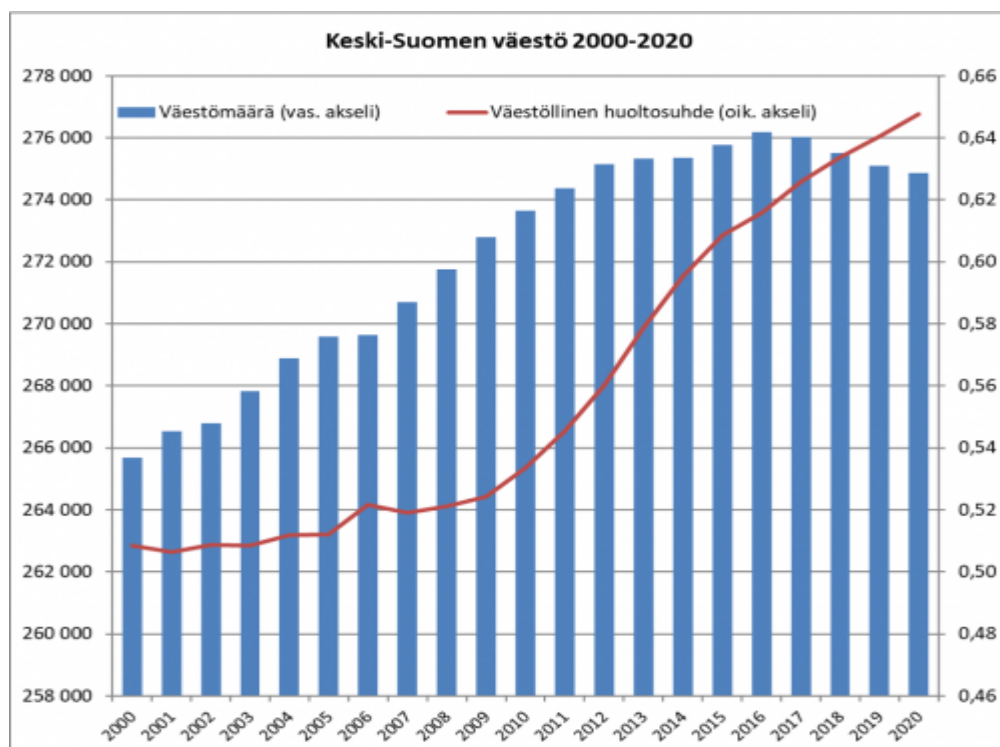
Maailmankauppa on jo kääntynyt kasvu-uralle vuoden 2020 aikana, millä on ollut suotuisa vaikutus tavaroiden ulkomaankauppaan. Vuoden 2020 lopulla covid-19-pandemian toinen aalto hidastaa toipumista ja kasvu on hitaampaa myös v. 2021 alkupuolella. Palveluiden ulkomaankauppa supistui voimakkaasti v. 2020 ja vahvempaa kasvua odotetaan vasta vuoden 2021 lopulle. Erityisesti matkailu- ja kuljetuspalveluiden normalisoituminen v. 2021 riippuu voimakkaasti covid-19-pandemiaan liittyvien riskien hälvenemisestä

Uusien rajoitustoimien käyttöönotto vähentää etenkin palvelujen kysyntää sekä tarjontaa ja kääntää työllisyyden uudelleen laskuun. Vuonna 2020 työllisyys supistuu 1,5 %, mutta enää 0,3 % v. 2021. Yritykset ovat sopeuttaneet työvoimakustannuksiaan irtisanomisten lisäksi lomautuksilla. Lomautettujen määrä väheni ennätystasolta kesällä nopeasti, mutta syksyllä lomautettujen määrä on kääntynyt uudestaan nousuun. Työttömyysaste jää 7,8 prosenttiin v. 2020 ja nousee 8,0 prosenttiin v. 2021. Heikosta ja epävarmasta taloustilanteesta johtuen työmarkkinat eivät nyt vedä työvoimaa ja työvoiman ulkopuolella olevien määrä on tänä vuonna lisääntynyt

Nimellispalkat nousevat 1,7 % palkkaliukumien noustessa v. 2020. Kuluttajahintaindeksillä mitattuna inflaatioksi ennustetaan 0,3 % v. 2020. Kulutuskysynnän merkittävä supistuminen sekä epävarmuus talouden tulevasta kehityksestä hillitsevät inflaatiota myös tulevina vuosina. Vuonna 2021 ansiotasoa nousee 2,5 %, mutta inflaatio kiihtyy vaatimattomasti 1,0 prosenttiin.

Julkisen talouden tulojen ja menojen välinen epätasapaino kasvaa jyrkästi v. 2020. Alijäämän arvioidaan kuitenkin kasvavan aiemmin ennakoitua vähemmän, vaikka covid-19-epidemia on syksyn mittaan kiihtynyt uudelleen. Suomen talous- ja työllisyyskehitys näyttävät selvinneen vuodesta 2020 monia muita maita lievemmin vaurioin. Vuoden mittaan lisäbudjeteissa on päätetty monista tukitoimista, mutta kaikkia varoja ei käytetä vuoden 2020 aikana, vaan niiden käyttö ajoittuu osittain vuoden 2021 puolelle. Lisäksi epidemiatilanne on vähentänyt julkisten palveluiden käyttöä, mikä on pienentänyt julkisten menojen kasvua v. 2020.

Oman alueen kehitys

Uuraisten kunnan väestökehitys oli laskeva vuoden 2020 aikana. Kunnan asukasmäärä 31.12.2020 oli 3.643 henkilöä. Laskua edellisvuoteen oli yhteensä 38 henkeä, mikä tarkoittaa noin 1,0 %:n laskua väkilukuun. Tämä on huomattava poikkeus edellisiin vuosiin, jolloin väkiluku on kasvanut jatkuvasti.

Vuonna 2020 väestö kasvoi Keski-Suomessa Jyväskylässä, Muuramessa, Toivakassa, Kivijärvellä ja Luhangassa.

Keski-Suomessa oli joulukuun 2020 lopussa yhteensä 19 596 työttömää työnhakijaa. Se on 23,0 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Lukua selittää koronapandemiasta johtuva lomautettujen suuri määrä (2 997). Uuraisilla työttömiä työnhakijoita joulukuun lopulla oli ELY-keskuksen raportin mukaan 205 henkilöä, joka on 48 henkilöä enemmän kuin edellisvuonna.

Tilikauden olennaiset tapahtumat

Koronapandemia vaikutti lähes koko vuoden 2020 ajan koko suomalaisen yhteikunnan ja samalla myös Uuraisten kunnan toimintaan. Kevään 2020 aikana maassa vallitsivat poikkeuolot, mikä näkyi kunnan toiminnassa mm. peruskoulujen etäopetuksena erityisjärjestelyineen. Myös kunnan muilla toimialoilla etätyön tekeminen lisääntyi verrattuna normaalitilanteeseen. Uuraisten kunnassa pidettiin yhteistyöneuvottelut henkilökunnan lomauttamisesta, mutta lopulta lomautukset kohdistuivat pääosin varhaiskasvatuksen työntekijöihin, koska varhaiskasvatuspalvelujen kysyntä väheni koronapandemian takia. Syksyllä koronaa esiintyi kunnan tuottamissa vanhuspalveluissa Kuukankodin yhdellä osastolla, mutta oikeanlaisilla varautumistoimenpiteillä tilanne saatiin hallintaan. Muuten koronatilanne on ollut Uuraisilla melko rauhallinen. Koronapandemia aiheutti jonkin verran lisäkuluja mm. suojainhankintojen muodossa, mutta toisaalta vuoden aikan on säästetty esim. lomautusten ansiosta palkkakuluissa. Valtio on korvannut kuntien tulomenetyksiä erityisesti valtionosuuksien määrää kasvattamalla. Sillä on korvattu myös mahdollisia verotulojen menetyksiä. Näyttää siltä, että erityisesti koronaan suunnattu tukijärjestelmä vahvistaa kuntataloutta aidosti – joskin tilapäisesti.

Tilikauden aikana suurimmat investoinnit kohdistuivat erilaisiin korjauksiin: Kyynämöisten koulun leikkipihavälineet, kirjaston muutostyöt, Liikuntapuisto, kadunrakennus, päällystys ja valaistus, Tilapalvelu, vierailaitos. Nettoinvestointien määrä oli 342 514,22 euroa.

Organisaation toiminnan järjestämisen kannalta keskeisiä muutoksia oli vuoden 2020 aikana käynnistetty palkanlaskennan yhteistyökumppanin muutos. Palkanlaskenta siirtyi 1.12.2020 alkaen Äänekosken kaupungilta Monetra Keski-Suomi Oy:lle. Pienten alkuhankaluuksien jälkeen toiminta on kehittynyt myönteiseen suuntaan vuoden 2021 alkupuolella. Aluearkkitehtipalvelut on ostettu edelleen Saarijärven kaupungilta. Järjestely on todettu hyväksi ja kustannustehokkaaksi. Vuonna 2020 ympäristötoimen palvelut on hoidettu kunnan omana toimintana.

Uuraisten Valokuituverkot Oy:tä koskevia asioita kunnanhallitus ja – valtuusto käsittelivät vuoden aikana useaan otteeseen. Yhtiöllä oli edelleen taloudellisia ongelmia. Osakeantia koskevasta kunnanvaltuuston päätöksestä (kv 28.5.2018 § 24) valitettiin hallinto-oikeuteen, joka asetti päätöksen täytäntöönpanokiellon kesäkuun 2018 lopulla. Valtuusto teki päätöksen Uuraisten kunnan ja Uuraisten Valokuituverkot Oy:n välisestä vaihtovelkakirjalainasta 20.5.2019. Päätöksestä valitettiin hallinto-oikeuteen, joka määräsi sille täytäntöönpanokiellon, joten päätöstä ei ole voitu laittaa täytäntöön. Hallinto-oikeus on päätöksellään kumonnut valtuuston päätökset, mutta kunta on hakenut niihin valituslupaa Korkeimmasta hallinto-oikeudesta. Vuoden 2020 loppuun mennessä päätöstä valitusluvan myöntämisestä ei ole tehty. Valitusasiat ovat edelleen kesken.

Uusi kunnallinen yleinen virka- ja työehtosopimus astui voimaan 1.4.2020 ja on voimassa 28.2.2022 saakka. Sopimuksen mukaisesti maksettiin yleiskorotus 1.8.2020. Korotuksen suuruus oli 1,22 prosenttia. Osa kunnan henkilökunnasta jouduttiin lomauttamaan kevään ja kesän aikana koronapandemian takia. Lomautukset koskettivat suurimmaksi osaksi varhaiskasvatuksen henkilökuntaa.

Vuoden kuluessa kehitettiin kunnan hallinnon sähköisiä työvälineitä ja niiden käyttöä tehostettiin mm. kunnan asianhallintajärjestelmä sekä muuta ohjelmistoa. Uuden visuaalisen ilmeen käyttöä edistettiin jatkamalla uusien kotisivujen kehittämistä internetissä sekä päivitettiin muun muassa hallintosääntöä.

VISIO: Kasvava ja kehittyvä maaseutukunta – ajan hermolla! Uurainen tarjoaa luonnonläheisen asuinympäristön. Uuraisilla toisista pidetään huolta. Kunta palvelee joustavasti kuntalaisia, joiden ulottuvilla ovat toimivat peruspalvelut.

MISSIO: Uuraisilla on hyvät puitteet elää ja asua – on suurta olla kasvava kunta. Kunta päättää omista asioistaan vaikuttaen kuntalaisten elämään.

TEEMAT

Maankäyttö ja kaavoitus

Palvelut ja yhteisö

Yrittäjyys ja työllisyys

Prosessit ja rakenteet

Talous, resurssit ja varainhankinta

Henkilöstö

STRATEGISET PAINOPISTEET JA MENESTYSTEKIJÄT

<p>Toimiva ja houkutteleva elinympäristö</p> <ul style="list-style-type: none"> • Harkittu maanhankinta strategisista kohdista • Joustavuus ja mutkattomuus • Positiivinen kuva kunnasta toimii vetovoimatekijänä • Riittävän monipuolinen tontti- ja toimitilarajonta, parhaiden ratkaisujen etsiminen yhdessä 	<p>Hyvinvoiva, yritteliäs ja palveleva Uurainen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Laadukkaat ja monipuoliset lähipalvelut • Kuntalaisten osaamisen ja mielipiteiden hyödyntäminen • Paljon harrastus- ja vapaa-ajan paikkoja ja mahdollisuuksia • Uuden teknologian hyödyntäminen • Matala kynnyks työllistymiseen, yrityksen perustamiseen, yritystoiminnan laajentamiseen • Hyvä yrittäjyysilmapiiri 	<p>Toimiva johtamisjärjestelmä ja yhdessä valmistelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Luottamus luottamus- henkilöiden ja viranhaltijoiden kesken • Hyvä tiedonkulku • Hyvä ilmapiiri lisää tuottavuutta 	<p>Tasapainoinen ja kestävä talouskehitys</p> <ul style="list-style-type: none"> • Työllisyysasteen nostaminen Uuraisilla • Kiinteistöjen elinkaariajattelu → suunnitelmat kiinteistöjen ylläpitämisessä ja omistamisessa, kiinteistöistä saatavien tuottojen tarkastelu • Ansiotulo- ja kiinteistöveroprocentin pitäminen kohtuullisena • Nopea reagointi talouden muutoksiin 	<p>Osaava ja motivoitunut henkilöstö</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innostunut, innovoiva henkilöstö, jolla on hyvä muutosvalmius, sitoutuneisuus oman työn ja organisaation kehittämiseen • Vastuun jakaminen työyhteisössä • Yhdessä tekemisen meininki • Rekrytointi, tiedettävä minkälaista osaamista ja henkilökohtaisia ominaisuuksia tarvitaan • Selkeät työyhteisön pelisäännöt ja työnkuvat
--	--	--	---	--

UURAISTEN KUNTA | Virastotie 4 | 41230 Uurainen | Puh. (014) 267 2600

Kuva: Uuraisten kunnassa laadittiin vuonna 2016 strategia vuosille 2017–2021.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

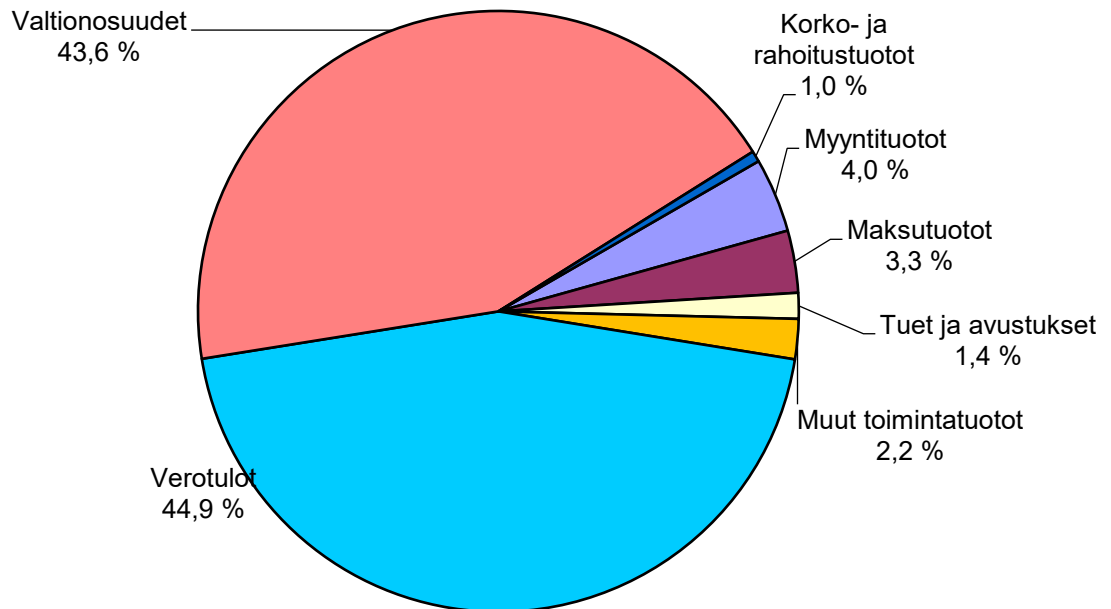
Kuntien toimintaympäristö on jatkuvassa muutoksessa. Tulevaisuutta ajatellen toiminnan keskiössä on muutoksen hallinta. Innovointi, ennakointi, kokeilut sekä toiminnan kehittäminen ovat keinoja, joilla toimintaa uudistetaan ja kehityksessä pysytään mukana. Edellisen hallituksen suunnittelema maakunta- ja sote-uudistus on muuttunut pelkäksi sote-uudistukseksi, jota nykyinen hallitus pyrkii viemään eteenpäin. Tämän vuoden aikana on tarkoitus säätää tarvittava lainsäädäntö uudistuksen aikaansaamiseksi tämän vaalikauden aikana. Tällä hetkellä uudistusten vaikutuksia yksittäisen kunnan tasolla on vaikea arvioida. Alustavia laskelmia talousvaikutuksista on jo julkaistu valtiovarainministeriön toimesta, mutta ne varmasti tarkentuvat vielä uudistusten edetessä. Uuraisten kunnan kohdalla näyttää siltä, että rahoituspohja ei ainakaan kasva vaan taloutta pitää sopeuttaa niukkenevien resurssejen mukaisesti.

Uuraisten kunnan talous on vuosina 2018 ja 2019 ollut reilusti alijäämäinen. Vuoden 2020 aikana valtio on tukenut kuntia koronapandemian aiheuttamissa talousongelmissa lisäämällä valtionosuuksia. Tämä koronatuki näkyy kuntien hyvinä tilinpäätöksinä vuodelta 2020. Myös Uuraisten kunta on onnistunut kääntämään taloutensa suunnan ylijäämäiseksi vuoden 2020 aikana. Osaltaan se johtuu lisääntyneistä valtionosuuksista, mutta myös kunnan omaa toimintaa on pystytty tehostamaan taloudellisesti ja kulujen kasvua on saatu hillittyä. Vuoden 2021 valtionosuusennuste näyttää siltä, että valtionosuudet laskevat edellisestä vuodesta ja palataan takaisin normaaliin kehitykseen. Ne kasvavat kuitenkin selvästi vuoteen 2019 verrattuna. Kansantalouden arvioidaan kasvavan tulevina vuosina, kun koronapandemia saadaan entistä paremmin hallintaan. Tämä tarkoittaa kunnille, myös Uuraisten kunnalle, kasvavia verotuloja lähivuosina. Näyttää siltä, että valtionosuuksien ja verotulojen kasvu lähivuosina auttaa kuntia tasapainottamaan talouttaan eikä koronapandemia, ainakaan tässä vaiheessa, muodosta suurta uhkaan kuntien hyvälle talouskehitykselle.

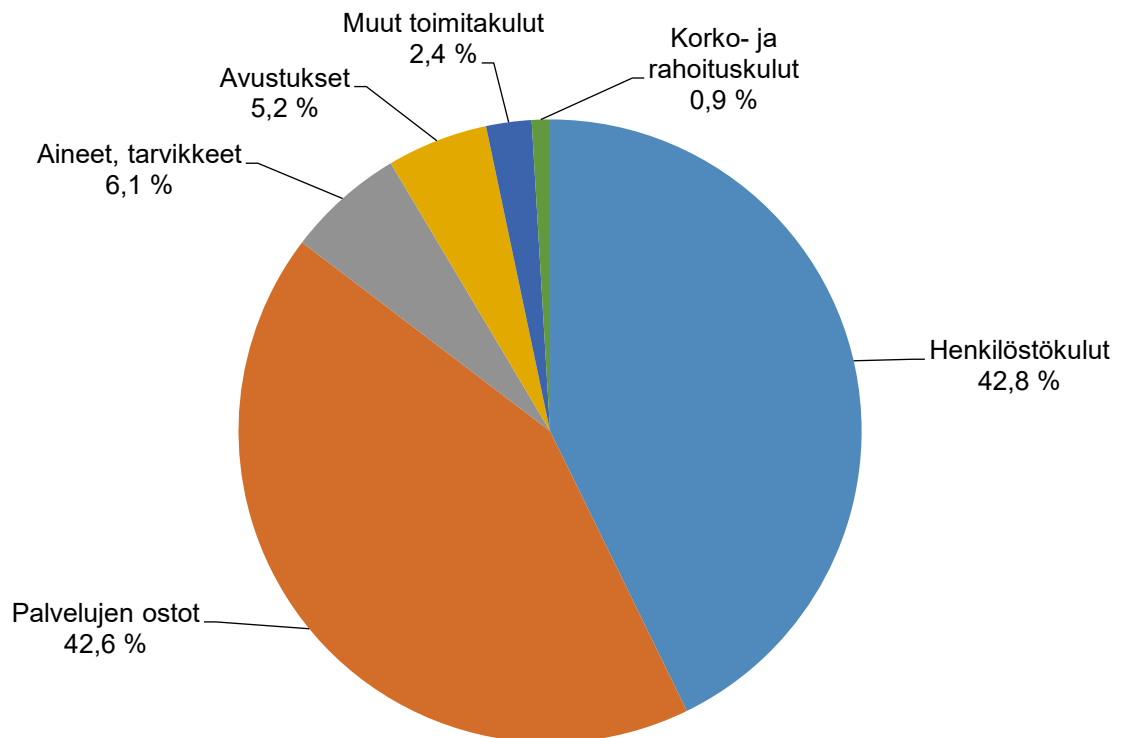
Muutaman seuraavan vuoden aikana nähdään millaiseksi talouskehitys Suomessa muodostuu. Valtio on velkaantunut voimakkaasti koronapandemian aikana ja talouden tasapainottamistoimia on varmasti luvassa. Ennen tai myöhemmin myös kuntien talouteen tulee tätä kautta uusia tehostamistarpeita, kun valtio tasapainottaa omaa talouttaan mm. kuntien valtionosuusleikkausten avulla.

Keskuussa 2021 pidetään kuntavaalit ja uusi valtuusto aloittanee toimintansa 1.8.2021 alkaen. Valtuuston suurena haasteena on kunnan talouden tasapainon säilyttäminen. Uuraisten kuntaa kehitetään edelleen tasapainoisena ja houkuttelevana asuinpaikkana jatkuvasti kasvavalla jyvässeudulla.

Tuloslaskelman tulot

Tuloslaskelman menot

TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN**Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut**

(ulkoinen)

	2020	2019
	1000 eu- roa	1000 eu- roa
Toimintatuotot	2 796	2 928
Valmistus omaan käyttöön		9
Toimintakulut	-23 187	-23 760
Toimintakate	-20 391	-20 823
Verotulot	11 533	11 356
Valtionosuudet	11 195	9 294
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot	151	299
Korkokulut	-126	-99
Muut rahoituskulut	-95	-8
Vuosikate	2 267	19
Poistot ja arvonalentumiset	-1 755	-1 355
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	512	-1 336
Tilinpäätössiirrot	15	15
Tilikauden yli-/alijäämä	527	-1 321

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	12,06	12,33
Vuosikate/Poistot, %	129,18	1,40
Vuosikate, euro/asukas	622,29	5,16
Asukasmäärä	3 643	3 681

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kuluja erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista.

Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla, joka lasketaan kaavasta:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Kunnan koko, toimintojen yhtiöittäminen, liikelaitostaminen ja oppilaitosten ylläpitäminen vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainanlyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on vakiintunut seuraava tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoista valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Investointitaso määritetään voimassa olevasta investointisuunnitelmasta, jonka aikajänne on riittävä keskimäärän osoittamiseksi. Jos poikkeuksellisen suuri poistonalainen investointihanke ajoittuu suunnitelmakaudelle tai investointeja on taloussuunnitelmassa leikattu ja siirretty suunnitelman ulkopuolelle, on investointitasoa arvioitava taloussuunnitelmakautta pitemmällä jaksolla.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Jos vuosikate on alijäämäinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kunnan koko, taajama-aste, tekniset verkostot ja toimintojen organisointi ovat tekijöitä, jotka vaikuttavat vuosikatetavoitteen määrittämiseen kunnassa.

Rahoituslaskelma ja tunnusluvut

	2020	2019
	1000 euroa	1000 euroa
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 267	19
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-41	-16
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-369	-790
Rahoitusosuudet investointimenoihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	68	24
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 925	-763
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		-95
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 500	1 200
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 113	-459
Lyhytaikaisten lainojen muutos	500	1 200
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	335	-923
Rahoituksen rahavirta	222	923
Rahavarojen muutos	2 147	160
Rahavarat 31.12. 1 000 €	5 985	3 838
Rahavarat 1.1. 1 000 €	3 838	3 678

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	-3 025	-4 554
Investointien tulorahoitus, %	613,74	2,41
Laskennallinen lainanhoitokate	1,07	0,05
Kassan riittävyys, pv	81,24	55,55

Asukasmäärä

3 643

3 681

Investoinnit**Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €:**

Rahoituslaskelman välitulokseksi Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvoiton ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoittona on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulo-rahoitus, %:

= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulo-rahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenoilla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

LAINANHOITO**Laskennallinen lainanhoitokate:**

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulo-rahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteen lisäksi lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulo-rahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

MAKSUVALMIUS**Rahavarat 31.12.:**

= Rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

Kassasta maksut, M€

Kassasta maksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta:

Toimintakulut – Valmistus omaan käyttöön

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Antolainojen lisäys

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Kassan riittävyys (pv):

= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

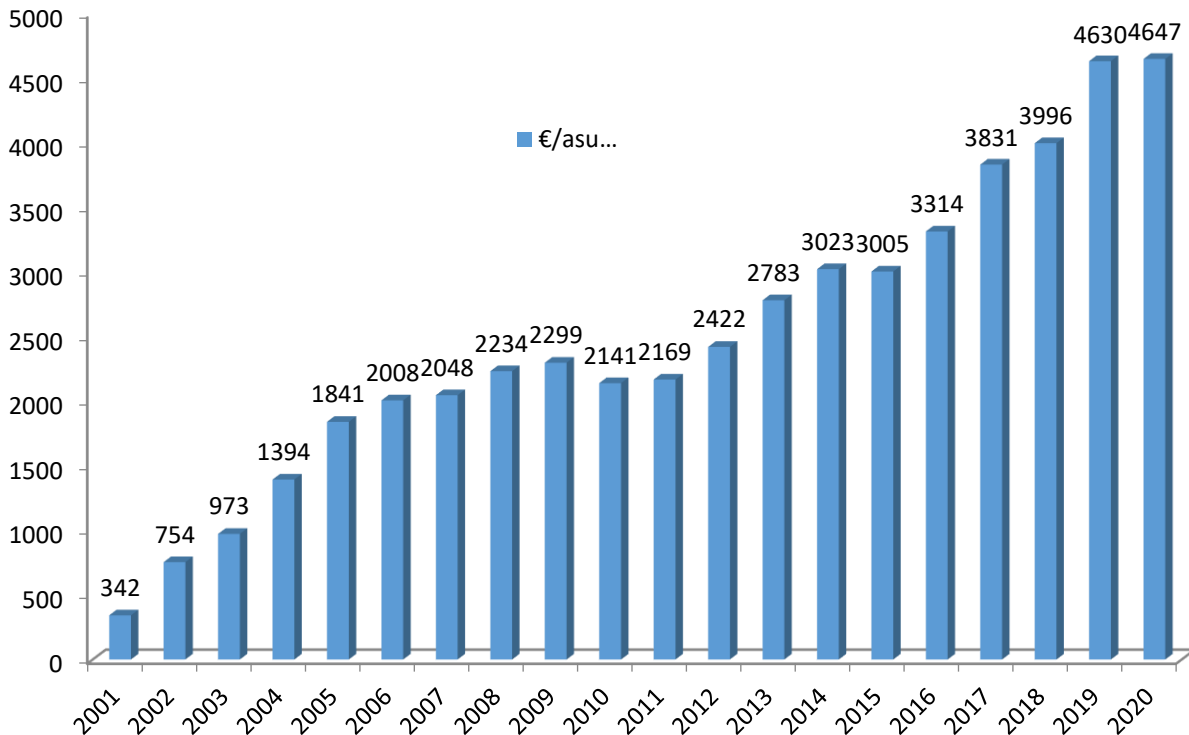
Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassastamaksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Rahavarat ja kassasta maksut otetaan kaavaan edellä esitetyllä tavalla laskettuna.

RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

Toimintakertomuksessa tasetiedot tulee esittää siten eriteltyinä, että niistä voidaan laskea taseen tunnusluvut. Toimintakertomuksen tasetarkastelu voidaan tehdä miljoonan tai tuhannen euron tarkkuudella. Kuntajaoston taseen laatimisesta antaman yleisohjeen mukaisesti tarkempi erittely, sentin tarkkuudella laadittu tase esitetään tasekirjan tilinpäätöslaskelmat-osassa.

LAINAKANTA €/asukas

Tase

VASTAAVAA	2020	2019
	1000 euroa	1000 euroa
PYSYVÄT VASTAAVAT	25 216	26 630
Aineettomat hyödykkeet	590	809
Aineettomat oikeudet	3	15
Muut pitkävaikutteiset menot	587	794
Aineelliset hyödykkeet	20 259	21 453
Maa- ja vesialueet	2 872	2 886
Rakennukset	14 639	15 604
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 656	2 806
Koneet ja kalusto	49	139
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	43	18
Sijoitukset	4 367	4 368
Osakkeet ja osuudet	3 170	3 171
Muut lainasaamiset	779	779
Muut saamiset	418	418
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	13	16
Valtion toimeksiannot	10	12
Lahjoitusrahastojen varat	3	4
VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 965	4 885
Vaihto-omaisuus	248	254
Muu vaihto-omaisuus	248	254
Saamiset	732	793
Pitkäaikaiset saamiset	95	95
Lainasaamiset	95	95
Lyhytaikaiset saamiset	637	698
Myyntisaamiset	406	433
Lainasaamiset	23	67
Muut saamiset	126	119
Siirtosaamiset	82	79
Rahoitusarvopaperit	3 767	3 753
Muut arvopaperit	3 767	3 753
Rahat ja pankkisaamiset	2 218	85
VASTAAVAA YHTEENSÄ	32 194	31 531

VASTATTAVAA	2020	2019
	1000 euroa	1000 euroa
OMA PÄÄOMA	11 780	11 252
Peruspääoma	7 333	7 333
Muut omat rahastot	3 249	3 249
Edellisten tilikausien ylijäämä(alijäämä)	671	1 991
Tilikauden yli-/alijäämä	527	-1 321
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
VARAUKSET	501	516
Poistoero	501	516
PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
Muut pakolliset varaukset		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	7	8
Lahjoitusrahastojen pääomat	7	8
Muut toimeksiantojen pääomat		
VIERAS PÄÄOMA	19 906	19 755
Pitkäaikainen	10 736	12 315
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	10 376	11 922
Lainat julkisyhteisöiltä	64	107
Liittymismaksut ja muut velat	280	268
Siirtovelat	16	18
Lyhytaikainen	9 170	7 440
Joukkovelkakirjalainat	2 400	1 900
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 045	3 070
Lainat julkisyhteisöiltä	43	43
Saadut ennakot	1	1
Ostovelat	1 021	900
Liittymismaksut ja muut velat	151	156
Siirtovelat	1 509	1 370
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	32 194	31 531
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	38,15	37,32
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	77,99	83,78
Kertynyt yli-/alijäämä, 1.000 €	1 198	670
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	329	182
Lainakanta 31.12., 1.000 €	16 929	17 042
Lainakanta 31.12., €/asukas	4 647	4 630
Lainat ja vastuut, 31.12., 1.000 €	17 786	17 989
Lainat ja vastuut, €/asukas	4 882	4 887
Lainasaamiset 31.12., 1.000 €	779	779

Asukasmäärä	3643	3681
--------------------	------	------

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %:

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{saadut ennakot})$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %:

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja kuntatalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä eivät vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyt alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjapidossa merkitä korollisia lainoja.

Lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvouden päättämispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvouden päättämispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat ja joissa liikelaitokset ja muut taseyksiköt on yhdistelty rivi riviltä.

Kokonaistulo ja -meno -käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

Valtionosuudet merkitään tuloihin tulonvähennyksenä silloin, kun niiden määrä on negatiivinen. Vähennyseriä tuloissa ovat lisäksi *Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot* ja menoissa *Valmistus omaan käyttöön*, *Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot* ja *Pakollisten varausten muutos* silloin, kun varausten määrä on tilikaudella kasvanut.

Lyhytaikaisten lainojen ja *Oman pääoman muutokset* esitetään kumpikin nettoeränä joko tulona tai menona.

Kunnan kokonaistulot ja -menot

(ulkoinen)

Tulot	1000 euroa	%
Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	2 796	9,74
Verotulot	11 533	40,18
Valtionosuudet	11 195	39,00
Korkotuotot		0,00
Muut rahoitustuotot	151	0,53
Satunnaiset tuotot	0	
Tulorahoituksen korjauserät		
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-41	-0,14
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin		0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	68	0,24
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset		0,00
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 500	8,71
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	500	1,74
Oman pääoman lisäykset	0	
Kokonaistulot yhteensä	28 702	100,00
Menot		
Varsinainen toiminta		
Toimintakulut	23 187	86,23
- Valmistus omaan käyttöön		0,00
Korkokulut	126	0,47
Muut rahoituskulut	94	0,35
Satunnaiset kulut	0	
Tulorahoituksen korjauserät	0	
Pakollisten varaustan muutos	0	
Pakoll.var. lis.(-), väh.(+)	0	
- Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustappiot		0,00
Investoinnit		
Investointimenot	369	1,37
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset		0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	3 113	11,58
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0	
Oman pääoman vähennykset	0	
Kokonaismenot yhteensä	26 889	100,00

KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS**Konsernitilinpäätökseen sisältyvät****yhteisöt**

	Omistusosuus %	Yhdis- telty	Ei-yhdistelty
Tytäryhteisöt			
*Uuraisten Vuokratilat Oy	100	x	
*Kiinteistö Oy Uuraisten Virastotalo	70	x	
*Kiinteistöosakeyhtiö Oikarinmäki	100	x	
Kuntayhtymät			
*Keski-Suomen Sairaanhoidopiiri	1,13	x	
*Jyväskylän koulutuskuntayhtymä (konserni)	1,83	x	
*Äänekosken ammatillisen koulutuksen ky	1,47	x	
*Keski-Suomen liitto	1,10	x	
Osakkuusyhteisöt			
*As.Oy Uuraskoto	35	x	
*As.Oy Uuraisten Ykkösriveri	33	x	
*Uuraisten Valokuituverkot Oy	24,9	x	
Yhteensä		<u>10</u>	<u> </u>

Konsernin toiminnan ohjaus

Kuntalain mukaan kunnan omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Valtuusto linjaa kuntastrategiassa kunnan omistajapolitiikan. Omistajaohjauksen periaatteet ovat luonteeltaan pysyviä toimintaperiaatteita, jotka määrittelevät sen, miten kunnan omistamia yhtiöitä johdetaan, ohjataan ja valvotaan. Valtuuston linjaamat periaatteet ohjaavat konsernijohdolle kuuluvaa omistajaohjauksen käytännön toteuttamista ja siihen liittyvää päätöksentekoa niin kuntakonserniin kuuluvissa yhteisöissä kuin laajemminkin osaomistusyhteisöissä, kuntien yhteistoimintaorganisaatioissa ja kunnan sopimussuhteissa. Omistajaohjauksella pyritään varmistamaan kuntastrategiaan sisältyvän omistajapolitiikan toteutuminen. Omistajaohjauksen linjaukset ovat tulleet kuntalakiin vasta kuntalain uudistuksessa vuonna 2017.

Uuraisten kuntastrategian yhtenä painopisteenä on toimiva johtamisjärjestelmä ja yhdessä valmistelu, jonka mukaisesti omistajapolitiikka ja omistajaohjaus konserniohjeineen rakentuu. Kunnanvaltuusto hyväksyi 20.03.2017 §11 Kunnan omistajapolitiikan ja konserniohjeen. Samassa yhteydessä hyväksyttiin omistajapolitiikalle strategiset tavoitteet ja niiden arviontikriteerit ja tavoitetasot. Kunnan tytäryhteisöille vuonna 2008 valtuuston hyväksymät tavoitteet ovat pysyneet pääosin ajankohtaisina.

Omistajaohjauksen väline on konserniohje, jonka tavoitteena on yhdenmukaistaa menettelytapoja ja tehostaa kuntakonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että kuntakonsernia ja kunnan muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kunnan kokonaisuus huomioon ottaen. Uuraisten kuntakonserniohje hyväksyttiin myös tytäryhtiöiden yhtiökokouksissa ja hallituksissa.

Kuntalain 47 §:ssä on määritelty konserniohjeen vähimmäisisältö. Konserniohjeessa annetaan tarpeelliset määräykset ainakin:

- 1) kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelusta ja ohjauksesta;
- 2) konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestämisestä;
- 3) tiedottamisesta ja kunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaamisesta;
- 4) velvollisuudesta hankkia kunnan kanta asiaan ennen päätöksentekoa;
- 5) konsernin sisäisistä palveluista;
- 6) kunnan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpanosta ja nimittämisestä;
- 7) kunnan tytäryhteisöjen hyvästä hallinto- ja johtamistavasta.

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Kuntakonsernin toiminta ja talous muodostavat keskeisen lähtökohdan konserniohjaukselle. Kuntakonsernia tarkastellaan entistä enemmän myös taloudellisena kokonaisuutena: talousarviossa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet, kaikkien kuntien tulee laatia täydellinen konsernitilinpäätös ja ns. kriisikuntakriteerit on ulotettu konsernitasolle. Kriisikuntakriteereihin on tulossa lakimuutoksia vielä tämän hallituskauden aikana, sillä kuntalakiin koskevat muutokset ovat olleet kunnissa lausunnoilla vuoden 2018 syksyllä.

Kuntalain 46 §:n mukaan omistajaohjauksella tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla kunta omistajana tai jäsenenä aktiivisesti myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Myötävaikuttaminen perustuu kuntastrategiaan, omistajapolitiikkaan ja yhteisölle asetettuihin tavoitteisiin sekä yhteisöistä ja toimintaympäristön muutoksista saatuun tietoon perustuviin arviointeihin. Toimenpiteet voivat liittyä mm. perustamissopimukseen, yhtiöjärjestysmääräyksiin, muihin sopimuksiin, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen kuntaa eri yhteisöissä edustaville henkilöille tai muuhun kunnan määräysvallan käyttöön. Omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Aktiiviseen omistajaohjaukseen kuuluu vuoropuhelu tytäryhteisön kanssa eli se on molempipuolista myötävaikuttamista.

Konsernituloslaskelma ja tunnusluvut

	2020	2019
	1000 euroa	1000 euroa
Toimintatuotot	8 117	8 441
Toimintakulut	-29 681	-30 481
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta(tappiosta)		-35
Toimintakate	-21 564	-22 075
Verotulot	11 533	11 356
Valtionosuudet	13 059	10 998
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	6	9
Muut rahoitustuotot	168	322
Korkokulut	-185	-165
Muut rahoituskulut	-103	-16
Vuosikate	2 914	429
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 378	-1 978
Omistuksen eliminointierot	-1	-127
Arvonalentumiset		
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	535	-1 676
Tilinpäätössiirrot	-1	
Laskennalliset verot	-10	-3
Vähemmistöosuudet	7	10
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	531	-1 669

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	27,4	27,7
Vuosikate/Poistot, %	122,5	21,7
Vuosikate, euroa/asukas	800	117
Asukasmäärä	3643	3681

Konsernin rahoituslaskelma ja tunnusluvut

	2020	2019
	1000 eu- roa	1000 eu- roa
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 914	429
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-62	34
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 774	-2 589
Rahoitusosuudet investointimenoihin		3
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	245	29
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 323	-2 094
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys		-95
Antolainasaamisten vähennys		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 850	2 895
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 515	-856
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 011	956
Oman pääoman muutokset	-6	
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	2	2
Vaihto-omaisuuden muutos	-29	8
Saamisten muutos	245	887
Korottomien velkojen muutos	100	-1 222
Rahoituksen rahavirta	658	2 575
Rahavarojen muutos	1 981	481
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	6 972	4 991
Rahavarat 1.1.	4 991	4 510
	1 981	481

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta (t €)	-7 046	-7 719
Investointien tulorahoitus, %	164,2	16,6
Laskennallinen lainanhoitokate	0,8	0,2
Kassan riittävyys, pv	72,2	53,3

Konsernitase ja sen tunnusluvut

euro

VASTAAVAA	2020	2019
	1000	1000
	euroa	euroa
PYSYVÄT VASTAAVAT	37 936	38 729
Aineettomat hyödykkeet	1 165	1 149
Aineettomat oikeudet	191	198
Muut pitkävaikutteiset menot	587	794
Ennakkomaksut	387	157
Aineelliset hyödykkeet	35 341	36 149
Maa- ja vesialueet	3 586	3 619
Rakennukset	23 761	25 048
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 663	2 812
Koneet ja kalusto	353	439
Muut aineelliset hyödykkeet	10	10
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4 968	4 221
Sijoitukset	1 430	1 431
Osakkuusyhteisöosuudet	129	131
Muut osakkeet ja osuudet	586	585
Muut lainasaamiset	295	295
Muut saamiset	420	420
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	54	26
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 438	6 670
Vaihto-omaisuus	339	310
Saamiset	1 127	1 369
Pitkäaikaiset saamiset	97	95
Lyhytaikaiset saamiset	1 030	1 274
Rahoitusarvopaperit	4 111	3 879
Rahat ja pankkisaamiset	2 861	1 112
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>46 428</u>	<u>45 425</u>

VASTATTAVAA	2020	2019
	1000	1000
	euroa	euroa
OMA PÄÄOMA	13 693	13 172
Peruspääoma	7 333	7 333
Muut omat rahastot	4 152	4 157
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	1 677	3 351
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	531	-1 669
VÄHEMMISTÖOSUUDET	317	324
PAKOLLISET VARAUKSET	204	209
Muut pakolliset varaukset	204	209
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	48	18
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	20 184	21 915
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	296	286
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	7 596	5 520
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	4 090	3 981
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	46 428	45 425

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	30,17	29,71
Suhteellinen velkaantuneisuus	98,34	102,95
Kertynyt ylijäämä(alijäämä), 1000 €	2 208	1 682
Kertynyt ylijäämä(alijäämä), €/asukas	606	457
Konsernin lainat, euro/asukas	7 626	7 453
Konsernin lainakanta 31.12., 1 000 euro	27 780	27 435
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., 1000 €	28 512	28 512
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	7 827	7 746
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1 000 euro	295	295
Kunnan asukasmäärä	3 643	3 681

Konsernin omavaraisuusaste prosentteina lasketaan seuraavan kaavan mukaisesti:

Omavaraisuusaste, % = $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / \text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot}$

Konsernin tunnusluvun laskennassa otetaan mukaan oman pääoman lisäksi vähemmistöosuus ja konsernireservi. Koko pääoma edellä olevassa kaavassa tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Kun käytetään lyhennettyä konsernikaavaa, laskennassa voidaan jättää saadut ennakot pois.

Muut konsernitaseen tunnusluvut lasketaan vastaavalla tavalla konsernitaseen eristä kuin kunnan taseen tunnusluvut.

SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ JA KESKEISET JOHTOPÄÄTÖKSET

Sisäinen tarkastus on osa sisäistä valvontaa. Samalla se on riippumaton hallituksen ja ylimmän johdon tukitoiminto. Sisäisen tarkastuksen työ kohdistuu koko organisaation toiminnan sisäiseen valvontaan, riskienhallintaan sekä johtamis- ja hallintoprosesseihin. Riskienhallinnan tulee sisältyä kuntakonsernin ja sen organisaatioiden normaaliin toimintaan. Kyse ei ole erillisestä prosessista.

Kuntalain 121 §:n mukaan valtuuston asettaman tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Arviointi ohjaa päätöksentekoa ja sen tulee johtaa kehittämiseen. Talousarviota laadittaessa on kiinnitetty huomiota mahdollisimman konkreettisten ja mitattavissa olevien, keskeisten ja yksiselitteisten mittareitten käyttöön.

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt 3.9.2013 Uuraisten kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet 1.1.2014 alkaen. Lisäksi kunnanhallitus on antanut sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportointiohjeen 20.6.2016. Sisäisen valvonnan ohjeet on suunnitelmassa päivittää ja ajankohtaistaa.

Kunnanhallitus ja lautakunnat on veloitettu antamaan toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä toimialoillaan. Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa siitä, miten sisäinen valvonta ja riskien hallinta on järjestetty koko kunnassa, onko valvonnassa havaittu puutteita ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla suunnittelukaudella.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoituksena on edistää

- a. strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista;
- b. toiminnan lainmukaisuutta;
- c. hyvän hallintotavan toteutumista;
- d. riskien ennaltaehkäisyä ja hallintaa

Organisaation tulee johtamis- ja hallintojärjestelmänsä avulla varmistaa toiminnassaan seuraavat asiat:

- Lainmukaisuus
- Vastuulliset taloudenhoidon ja toiminnan menettelyt
- Vaikuttavuudeltaan tehokkaat palveluntuotantojärjestelmät
- Systemaattiset seurannan ja arvioinnin menettelyt

Sisäisen valvonnan ohje veloittaa toimielimet ja viranhaltijat tekemään oman tehtäväalueensa osalta sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan suunnitelman sekä huolehtimaan sen asianmukaisesta täytäntöönpanosta. Lisäksi toimielimet ja tilivelvolliset viranhaltijat ovat velvollisia vuosittain valmistelemaan vastuualueeltaan kunnanhallitukselle selonteon sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen asianmukaisuudesta.

Tilikauden 2020 olennaiset tapahtumat ja toimenpiteet

- EU:n tietosuoja-asetuksen mukaisesti kunnassa on jatkettu vuoden 2020 aikana monipuolisesti tietosuojatoimenpiteitä tietosuojavastaavaksi nimetyn asianhallinta- ja palvelusihteerin toimesta ja johdolla.
- Uuraiten kunna tilintarkastusyhteisönä on toiminut BDO Auditor Oy.
- Kunnanhallituksen alaisten toimintojen sekä lautakuntien osalta sisäisen valvonnan raportit sisältyvät tilinpäätöskirjan toimintakertomuksiin.
- Tilinpäätöksessä on eri toimialoittain käsitelty toimialan tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät sekä toimialan sisäinen valvonta.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Toimialajohtajat ja vastuualueiden esimiehet ovat huolehtineet siitä, että oman toimialan menot suoritetaan, tulot kannetaan oikeamääräisinä ajallaan ja että sisäinen valvonta on riittävää.

Kunnanhallitus on seurannut kunnanjohtajan sekä talous- ja hallintopäällikön tekemiä päätöksiä ja kunnanjohtaja ja lautakunnat toimialajohtajien päätöksiä säännöllisesti. Esimiehet ovat vastaavasti seuranneet alaistensa päätöksiä. Seurannalla on varmistettu, että päätöksenteon kaikilla tasoilla noudatetaan lainsäädäntöä, hallintosääntöä ja hankintaohjeita.

Kunnanhallitukselle on raportoitu talousarvion toteutumisesta neljännesvuosittain ja sijoituksista vuosittain. Kyseistä seuranta tehtiin myös johtoryhmässä.

Työtehtävien järjestelyissä on pyritty välttämään vaarallisia työyhdistelmiä. Vakuutusturvan kattavuus ja ajantasaisuus on tutkittu vuosittain yhdessä vakuutusmeklarin kanssa. Vakuutukset kilpailutettiin vuoden 2017-2018 vaihteessa.

Konserniohjeet on päivitetty vuonna 2017. Yhtiökokousedustajille ja yhtiön hallintoelimissä toimiville edustajille on tarvittaessa annettu tapauskohtaisen harkinnan perusteella ohjeistus. Erityiskysymyksiä on tarkasteltu yhdessä yhtiöiden hallintoelimien edustajien ja kunnanhallituksen edustajien kanssa. Kunnanjohtaja on lisäksi osallistunut yhtiöiden erityiskysymysten käsittelyyn.

Sisäisen valvonnan toiminnassa ei ole havaittu ongelmia kertomusvuonna eikä poikkeavuuksista toiminnassa ole raportoitu. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty tyydyttävällä tasolla. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmän ajantasaisuuteen kiinnitetään huomiota jatkuvasti.

TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Kunnanhallituksen on kuntalain mukaan toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelyä sekä talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi.

Tilikauden alijäämä katetaan ensisijaisesti edellisten tilikausien ylijäämällä ja taloussuunnitelmavuosien ylijäämillä ja toissijaisesti rahastopääomalla ja peruspääomalla.

Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien (Kuntalaki 110.3 §)

Tilikauden 1.1. – 31.12.2020 tulos ennen poistoeron (14.967,06) ja rahastojen vähennystä (0,00) on 512.385,35 €. Tilikauden ylijäämäksi muodostuu 527.352,41 euroa.

Kunnanhallitus ehdottaa kunnanvaltuustolle tilikauden tuloksen käsittelystä, että tilikauden 1.1.–31.12.2020 ylijäämä 527.352,41 euroa kirjataan taseen omaan pääomaan kohtaan edellisten tilikausien yli-/alijäämä. Taseen ylijäämä on ennen vuotta 2020 670.776,82 €.

Vuoden 2020 ylijäämän kirjaamisen jälkeen taseeseen jää jäljelle 1.198.129,23 € aikaisempien kausien ylijäämää.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Toteutusvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen. Toteutusvertailussa on lisäksi käytävä ilmi, onko meno, tulojen lisäksi, muutoin rahoitettu talousarviossa määrättyllä tavalla. Muulla rahoituksella tarkoitetaan tällöin rahavarojen käyttöä ja muita maksuvalmiuden muutoseriä rahoituslaskelmassa.

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Toteutusvertailussa noudatetaan vastaavaa rakennetta. Toteutusvertailu laaditaan sillä tarkkuudella, jolla valtuusto on hyväksynyt tavoitteen, määrärahan tai tuloarvion yksittäiselle tehtävälle, hankkeelle tai muulle meno- tai tuloerälle.

Toteutusvertailun laadinnasta vastaa kunnanhallitus sekä tilivelvolliset toimielimet ja viran- ja toimenhaltijat. Selvitys tavoitteiden toteutumisesta annetaan toimintakertomuksen toteutusvertailuosassa. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista.

Toteutusvertailuun otetaan alkuperäinen talousarvio, talousarviomuutokset, muutettu talousarvio ja toteutuma sekä poikkeama toteuman ja muutetun talousarvion välillä. Lisäksi vertailutietona esitetään edellisen tilikauden toteutuma.

Toteutusvertailun jälkeen esitetään **suunnitelmapoistot** (toiminnasta johtuvat poistot yli 10.000 euron hankinnoista, jotka eivät ole tilapalvelun poistoja. Poistosuunnitelma on selitetty tarkemmin liitetiedoissa) ja **laskennalliset erät**, jotka sisältävät keskitetysti hoidettavat tehtävät (osa konsernipalvelujen tehtävistä, tilintarkastus) sekä palautusjärjestelmän mukaisen alv:n.

2001 VALTUUSTO JA KONSERNIJOHTO

	TP 2019	Alkuperäinen TA 2020	TA -muu- tokset	TA 2020 muu- tosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	292 775	150 000		150 000	140 126	-9 874
Toimintakulut	-498 118	-520 560		-520 560	-597 085	-76 525
Toimintakate	-205 343	-370 560		-370 560	-456 959	-86 399

- suunnitelmapoistot: - 47 768 €

- laskennalliset erät: - 28 913 €

2100 Yleishallinto

	TP 2019	Alkuperäinen TA 2020	TA -muu- tokset	TA 2020 muu- tosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	11 896				18 673	18 673
Toimintakulut	-476 862	-505 240		-505 240	-578 544	-73 304
Toimintakate	-464 966	-505 240		-505 240	-559 871	-54 631

- suunnitelmapoistot: - 47 768 €

- laskennalliset erät: - 28 297 €

Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja

Toiminnan kuvaus Yleishallinnon tehtäväalueeseen sisältyvät kunnanvaltuuston, tilintarkastuksen, kunnallisverotuksen, elinkeinotoimen sekä kunnanhallituksen vastualueet. Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallituksen tehtäväalueeseen sisältyvät myös tilintarkastus, kunnallisverotus, elinkeinotoimi ja metsätilat. Uuraisten kunta kuuluu Laukaan kunnan hallinnoimaan maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueeseen.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Kunnanvaltuusto piti viisi kokousta, joissa valtuutetut tekivät yhteensä 46 päätöstä. Kunnanhallitus koontui 22 kertaa ja päätti kaiken kaikkiaan 283 päätöstä. Kunnan strategian mukaisesti johtamisjärjestelmä ja yhdessä valmistelu toimivat hyvin. Valmistelun tukena toimivat kunnanhallituksen alaiset työryhmät, jotka kokoontuivat säännöllisesti. Valtuuston 2019 tekemää liikuntapuistohanke -päätöstä toimeenpanemaan perustettiin kunnanhallituksen alainen liikuntapuiston rakennustoimikunta, joka vuoden 2020 aikana suunnitteli keskusurheilu- ja tekonurmikentän toteutuksen yhteen paikkaan, ja tämän valmistelun pohjalta valtuusto siirsi hankkeen toteutuksen vuodelle 2021.

Koronavirustilanne vaikutti eri tavoin toimintaan koko vuoden ajan. Kunnanhallitus piti maaliskuun 18. päivänä 2020 ensimmäinen sähköisen etäkokouksen, jossa mm. kh päätti erityistoimivallan käyttöönotosta. Poikkeusolojen päätyttyä erityistoimivallan käyttämisen lakkaamisesta kunnanhallitus päätti 29.6.2020.

Kunnanhallituksen vastuulla oleva kunnan taloudenhoito saatiin tavoitteen mukaisesti vakautettua ja tasapainotettua.

Tilintarkastusyhteisö oli BDO. Sopimuksen mukaan tilintarkastaja suoritti tarkastustehtäviään joko paikan päällä tai etänä. Tilintarkastuslautakunta kokoontui seitsemän kertaa vuoden aikana.

Elinkeinotoimi järjestettiin omana toimintana. Hallintosäännön mukaan kunnanjohtaja johtaa kunnan elinkeinotoimintaa.

Strategiset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: ansiotulo- ja kiinteistöveroosentien pitäminen kohtuullisena ja nopea reagointi talouden muutoksiin.		
tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2020
tasapainoinen ja kestävä talous	<ul style="list-style-type: none"> - kohtuulliset veroprosentit - tuottavuusohjelman toteutus - varainhankinnan toimivuus ja lainakannan riittävä suojaaminen korkoriskiltä 	<p>tulovero 21,50%, Kiinteistövero: yleinen 1,05 %, vakituisten asuinrak. 0,48 %, muiden asuinrak. 1,20 %, yleishyödyll.yhteisön 0,0%, rakentamattoman rakennuspaikan 3,0 %</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toimitilojen tilatehokkuus, tilapalvelujen käyttöönotto. - Kustannustehokkuus verrattuna lähimpiin verrokkeihin. - Uusia toimia ja virkoja tulee perustaa, jos lainsäädäntö velvoittaa lisäämään henkilöstöä. Tästä poikkeavat tilanteet tulee perustella erityisen hyvin ja riittävän ajoissa ennen toimielinkäsittelyä. <p>Varainhankinnan tavoitteena on turvata Uuraisten kunnan maksuvalmius kaikissa markkinatilanteissa. Pitkäaikaista lainaa otetaan vuonna 2020 enintään 3,0 miljoonaa euroa. Tilapäisrahoitusta otetaan kerralla enintään 3 milj. euroa. Tavoitteena on, että kunnan velka €/asukas tunnusluku pysyy taloussuunnitelmavuosina 2020-22- vuoden 2018 tasolla. Vähintään 20 % lainoista pyritään suojaamaan korkojen nousun varalta. Kunnanjohtaja päättää hallintosäännön mukaan kunnanvaltuuston hyväksymissä rajoissa pitkäaikaisen lainoituksen hankkimisesta sekä tilapäislainan</p>

	<p>- sijoitussuunnitelma toteutus</p>	<p>ottamisesta.</p> <p>Kunnan varojen sijoitustoimintaa määrittelee valtuuston hyväksymä sijoitussuunnitelma. Kunnan sijoituksesta on mahdollista kotiuttaa talousarviovuoden aikana enimmillään 1,0 milj. euroa. Kotiutettuja sijoituksia käytetään ohjeellisen käyttösuunnitelman mukaisesti investointien rahoittamiseen ja käyttötalouso-osassa olevan investointiavustuksen kattamiseen. Kunnanhallitus hyväksyy erikseen ohjeellisen käyttösuunnitelman, mikäli sijoitusten kotiuttaminen on tarpeellista.</p>
<p>Toteutuminen</p>	<p>Veroprosentit pidettiin vuonna 2020 tavoitetasolla. Kunnan talous saatiin tavoitteen mukaisesti vakautettua ja tasapainotettua. Toimintakuluissa saavutettiin säästöjä. Koronatilanteesta johtuen veroja tuloutui n. puoli miljoonaa euroa arviotua vähemmän, mutta tätä kompensoi noin 1 miljoonaa euroa suuremmat valtionosuudet. Täten vuosikate oli 2,25 miljoonaa euroa positiivinen ja ylimääräisten poistojen jälkeen tilikauden ylijäämä n. puoli miljoonaa euroa.</p> <p>Tuottavuusohjelma: 1) Tilapalvelut aloittivat toimintansa, mikä selkeytti vastuita ja tehosti tilojen käyttöä. 2) Taloutta ja kustannustehokkuutta seurattiin Accuna talouden raportointiohjelmalla. 3) Henkilöstömenojen kasvu saatiin pysäytettyä. Kokonaisuudessaan henkilöstömenot olivat hieman alemmat kuin vuonna 2019.</p> <p>Varainhankinta: Nettovelkaantuminen saatiin pysäytettyä ja velkamäärää hieman pienennettyä, talousarviolainaa nostettiin 2,5 miljoonaa euroa. Velan tunnusluku euroa/asukas pysyi vuoden 2019 tasolla johtuen laskeneesta asukasmäärästä. Kunnan kassa- ja rahoitus tilanne koheni vuonna 2020. Lainoista on suojattu 60 %. Sijoitussuunnitelman toteutus: kunnan sijoitetun varallisuuden 31.12.2020 markkina-arvo oli yhteensä 4,1 miljoonaa euroa. Huolimatta alkuvuoden ongelmista markkina-arvo karttui vuoden 2020 aikana vajaalla sadallaviidelläkymmenellä tuhannella eurolla, joten sijoitussuunnitelman tuottotavoitteissa pysyttiin (tuottotavoite ja -odotus on 3,0-4,0 % vuositasolla ennen kuluja).</p>	

Kriittinen menestystekijä: Matala kynnyks työllistymiseen, yrityksen perustamiseen, yritystoiminnan laajentamiseen		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2020
Kunnan elinvoimaisuuden kehittäminen yritysten toimintaa ja kasvua edesauttamalla	<ul style="list-style-type: none"> - Yritysten toimintaedellytykset ovat kunnossa. - yrityspalvelusetelin käyttö ja sen vaikuttavuus yritysten kasvuun/liiketoimintaan/työllistämiseen - uudet yritykset Uuraisilla - yritystoimintaa tukeva tietoaaineisto yritysten saatavilla 	<ul style="list-style-type: none"> - Työ- ja elinkeinoryhmä valmistelee elinkeinoiden kehittämisen painopisteet - Yrityspalvelusetelin jatketaan vuonna 2020 - sopimus K-S:n Uusyrittäjäkeskuksen kanssa
Toteutuminen	<p>Koronatilanne muutti tavoitteita ja toimenpiteitä. Yrityspalveluseteleitä myönnettiin kaksi, joista yksi käytettiin vuoden 2020 aikana. Seteliin varatuista määrärahoista kohdennettiin yhdeksälle kunnan yritysvoimaisuudelle parin kuukauden vuokrahelpotuksia koronatilanteesta johtuen. TEM:in rahoittaman yksityisyrityksien tukien organisointiin saatiin Keski-Suomen liiton hankerahoitusta. Hakuprosessi hoidettiin tehokkaasti ja TEM:n sääntöjen mukaisesti työsuunnittelijan ja kunnanjohtajan toimesta. Kaiken kaikkiaan tukea myönnettiin 30 uuraislaiselle yksityisyritykselle.</p> <p>Työ- ja elinkeinoryhmä käsittelee kokouksissaan kehittämisen painopistealueita, joiden tavoitteena oli turvata yritysten toimintaedellytyksiä.</p> <p>Keski-Suomen Uusyrittäjäkeskuksen ja kunnan sopimus päättyi 31.12.2020 kun Uusyrittäjäkeskuksen toiminta päättyi. Alkavien yritysten neuvontaa jatkaa Gradian Yritysidea, ja kunta solmi sopimuksen Gradian kanssa toiminnan jatkosta.</p>	

Kriittinen menestystekijä: Hyvä yrittäjyysilmapiiri, aktiivisuus		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2020
Kunnan ja yrittäjien keskinäisen yhteistyön vahvistaminen	- yrittäjätilaisuudet	- järjestetään vähintään viisi yrittäjätilaisuutta yhteistyökumppanien kesken
Toteutuminen	Koronatilanteesta johtuen yrittäjätilaisuuksia järjestettiin vain yksi. Poikkeusolojen yritystukia ja yrittäjäbarometrin tuloksia käsittelevä tilaisuus pidettiin 26.6.2020.	

Kriittinen menestystekijä: Positiivinen kuva kunnasta toimii vetovoimatekijänä		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2020
Vetovoiman kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> - tavoiteltu vuotuinen väestönkasvu - keskustajama on viihtyisä ja vetovoimainen - puhdas luonto - yhteydet yrityksiin ja yritystonttien tarjonta 	<ul style="list-style-type: none"> - 0-1 % - Työ- ja elinkeinoryhmä valmistelee kuntamarkkinoinnin painopisteet - kunnossapito (maishoito, puisto, tiet ja asuinalueet) - säännöllistä yhteydenpitoa
Toteutuminen	<p>Väestökasvua ei tapahtunut, vaan väestö väheni vuonna 2020 johtuen siitä, että poismuutto oli tulomuuttoa suurempaa. Vähenemä oli kuitenkin pienempi kuin vuonna 2019. Luonnollinen väestökasvu pysyi positiivisena.</p> <p>Keskustajamassa käynnistettiin kunnan omistamalle maalle elinvoimahanke, minkä tavoitteena on valitun kumppanin kanssa asemakaavoittaa sinne uusi kaupan alan myymälä. Samaan asemakaavahankkeeseen kuului myös yksityisen toimijan senioritalohanke, jossa kunta on yhteistyökumppanina mukana. Lähistölle suunniteltiin myös uusi keskusurheilu ja tekonurmi-kenttä. Näiden vuonna 2021 ja lähivuosina toteutuvien hankkeiden tavoitteena oli parantaa ja kehittää keskustan vetovoimaa.</p> <p>Vuoden 2020 aikana panostettiin kuntamarkkinointiin kunnan verkkosivuilla ja sosiaalisessa mediassa. Tarkoitusta varten hankittiin tarvittavia resursseja. Tonttimyyntiä vauhditettiin näyttävillä alekampanjoilla.</p>	

Tuotannolliset tavoitteet

Tavoite	Mittari	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TP 2020
Yleistavoitteet					
1. 1. Talous					
Tulorahoituksen riittävyys	vuosikate €/asukas		≥ 130	≥ 200	622
Vieraan pääoman	konsernin lasken-				

(velan) määrä	nallinen lainanhoito- kate		≥ 0,8	≥ 0,5	0,8
2. Elinvoima					
yrittäjätilaisuudet	kpl	7	5	5	1
uudet yritykset	kpl	17	5	5	13
yrityspalvelusetelin käyttö	kpl	6	5	5	1
kontaktoidut yritykset (yritystonttien markki- nointi)	kpl	25	10	10	5
Asiakastyytyväisyys	asteikolla 1-5	3	4	4	3

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Takauriski, kunnan omavelkaisia takauksia on 5.744.076 euroa (31.12.2020). Samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta takauksia on n. 2,6 milj. euroa ja takauksia muiden puolesta 3,1 milj.€. Muille annetuista takauksista suurin on Uuraisten Valokuituverkot Oy:n lainalle annettu, jonka tilanne 31.12.2020 on 2.082.830 €.

Uuraisten kunnanvaltuusto on vuosina 2018 ja 2019 päättänyt rahoitusjärjestelyistä ja vaihtovelkakirjasta, jolla takaajana kunnan regressisaatavat turvataan ja minimoidaan konkurssi- ja velkasaneerausriski. Hallinto-oikeus kumosi 5.6. 2020 päätöksillään kunnanvaltuuston päätökset. Kunnanhallitus päätti 29.6.2020 osoittaa valitusluvan ja valituksen korkeimmalle hallinto-oikeudelle, jotta se kumoaisi hallinto-oikeuden päätökset.

Kunnanhallitus totesi 9.3.2020 §47, että kunta joutuu takaajana maksamaan Kuortaneen OP:n lainan lyhennyksiä siihen saakka, kunnes oikeudessa oleviin asioihin on saatu lainvoimaiset tuomiot. Uuraisten Valokuituverkot Oy maksaa lainan korkokulut Kuortaneen osuuspankille. Vuoden 2020 takaustappiot 119 091,88 euroa kirjattiin tulosvaikutteiseksi aiheuttaen toimintakulujen ylityksen yleishallinnossa. Takautumisoikeus velalliseen nähden on sopimatta johtuen siitä, että asian käsittely oikeusistuimessa on ratkaisematta.

Sisäinen valvonta: Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja huolehtivat takaajan lain mukaisista velvollisuuksista ja oikeuksista.

2200 Maa- ja metsätilat

	TP 2019	Alkuperäinen TA 2020	TA -muutokset	TA 2020 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	280 879	150 000		150 000	121 453	-28 547
Toimintakulut	-21 256	-15 320		-15 320	-18 541	-3 221
Toimintakate	259 623	134 680		134 680	102 911	-31 769

Suunnitelmapoistot:

Laskennalliset erät: - 616 €

Toiminnan kuvaus: Kunnan metsien hyödyntäminen ja hoito metsäsuunnitelman 2027 mukaan.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset:

Kaavatonttien myynti- ja muodostamisasiat sekä tonttialueiden puuston raivaustyöt siirtyivät vuonna 2013 ympäristölautakunnan alaisuuteen. Toiminnan painopisteenä on puun myynti ja metsänhoitotöiden tekeminen.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Metsäomaisuuteen liittyvä riski myrskyn, tulipalon, saastumisen tai muun luonnonkatastrofin johdosta. Puunmyyntitulojen vaihtelut, tulot vaihtelevat vuosittain ja vaikuttavat talousarvion laadintaan.

3002 KONSERNIPALVELUT

	TP 2019	Alkuperäinen TA 2020	TA -muutokset	TA 2020 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	50 769	39 240	0	39 240	59 778	20 538
Toimintakulut	-605 651	-637 150	0	-637 150	-633 056	4 094
Toimintakate	-554 882	-597 910	0	-597 910	-573 278	24 632

Suunnitelmapoistot: - 7 153 €

Laskennalliset erät: 441 521 €

Tilivelvollinen: Talous- ja hallintopäällikkö

Toiminnan kuvaus: Konsernipalvelut vastaa muun muassa valtuuston ja hallituksen kokousjärjestelyistä, ICT-palveluista, asianhallinnasta, informaatiopalveluista, taloussuunnittelusta, kirjanpidosta, maksuliikenteestä sekä keskusarkistinhoidosta. Palkanlaskennan palvelutuottaja muuttui vuoden 2020 aikana Äänekosken kaupungista Monetra Keski-Suomi Oy:ksi.

3100 Keskusvirasto

	TP 2019	Alkuperäinen TA 2020	TA -muutokset	TA 2020 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	5 674	2 240	0	2 240	21 270	19 030
Toimintakulut	-462 713	-525 280	0	-525 280	-522 648	2 632
Toimintakate	-457 039	-523 040	0	-523 040	-501 377	21 663

Suunnitelmapoistot: - 7 153 €

Laskennalliset erät: 446 896 €

Tilivelvollinen: Talous- ja hallintopäällikkö

Toiminnan kuvaus: Keskusviraston vastuulla on sisäinen ja ulkoinen asiakaspalvelu. Kunnan puhelin- vaihdetoiminnalla, neuvonnalla, tiedotuksella ja markkinoinnilla vastataan kunnan ulkoisesta kuvasta. Keskusviraston sisäinen asiakaspalvelu vastaa muun muassa taloushallinnon, henkilöstöhallinnon ja IT-tuen ja arkistohoidon tukipalveluista.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset:

Vuonna 2020 vaakiinnutettiin vuoden 2019 aikana tehtyjä ohjelmistomuutoksia. Henkilöstömuutoksia ei ollut. Vuoden aikana suunniteltiin ja toteutettiin 1.12.2020 alkaen palkanlaskennan siirto Äänekosken kaupungilta Monetra Keski-Suomi Oy:lle. Hallintosäännön päivitys astui voimaan 1.7.2020.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Palvelutuotannon muutosten toimeenpano ja muutosjohtaminen		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2020
ICT-palveluiden kehittäminen	Arviointikriteerit: -johtamisen, prosessien kehittyminen -riitävät resurssit -käyttöoikeuksien hallinta ja toteutus on tarkemmin ohjattua /seurannassa -suunnitelmallisempi laitteiden ja ohjelmistojen elinkaaren hallinta -johdon/toimialojen ja ICT:n vuorovaikutus lisääntyy -ICT-palvelut ja -prosessit sekä niihin liittyvät roolit, vastuut ja tehtävänkuvat selkeästi määriteltä (ml. yhteistyökumppanien osuudet)	- Perustetaan 1.1.2020 alkaen tietohallinnon ohjausryhmä/johdoryhmä seuraavalla kokoonpanolla: talous- ja hallintopäällikkö (pj.), ICT-suunnittelija, tietosuojavastaava, toimialojen edustajat (1 – 2 per toimiala). Kunnanjohtajalla osallistumisoikeus. - Tietojärjestelmäkokonaisuuden perusteellisempi kartoitus kehittämisen ja muutoshallinnan parantamiseksi (ml. tietovirrat) - ICT-toimintojen onnistumisen ja kokonaistaloudellisen vaikutavuuden systemaattinen seuranta (mittaaminen)

	-ICT:n taloudellinen kokonaisvaikutus on systemaattisemmin arvioitavissa	- ICT:n hyödyntämiseen liittyvän strategisen tahtotilan ja tavoitteiden kirkastaminen - Kehityssuunnitelma tahtotilan saavuttamiseksi (realistisella aikataululla)
Toteutuminen		
Tietohallinnon ohjaus/johtoryhmä on perustettu. Perusteellisemman ICT-selvityksen tekeminen esim. Tieran kanssa on jäänyt toistaiseksi tekemättä mm. niukkojen henkilöstöresurssien takia. Uuraisten kunta on ollut mukana Kurob-hankkeessa, jossa edistetään robotisaatiota kunnissa.		

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät: Riskeinä muun muassa pieni henkilöstömäärä ja mahdollisuus vaarallisen työn yhdistelmiin. Uusia ohjelmistoja on tullut paljon ja pääkäyttäjiä on harvalla: riski tietotaidon ja ohjeistuksen saamiseen esimerkiksi pitkissä sairauslomatapuuksissa. Kuntakonsernin kokonaisriskit vaikuttavat kassan riittävyteen ja reskontran toimimiseen.

Sisäinen valvonta: Sisäistä valvontaa on suoritettu ohjeiden mukaisesti eikä mistään poikkeuksista ole raportoitu.

3300 Henkilöstöhallinto

	TP 2019	Alkuperäinen TA 2020	TA -muutokset	TA 2020 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	45 094	37 000	0	37 000	38 507	1 507
Toimintakulut	-142 937	-111 870	0	-111 870	-110 409	1 461
Toimintakate	-97 843	-74 870	0	-74 870	-71 901	2 969

Suunnitelmapoistot:

Laskennalliset erät: - 5 374 €

Tilivelvollinen: Talous- ja hallintopäällikkö

Toiminnan kuvaus: Henkilöstöhallinnon vastuulla on työterveyshuollon järjestäminen, työkykyä ylläpitävä toiminta ja työsuojelu.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset: Uuraisten kunnan työterveyshuollon järjestää tällä hetkellä Työterveys Aalto Oy, jonka osakas Uuraisten kunta on. Työterveyshuollon painopiste on vuonna 2020 lakisääteisessä ennaltaehkäisevässä toiminnassa pitäen sisällään työntekijän palvelut, etävastaanoton, työpaikkatoiminnan, yritysjohton palvelut. Kaikki työkykyyn liittyvät pitkittyneet sairaudet kuuluvat lakisääteiseen palveluun, jossa arvioidaan työ- ja toimintakykyä. Lakisääteinen työterveyshuolto käsittää lääkärin vastaanottoja keskimäärin n. 1 x /kk, työterveyshoitaja 1 x/vko, fysioterapeutin 1 x/kk ja työpsykologin tarvittaessa. Vuonna 2020 työnantajan kustantama sairaanhoito jää pois. Tämä tarkoittaa sitä, että esim. laboratoriotutkimusten ja röntgentutkimusten osalta työntekijät voivat kääntyä julkiseen tai yksityiseen terveydenhuoltoon, jota kautta hoituvat myös lähetteet erikoissairaanhoidon.

Kunnassa toimii vuoden 2018 alussa aloittanut työsuojelutoimikunta sekä yhteistoimintaelin, jotka molemmat kokoontuvat säännöllisesti. Tyky-toimintaa järjestetään ja tuetaan vuosittain kunnanhallituksen päätöksen mukaisesti. Perinteisesti henkilöstön työhyvinvointia on tuettu hyvinvointiseteillä. Henkilöstöohjelmassa määritellään muut työhyvinvointia tukevat toimenpiteet. Kunnanhallitus palkitsee vuosittain harkintansa mukaan työntekijäjoukon hyvästä työsuorituksesta.

Kunta tuki henkilöstön lounasruokailua kahdella eurolla/ateria. Henkilöstön hyvinvointia tuettiin ottamalla

käyttöön sähköinen ePassi-sovellus (sportti ja kulttuuri) ja kunnan omilla hyvinvointiseteleillä.

Esimiehille järjestettiin esimiesinfoja parin kuukauden välein koko vuoden ajan ja infoissa käytiin läpi ajan-kohtaisia esimiestyöhön vaikuttavia ja siinä huomioitavia asioita.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Henkilöstön tyytyväisyys ja hyvin johdettu työpaikka		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2020
Uuraisten kunta on arvostettu ja tavoiteltu työnantaja.	Arviointikriteeri: Henkilöstökysely Kehityskeskustelut	Panostus tiedonkulkuun, hyvään esimiestyöhön, työkykyjohtamiseen, koulutukseen sekä hyvään sisäiseen asiakaspalveluun.
Toteutuminen		
Kehityskeskustelut on hajautettu eri toimialoille ja niitä on pidetty tarpeen mukaan. Kunnassa toteutettiin koko kunnan henkilöstöä koskeva henkilöstökysely Feelback Oy:n toteuttamana. Tällä pyrittiin puolueettomaan ulkoiseen arviointiin. Kyselyn perusteella on vuodelle 2021 asetettu työyksikökohtaisia kehittämistavoitteita, joiden toteutumista seurataan sovitulla tavalla.		

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Palvelutuotannon muutosten toimeenpano ja muutosjohtaminen		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2020
Palvelutuotannon (esimerkiksi mahdollinen tilapalvelu) muutosten henkilöstönäkökulman huomiointi sekä muutosjohtamisen kehittäminen	Arviointikriteerit: - Viestinnän toimivuus - Palvelutuotannon muutosten toteutumisprosessien sujuvuus	-Palvelutuotannon muutokset; tehokas tiedottaminen ja osallistava valmistelu.
Toteutuminen Kunta on parantanut viestintäänsä (sekä ulkoista- että sisäistä), mutta henkilöstökyselyn perusteella siinä on edelleen kehittämistarpeita. Palvelutuotannon muutosprosessit ovat edelleen haastavia (esim. palkkahallinnon muutokset), vaikka henkilökuntaa onkin pyritty osallistamaan niihin.		

Tuotannolliset tavoitteet

Tavoite	Mittari	TP 2019	TA 2020	TA 2020
1. Sairauspoissaolojen vähentäminen	sairaspäivien lkm (kalenteripäivät)	kpV 3875	26.11.2020: 2920 kpV	-10 % vrt vuoden 2019 toteuma kpV.
2. Vaikuttavan työsuojelun järjestäminen	Työsuojelun toimintaohjelman toteuttaminen Vaara- ja läheltäpiti tilanneilmoitusten lkm/v	Haitta- ja vaaratekijöiden kartoituksessa saatuihin tuloksiin on puututtu vuoden aikana.	alle 10 kpl	alle 10 kpl

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät: Työhyvinvointia heikentävät tekijät ja sairauspoissaolot.

Sisäinen valvonta: Henkilöstön sairauspoissaolomääriä ja sitä kautta työhyvinvointia seurataan ja esimiesten ja työterveyden kanssa tehdään asian osalta yhteistyötä.

4001 PERUSPALVELULAUTAKUNTA

	TP 2019	Alkuperäinen TA 2020	TA -muutokset	TA 2020 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 168 578	1 237 830	-40 000	1 197 830	1 187 414	-10 416
Toimintakulut	-12 340 988	-11 919 580	-409 430	-12 329 010	-12 150 528	178 482
Toimintakate	-11 172 410	-10 681 750	-449 430	-11 131 180	-10 963 114	168 066

Suunnitelmapoistot: -6 638 €

Laskennalliset erät: -240 919 €

Tilivelvollinen: Peruspalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus:

Sosiaalitoimi vastaa kuntalaisten sosiaalihuollon peruspalvelujen tuottamisesta ja niiden oikeudenmukaisesta kohdentamisesta ja tuottamisesta mahdollisimman tehokkaasti. Tulosalueet ovat: 1. Sosiaalipalvelut 2. Vanhus- ja perhetyö 3. Toimeentuloturva.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Peruspalvelulautakunnan talousarvio alitti muutetun talousarvion 1,51%-yksikköä, eli 168 065,75 euroa, ilman lisättyjä sisäisiä pääomavuokria alitus olisi ollut 254 395,56 euroa. Kunnanviraston osalta tilapalvelu laskutti sisäisiä rakennusten vuokramenoja 30 326 euroa, jota summaa ei oltu voitu etukäteen varata talousarvioon. Näiden muutosten jälkeen vertailukelpoiseksi muutetun talousarvion alitukseksi tulee 284 721,56 euroa, eli 2,56%-yksikköä. Perusterveydenhoidossa menot ylittyivät selvästi. Tämä aiheutui osaltaan Koronaepidemiasta, muina selittävinä tekijöinä olivat sairaalan hoitopäivien kasvu ja lääkäripalvelujen ostopalvelut.

Vuotta sävytti kaikissa toiminnoissa Koronaepidemia, johon valmistautuminen aloitettiin keväällä. Erityisesti vanhusväestö ja hoitohenkilöstö joutui kohtuuttoman rasituksen kohteeksi. Syksyllä epidemia pääsi leviämään Ruskolan osastolle ja aiheutti useita kuolemantapauksia hyvästä suojaustasosta ja vierailurajoituksista huolimatta.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Kuntalaisten hyvinvointi		
Tavoite: Kuntalaisten hyvinvoinnin kohentaminen Laajan hyvinvointikertomuksen laatiminen yhdessä hallintokuntien kanssa	Mittari: Laajan hyvinvointikertomuksen mittaristo	Tavoitetaso 2020: Hyvinvoinnin kohoaminen kaikissa keskeisissä tavoitteissa, erityisenä painopisteenä lapset, lapsiperheet ja nuoret
Toteutuminen: Laaja hyvinvointikertomus tehtiin hyvinvointikoordinaattorina toimivan vapaa-aikasuunnittelijan toimesta. Hyvinvointia on seurattu koululaisten osalta mm. terveystarkastuksen tulosten muodossa, painopistealueena koulukiusaaminen. Valtakunnallisen tilaston mukaan koulukiusaaminen on Uuraisilla selvästi vähäisempää kuin maassa keskimäärin.		

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Kuntalaisten hyvinvoinnin kehittämiseksi ei saada eri hallinnonaloilla riittävää sitoutumista tavoitteiden toteuttamiseksi. Kuntaorganisaation ulkopuoliset tahot eivät resursoi omaa toimintaansa riittävästi ja riittävää sitoutumista ei saavuteta. Viestinnässä kuntalaisiin ja sidosryhmiin ei onnistuta riittävässä määrin. Henkilöstöresursointi on riittämätöntä. Erikoissairaanhoidon ja lastensuojelun kustannuskehitys, henkilöstön vaihtuvuus.

Sisäinen valvonta: Vuonna 2020 sisäisen valvonnan painopistealueena on sopimusten hallinta ja sopimusten valvonta. Sivistystoimen ja sosiaalitoimen sisäisessä valvonnassa keskitytään lisäksi erillistilien tarkistamiseen ja omaisuuden turvaamiseen.

4100 Sosiaalipalvelut

	TP 2019	Alkuperäinen TA 2020	TA -muutokset	TA 2020 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	225 785	227 300		227 300	215 964	-11 336
Toimintakulut	-2 283 575	-2 049 260	-100 000	-2 149 260	-2 019 010	130 250
Toimintakate	-2 057 790	-1 821 960	-100 000	-1 921 960	-1 803 046	118 914

Tilivelvollinen: Peruspalvelujohtaja

Suunnitelmapoistot

Laskennalliset erät: -79 961 €

Toiminnan kuvaus: Sosiaalipalvelujen tulosyksiköt: 1. Hallinto 2. Erityisryhmien palvelut 3. Lasten huolto 4. Sosiaalityö 5. Päihdehuolto 6. Vammaishuolto

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Sosiaalipalvelut alitti muutetun talousarvion huolimatta kunnanviraston sisäisten pääomavuokrien kirjaamisesta ensimmäistä kertaa käyttötalousmenoiksi joita ei oltu voitu etukäteen budjetoida. Kehitysvammahuolto ylitti muutetun talousarvion pääosin lisääntyneiden sijaiskulujen vuoksi. Lastensuojelun menot alittivat muutetun talousarvion lähes 12%. Vammaishuollon käyttökateen alitus oli hieman yli 30%, mikä aiheutui huomattavalta osin kuljetuspalvelumenojen vähentymisen Koronaepidemian aiheuttamalla liikku-
misen vähentymisellä.

1. Hallinto

Hallinto vastaa a) sosiaalitoimen toiminta-ajatuksen täytäntöönpanosta ja tulostavoitteen toteuttamisesta. b) toteuttaa henkilölle lastensuojelu- ja päihdehuoltolain nojalla annettavat tahdonvastaiset toimenpiteet. c) Vastaa sosiaalitoimen lainsäädännön soveltamisesta sosiaalitoimessa ja täytäntöönpanosta niiltä osin kuin se ei kuulu muiden tulosalueiden piiriin. d) Isyys-, elatus-, lasten huolto- ja tapaamislainsäädännön täytäntöönpano ja soveltuvin osin holhoustoimen asioiden vireillepano.

2 Erityisryhmien palvelut

Tilivelvollinen: Erityisryhmien palvelujohtaja

Toiminnan kuvaus: Erityisryhmien palvelujen toimintamuotoihin kuuluvat asumisen palvelut, työ- ja päivätoiminta, ohjaus- ja neuvontapalvelut sekä lasten ja perheiden tukipalvelut ja perhehoito. Palvelut ovat suunnattu kehitysvammaisille - sekä muille erityisen tuen tarpeessa oleville asiakkaille. Lisäksi palveluihin kuuluvat myös vammaispalvelulain mukainen palvelutarpeenarvointi ja päätöksenteko.

Asumisen palvelut tuotettiin pääsääntöisesti palvelutalo Uurastuvalla, jonka lisäksi toimintoihin kuuluivat tuettu asuminen ja asumisen ohjaus. Työ- ja päivätoiminta järjestettiin pääosin toimintakeskus Uuraspajalla sekä ulkopuoleisilla työpaikoilla työvalmennuksen keinoin. Ohjaus- ja neuvontapalvelut järjestettiin ja räätälöitiin asiakkaiden tarpeiden mukaisesti yhteistyössä asiakkaan verkostojen kanssa. Palvelut toteutettiin asiakkaiden toiminta- ja elinympäristöissä sekä puhelinohjausta hyödyntäen. Kehitysvamma-
poliklinikkapalvelut tuotti Keski-Suomen sairaanhoitopiiri.

Erityisryhmien palvelujen henkilöstö koostui yhdeksästä toimesta, sekä iltapäivä- ja kesälapsitoimintojen osa-aikaisista ohjaajista. Tavoitteiden, tarpeiden ja resurssien tehokas käyttö huomioiden sekä henkilöstön osaamisen ja mielenkiinnon tunnistamista hyödyntäen koko henkilöstöä pystyttiin käyttämään laajalajaisesti toimialan sisällä. Yhteistyö kunnan sisäisten, että ulkopuoleista tahojen kesken oli merkittävässä roolissa.

Erityisryhmien palvelujohtaja vastasi palvelukokonaisuudesta ja sen kehittamisestä, Uurastuvan- ja pajan toiminnasta, palveluohjauksen tukemisesta sekä esimiestyöstä. Lisäksi palvelujohtajan työhön kuuluivat vammaispalveluihin liittyvä päätöksenteko ja kehittäminen sekä osa mielenterveys- ja päihdetyön osa-alueista. Palvelujohtaja käsitteli myös erityisen tuen tarpeen perheisiin liittyvät omaishoidontuen asiat.

Omaa palvelutuotantoa täydennettiin ostopalveluilla asiakkaiden sekä kustannustehokkuuden perusteella vähäisellä määrällä. Palveluja myytiin resurssien puitteissa tarveperusteisesti.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Covid-19 viruksen aiheuttamat poikkeusolot yhteiskunnassa ja sen takia asetettujen rajoitusten ja suositusten noudattaminen nousivat keskiöön. Toimintatapojen kehittäminen oli jatkuvaa palveluiden turvallisen käytön mahdollistamiseksi. Henkilöstöresurssin mitoituksessa ja kohdennuksessa huomioitiin koko palvelukokonaisuutta hyödyntävä osaaminen ja ammattitaito. Sisäisen työnkierron mahdollistuminen eri toimien kesken oli erityisosaamista vaativalla toimialalla tärkeässä roolissa.

Työ- ja päivätoiminnan toteutus järjestettiin uudelleen Covid-19 viruksen leviämisen estämiseksi. Toiminnan järjestämisessä pyrittiin vastaamaan asiakkaiden tarpeisiin sekä huomioimaan kunkin toimintakyky ja siinä tapahtuneet muutokset. Henkilöstöresurssia jouduttiin kasvattamaan yhdellä 70% määräaikaisella ohjaajan toimella asiakasmäärän kasvun vuoksi.

Ohjaus- ja neuvontapalvelua sekä perhehoitoa käytettiin tavallista vähemmän. Covid-19 viruksen takia asiakkaat halusivat välttää ylimääräisiä kontakteja ja vain välttämättömät asiakastapaamiset toteutuivat. Palvelujohtajalle kuuluivat vammaispalvelut sekä osa päihde- ja mielenterveystyöstä.

Covid-19 takia yhteiskuntaa ohjanneet suositukset ja rajoitukset näkyivät palveluiden vähäisempänä käyttönä. Tämä laski kokonaisvaltaisesti suoritteiden määrää. Suoritteiden määrä olisi ollut matalampi ilman asiakasmäärän kasvua. Suoritteiden lasku näkyy käyttöasteiden laskuna sekä suoritteiden hintojen nousuna.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: innostunut, innovoiva henkilöstö, jolla on hyvä muutosvalmius sekä sitoutuneisuus oman työn ja organisaation kehittämiseen.		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso/toimenpiteet 2020
Palvelujen kehittäminen vastaamaan yksilöllisten muutosten vaatimuksia	Arviointikriteeri: palvelutarpeisiin vastaaminen, palveluun varattujen paikkojen täyttöaste (palveluasuminen Uurastupa 13, tuettu asuminen 1-3, työ- ja päivätoiminnot Uuraspaja 13/muualle työhön tuetut 4).	Oikeanlaisten palvelumuotojen kehittäminen, palvelujen tarpeperusteinen kohdentaminen sekä muuttuvien yksilöllisten tuen tarpeiden määrittely ja niiden vastaaminen.
Toteutuminen		
<p>Covid19 -viruksesta takia palveluiden käyttö väheni sekä haastoi kehittämään omaa palveluntuotantoa vallitsevien rajoitusten ja suositusten mukaisiksi.</p> <p>Työ- ja päivätoiminnan asiakasmäärä kasvoi 1 henkilöllä, toimintaa järjestettiin 22 asiakkaalle. Asumispalvelujen asiakasmäärä oli yhteensä 18, joista 13 asui palvelutalo Uurastuvalla, 3 tuetussa asumisessa ja 1 harjoitteli itsenäisyyttä ohjauksellisin keinoin. Asumispalveluiden asiakkaana aloitti myös 1 mielenterveyskuntoutuja. Palveluohjausta saavien asiakkaiden määrä kaikki asiakasryhmät huomioiden oli 43 asiakasta.</p> <p>Toiminnan muuttaminen covid-19 viruksen aiheuttamien rajoitusten ja suositusten mukaiseksi ja samalla asiakkaiden tarpeisiin vastaaminen nousi keskiöön. Yksilöllisen tuen - ja avun tarpeisiin, muuttuvissa olosuhteissa, pystyttiin vastaamaan omalla osaamisella ja palvelutuotannolla ammatitaitoisen ja sitoutuneen henkilöstön ansiosta. Kehitysvammaisten erityishuoltolain säätämä itsemääräämisoikeuden toteutuminen ja rajoitustoimenpiteiden oikea käyttö jatkui lain edellyttämällä tavalla.</p>		

Laitoshoido

Laitoshoidon käytölle ei ollut tarvetta.

Asumisen palvelut

Asumisen palveluita olivat palvelutalo Uurastupa, tuettu asuminen ja asumisvalmennus. Asumisen ostopalvelut liittyivät kotikuntalain mukaisiin palveluihin.

Palvelutalo Uurastupa

Uurastupa tarjosi palveluasumista aikuisille, ensisijaisesti kehitysvammaisille henkilöille. Asuminen toteutui omissa vuokra-asunnoissa itsenäisyyden tukevalla työotteella. Palvelujen sisältö räätälöitiin asukas-kohtaisesti, kunkin toimintakyky sekä avun-, ohjauksen- ja hoidon tarve huomioiden. Uurastuvalla tarjottiin terveydenseurautamisen- ja lääkehoidon palveluja sekä erityisen tuen tarpeen piirissä oleville että mielenterveyskuntoutujille, muualla asuville henkilöille. Tuetun asumisen ohjaus toteutetaan pääosin Uurastuvalla käsin. Yksikössä työskenteli neljä hoitajaa ja kaksi ohjaajaa.

Tuettu asuminen

Tuetun asumisen asiakkaat asuivat omavalintaisessa yksityisessä asunnossa. Arjen tuki järjestettiin yksilöidyllä tukipalveluilla, kuten kotiin vietävä ohjaus ja ateriapalvelut Uurastuvalla.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Toimintakauden painopisteeksi nousi Covid-19 viruksen leviämisen estäminen, sekä asiakkaiden että henkilöstön terveyden ja hyvinvoinnin ylläpitäminen. Uusien toimintamallien kehittäminen yhteiskunnassa annettujen suositusten ja rajoitusten mukaiseksi, samalla asukkaiden itsemääräämisoikeuden toteutuminen huomioiden. Yksikön toiminnan kokonaisvaltainen kehittäminen ja mukautuminen vallitseviin olosuhteisiin oli jatkuvaa. Henkilöstön ennakkoimattomia ja tavallista pidempiä poissaoloja oli normaalia enemmän, myös lyhytaikaiset poissaolot lisääntyivät Covid-19 takia annettujen ohjeiden myötä. Asumispalveluiden ohjaustehtäviä oli edellisvuotta vähemmän. Tämä näkyy käyttöasteen pienentymisenä sekä palvelun hinnan nousuna. Asumispalvelun myynti toiselle kunnalla jatkui edelleen. Tuettu asuminen vakiintui yhdeksi palvelumuodoksi. Asiakasmäärä kasvoi yhdellä.

Tavoite	Mittari	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020(Co-vid-19)
Palvelujen moninaisuus	Palveluasumisen vuorokaudet (hoitopäivät)	4361	4154	4700	4263
	Tuetun asumisen ohjaustehtävät	-	1286	650	877
	Muut ohjaustehtävät	485	645	450	780
	<u>Suoritteet yhteensä</u>	<u>4857</u>	<u>6085</u>	<u>5800</u>	<u>5920</u>
	Asukkaat Uurastuvalla	12	12	13	13
	Tuetun asumisen asiakkaat	-	3		3
	Itsenäisyyden harjoittelu	1	1	1	1
	Mielenterveyskuntoutujat	-	-	-	1
	<u>Asiakasmäärä yhteensä</u>	<u>13</u>	<u>16</u>	<u>17</u>	<u>18</u>
	Tehokkuus, oikein kohdenus	Käyttöaste	102%	112%	110%
Taloudellisuus	Palvelun hinta	58,75 €	47,40 €	51,10 €	60,60 €

Perhehoito

Perhehoitoa toteutettiin lyhytaikaisena, pääosin ympärivuorokautisena perhehoitona erityisen tuen tarpeen lasten, nuorten ja heidän perheidensä tueksi. Perhehoidon tavoite oli ennaltaehkäisevä jaksamisen tukeminen sekä omaishoitajien lakisääteisten vapaapäivien mahdollistaminen. Perhehoito on toimeksiantoperusteinen kustannustehokas hoidon järjestämisen muoto.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Pitkäaikainen perhehoito ei toteutunut. Lyhytaikaisen perhehoidon asiakasmäärä kasvoi. Hoitopäiviä käytettiin covid-19 takia kuitenkin selkeästi vähemmän. Ostopalveluna hoitopäivän hinta olisi ollut merkittävästi suurempi.

Tavoite	Mittari	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020(Co-vid-19)
Palvelujen moninaisuus	Hoitopäivien määrä	220	237	320	245
	Hoidettavien määrä	3	4	5	8
Tehokkuus, oikein kohdenus	Käyttöaste	100%	100%	100%	70%
Taloudellisuus	Hoitopäivän hinta	142,40 €	163,11 €	116,56 €	143,83 €

Ohjaus- ja neuvontapalvelut

Ohjaus- ja neuvontapalveluilla tuettiin ja ohjattiin kehitysvammaisia- ja erityisen tuen tarpeessa olevia asiakkaita ja heidän perheitään. Palvelun tavoitteena oli ennaltaehkäisevä-, kokonaistilanteen huomioiva- ja suunnitelmallinen asiakkaan yksilöllinen tukeminen. Palveluohjausta toteuttivat palveluohjaaja sekä joissain määrin palvelujohtaja.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Yksilöllisen ohjauksen ja neuvonnan - sekä ennaltaehkäisevän työotteen tarve jatkui. Covid-19 viruksen takia, toive ylimääräisten kontaktien välttämisestä nousi esiin palveluiden käyttäjiltä. Palaverit muuttuivat osittain puhelimitse annettavaan ohjaukseen/neuvontaan. Suositusten ja rajoitusten noudattaminen vähensi suoritteiden määrää, mikä nosti palvelun hintaa. Tehokkuus perustuu arvioon ja vuosien välisiin muutoksiin, ei laskukaavaan. Palveluohjaaja oli poissa työstä suunnitellusti 3kk ajan, jolloin erityisryhmien palveluiden sisäisen työnkierron kautta pystyttiin hyödyntämään henkilöstön ammattitaitoa. Ennakoimattomissa poissaoloissa palveluohjaajan tehtäviä jaettiin muille työntekijöille. Tämä lisäsi työnkuormitusta merkittävästi, jonka perusteella sitä ei voida pitää pitkäaikaisena toimintatapana. Palvelujohtajan työnkuvaan kuuluvat osa mielenterveys- ja päihde-työn asiakkaista.

Tavoite	Mittari	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020(Co-vid-19)
Palvelujen moninaisuus	Asiakkaat				
	Kehitysvammaiset	24	26	28	26
	Mielenterveyskuntoutujat	1	6	1	7
	Muut erityistä tukea tarvitsevat	9	12	9	10
	<u>Yhteensä</u>	<u>36</u>	<u>43</u>	<u>38</u>	<u>43</u>
	Asiakkaat palvelujen mukaan				
	Laitoshoito	0	0	0	0
	Asumispalvelut	16	20	17	18
	Perhehoito	3	4	5	8
	Päivä- ja työtoiminta	17	21	20	22
	Työtoiminnan ostopalvelut	1	1 /alku vuosi	0	0
	Palveluohjaus	32	40	35	35
	Iltapäivä-/ loma-ajan toiminta	4	5	5	6
	<u>Yhteensä</u>	<u>81</u>	<u>91</u>	<u>82</u>	<u>89</u>
	Yksilöohjauksen tehtävät				
	Toimintatuokiot	160	298	160	324
	Yksilöpalaverit	174	175	180	120
	Palvelusuunnitelmapalaverit	18	16	34	7
	Verkostopalaverit	70	106	45	79
	Perhehoidonohjaus	16	56	20	47
Tuetun asumisen ohjaus	35	33	70	19	
Iltapäivä-/loma-ajan toiminta	336	314	400	259	
<u>Yhteensä</u>	<u>291</u>	<u>998</u>	<u>909</u>	<u>855</u>	
Tehokkuus, oikein kohdennus	Käyttöaste	120%	100%	100%	85%
Taloudellisuus	Suoritteen hinta	38,36 €	23,37 €	40,80 €	37,37 €

Työ- ja päivätoiminta/ toimintakeskus Uuraspaja

Uuraspajalla järjestettiin työ- ja päivätoimintaa ensisijaisesti uuraislaisille kehitysvammaisille - ja erityisen tuen tarpeessa oleville asiakkaille. Muita asiakasryhmiä olivat mielenterveyskuntoutujat, työvoimahallinnon harjoittelijat ja kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat. Uuraspajalla tapahtuvan työtoiminnan lisäksi osa asiakkaista työskenteli tukitoimien avulla ulkopuoleisilla työpaikoilla. Toimintakeskuksen toiminnan

suunnittelusta ja toteuttamisesta vastasi yksi ohjaaja. Ohjaajan työparina 40% työajalla työskenteli palveluohjaaja sekä loppuvuodesta 70% ohjaaja. Palvelua myytiin pienissä määrin tarve- ja kokonaistilanneperusteisesti myös muiden kuntien asiakkaille.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Covid-19 viruksen aiheuttamat rajoitteet ja suositukset edellyttivät työ- ja päivätoiminnan uudelleen järjestämistä ja vaihtoehtoisten toimintamuotojen kehittämistä. Toiminta keskeytyi hetkellisesti. Työ- ja päivätoiminta ovat lakisääteisiä, pääosin subjektiivisia palveluita, jotka lain mukaisesti tuli järjestää myös poikkeusolojen aikana. Osa asiakkaiden työ- ja päivätoiminnasta toteutettiin antamalla etätehtäviä sekä materiaaleja asiakkaiden koteihin. Myös aikatauluja porrastettiin ryhmäkoon pienentämiseksi. Nämä vaikuttavat suoritteiden määrään laskevasti, mikä osittain kompensoituu asiakasmäärän kasvulla. Henkilöstöresurssi ei asiakasmäärän kasvun eikä asiakkaiden toimintakyvyn muutosten myötä ollut riittävä. Määräajaksi täytettiin 70% ohjaajan toimi. Toimintakeskusten toimintatuotot ja suoritteiden määrä laskivat. Palvelun hinta nousi.

Tavoite	Mittari	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020(Covid-19)	
Palvelujen moninaisuus	Asiakkaat					
	Kehitysvammaiset	14	14	15	17	
	Kuntouttava työtoiminta	4	4	3	3	
	Mielenterveyskuntoutajat	1	1	1	1	
	Muut erityistä tukea tarvitsevat	2	2	2	1	
	<u>Yhteensä</u>	<u>21</u>	<u>21</u>	<u>21</u>	<u>22</u>	
	Työtoiminnan käyttöpäivät					
	Eniten ohjausta tarvitsevat	330	354	330	325	
	Jonkin verran ohjausta tarvitsevat	936	1215	1000	1201	
	Vähiten ohjausta tarvitsevat	682	673	670	750	
	Kuntouttava työtoiminta	237	357	200	153	
	<u>Yhteensä</u>	<u>2185</u>	<u>2599</u>	<u>2190</u>	<u>2429</u>	
	Tehokkuus, oikein kohdennus	Käyttöaste	Asiakasmäärä tuplaantui, laskukaava ei ole enää vertailukelpoinen. Tehokkuus yli 100%.	Asiakasmäärä tuplaantui, laskukaava ei ole enää vertailukelpoinen. Tehokkuus yli 100%.	100%	Tehokkuus yli 100%. Kts tilinpäätös 2019
	Taloudellisuus	Suoritteiden hinta	24,17 €	27,38 €	38,62 €	41,18 €

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät: Useamman vuoden ajan riskitekijänä on ollut oman palvelutarjonnan riittämättömyys, joka voi johtaa omaa tuotantoa kalliimpien ostopalveluiden käyttöön. Pienessä kunnassa on erityisen haasteellista tarjota monenlaisia erikoistuneita palveluja ja vastata kehitysvammaisten erityishuoltolain edellyttämään itsemääräämis- ja rajoittamisoikeutta koskevan lainsäädännön vaatimukseen. Työ- ja päivätoiminnoissa henkilöstöressurssin tiukkuus aiheuttaa tulevaisuudelle riskitekijän. Asiakasmäärän nousu ja lisääntynyt tuen tarve tulee edellyttämään pysyvää henkilöstöressurssin lisäystä. Pienilukuisen henkilöstön tulisi omata laaja ja moninainen ammatillinen osaaminen. Ennakoimattomat poissaolot ja monialaisten osaajien rekrytoinnin haastavuus on riskitekijä pienilukuisen henkilöstön työn kuormituksen kasvamiselle ja henkilöstön hyvinvoinnin ylläpitämiselle.

Sisäinen valvonta:

Sisäistä valvontaa toteutettiin sisäisen tarkkailun keinoin. Erilaisten toimintaohjeiden päivitys ja uusien laatiminen vahvisti sisäisen valvonnan toteutumisen. Jatkuva seuranta toteutui arjen toiminnoissa kunkin työntekijän toimesta. Tätä toimintaa oli muun muassa tavoitteiden toteuttaminen arjessa, asiakkaiden käteisvarojen seuranta, lääkkeiden kaksoistarkastus, työaikaseuranta sekä erilaisten käyttöjärjestelmien hyödyntäminen työssä, kuten HaiPro ja ProConsona.

Vammaispalvelut

Tilivelvollinen: Erityisryhmien palvelujohtaja, peruspalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus:

Vammaispalvelut ovat vammaisuuden tai sairauden perusteella henkilölle järjestettäviä palveluja ja tukitoimia. Niiden tarkoituksena on edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä sekä parantaa vammaisten henkilöiden tasa-arvoa. Vammaisella henkilöllä tarkoitetaan henkilöä, jolla on vamman tai sairauden takia pitkäaikaisesti erityisiä vaikeuksia suoriutua tavanomaisista elämän toiminnoista.

Laissa ja asetuksessa vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista säädetään vammaispalvelujen sisällöstä sekä järjestämisvelvollisuudesta. Kunta huolehtii siitä, että vammaisille henkilöille tarkoitetut palvelut ja tukitoimet järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisina, kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Vammaiselle henkilölle laaditaan yksilöllinen palvelusuunnitelma, jonka avulla selvitetään hänen tarvitsemansa palvelut ja tukitoimet.

Vammaispalvelut, joihin on subjektiivinen oikeus:

- Vaikeavammaisten kuljetus- ja saattajapalvelu
- Palveluasuminen
- Asunnon muutostyöt ja asuntoon liittyvät välineet
- Henkilökohtainen apu
- Päivätoiminta

Vammaispalvelut, jotka ovat harkinnanvaraisia ja määrärahasidonnaisia:

- Kuntoutusohjaus
- Sopeutumisvalmennus
- Päivittäisissä toiminnoissa tarvittavat välineet, koneet ja laitteet
- Ylimääräiset ravinto- ja vaatekustannukset

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Vammaispalvelut on ollut kokonaisuudessaan kehittämistyön alla oleva palvelumuoto vuodesta 2019. Vammaispalveluihin liittyvä arviointi, päätöksen teko ja kehittämistyö on siirretty erityisryhmien palvelujohtajalle, osaksi erityisryhmien palveluja. Vammaispalvelua toteutettiin yhteistyössä erityisryhmien palvelujohtajan ja erityisryhmien palveluohjaan sekä sosiaalityöntekijän kanssa. Palvelujohtajan viransijainen aloitti 8/2020.

Tilastoinnin kehittäminen vastaamaan tarvetta jatkui.

Covid-19 viruksen takia yhteiskunnassa vallinneet rajoitukset ja suositukset kontaktien välttämistä lasivat palveluiden käyttöä. Erityisesti vammaispalvelulain mukaista kuljetuspalvelua käytettiin huomattavasti vähemmän. Tämä näkyy budjetin alituksena.

Kriittinen menestystekijä: Osaava, motivoitunut henkilöstä, jolla on muutosvalmiutta ja taitoa kehittämiseen.		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso/toimenpiteet 2020
Vammaispalvelut ovat oikein arvioitu, mitoitettu ja kohdennettu.	Arviointikriteeri: palvelutarpeiden oikea arviointi ja kohdentaminen, toiminnan suunnittelu ja talouden tasapaino.	Jokaiselle palveluja hakevalle ja saavalle asiakkaalle on laadittu yksilöllinen palvelusuunnitelma. Palvelujen ja tukitoimien myöntämiskriteeristön päivittäminen ajan tasalle.
Toteutuminen	<p>Palvelutarpeen arvioinnissa huomioitiin asiakastapaamisessa/puhelinkeskustelussa esiin nousseet yksilölliset tarpeet sekä asiantuntija lausunnot. Palvelutarpeen arviointi toteutettiin yhteistyössä erityisryhmien palvelujohtajan ja sosiaalityöntekijän tai erityisryhmien palveluohjaajan kanssa.</p> <p>Palvelusuunnitelmien päivitys jäi vähäiseksi. Palvelusuunnitelmat päivitetään 2–3 vuoden välein, mikäli asiakkaan palveluntarpeeseen ei tule muutosta sitä ennen. Covid-19 viruksen takia osa asiakkaista toivoi myös palvelusuunnitelman päivityksen siirtämistä. Palveluohjausta/neuvontaa toteutettiin puhelimitse.</p> <p>Palvelujen ja tukitoimien myöntämiskriteeristön päivittäminen vaatii edelleen kehittämistä. Päätöksen teossa huomioitiin tarkemmin lain määrittelemät kriteerit.</p> <p>Covid-19 viruksen takia palveluita käytettiin huomattavasti vähemmän. Budjetti alittui.</p>	

Vammaispalvelulain mukaiset palvelut

Tilastoidut tiedot perustuvat, asiakasmäärää lukuun ottamatta, vuoden aikana tehtyjen päätösten määrään, jotka ovat kirjattu ProConsona-käyttöjärjestelmään. Vuoden 2020 päätösten määrä ei kuitenkaan huomioi aiemmin tehtyjä, toistaiseksi voimassa olevia päätöksiä, jotka on tehty ennen ProConsona – järjestelmän käyttöönottoa. Todellisen asiakasmäärän tilastoimiseksi on, Proconsona järjestelmästä saatavan tiedon lisäksi, pyritty selvittämään ne tiedossa olevat vammaispalvelulain mukaista kuljetuspalvelua sekä henkilökohtaista apua käyttävät asiakkaat, joista ei ole kirjattua tilastotietoa.

Pääasiassa päätökset koskivat vammaispalvelulain mukaisia subjektiivisia palveluita. Suurin osa päätöksistä koski vammaispalvelulain mukaisia kuljetuspäätöksiä. Myöntävänä päätöksen jatkettiin yhtä ostopalveluna hankittua palveluasumista, kotikuntalain mukaisesti. Henkilökohtaisen avun myöntäviä jatkopäätöksiä tehtiin neljä. Vammaispalveluhakemuksia tuli yhteensä 28kpl.

Tavoite	Mittari	TP 2020
Lakisääteisten vammaispalvelujen toteutuminen	Vammaispalveluhakemukset	28
	Palvelusuunnitelmat	6
	Asiakasmäärä	42
	Subjektiiviset palvelut:	
	Vaikeavammaisten kuljetus- ja saattajapalvelu	19
	Palveluasuminen	1
	Asunnon muutostyöt ja asuntoon liittyvät välineet	3
	Henkilökohtainen apu	4
	Päivätoiminta	-
	Harkinnan varaiset palvelut:	
	Kuntoutusohjaus	-
	Sopeutumisvalmennus	-
	Päivittäisissä toiminnoissa tarvittavat välineet, koneet ja laitteet	2
	Ylimääräiset ravinto- ja vaatekustannukset	-
	<u>Suoritteet yhteensä</u>	29

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Vammaispalvelujen ennustettavuus oli haastavaa. Palvelujen piirissä olevien henkilöiden tilanteita voidaan yrittää ennustaa, mutta uusien palvelujen piiriin hakeutuvien määrää ja vamman tai sairauden laajuutta on etukäteen arvioitava. Pienessä kunnassa yksittäinen uusi asiakas ja asiakkaan toimintakyvyssä tapahtunut muutos olisi voinut vaikuttaa talouden näkökulmasta merkittävästi.

Vammaispalvelujen arviointi edellytti ammatillista osaamista vammaisryhmistä sekä lainsäädännöstä. Henkilöstön vajavainen osaaminen ja puutteelliset resurssit nousivat merkittäväksi epävarmuustekijäksi. Palvelutarpeen oikeanlaisen arvioinnin varmistaminen edellyttäisi, että kunnassa useampi, kuin yksi työntekijä hallitsee tarvittaessa vammaispalveluiden kokonaisuuden. Tämä näyttäytyi riskitekijänä vuoden aikana.

Sisäinen valvonta:

Sisäinen valvonta toteutui asianmukaisten kirjausten laadinnalla sekä tilastoinnin kehittämistyön jatkamisella. Työn ja osaamisen jakaminen useamman työntekijän kesken oli yksi keskeinen sisäisen valvonnan tekijä, jonka kehittämistyötä tulee jatkaa. Asiakkailta on oikeus valittaa vammaispalvelupäätöksestä peruspäätöslautakunnalle. Valitusprosessi vahvistaa sisäistä valvontaa.

3. Sosiaalityö**Tilivelvollinen: johtava sosiaalityöntekijä****Toiminnan kuvaus:**

Sosiaalihuoltolain mukaan sosiaalityöllä tarkoitetaan sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön suorittamaa ohjausta, neuvontaa ja sosiaalisten ongelmien selvittämistä ja muita tukitoimia, jotka ylläpitävät ja edistävät yksilöiden ja perheen turvallisuutta ja suoriutumista sekä yhteisöjen toimivuutta.

Sosiaalityö toteutetaan kunnassa yhdennettynä sosiaalityönä. Kunnan resurssina ovat perusturvajohtaja, johtava sosiaalityöntekijä sekä sosiaaliohjaaja.

Perusturvajohtaja vahvistaa myötämieliset huostaanotot, kiireellisten sijoitusten jatkopäätökset, sekä toimii tarvittaessa johtavan sosiaalityöntekijän sijaisena päätösprosessissa.

Johtavan sosiaalityöntekijän vastuualueeseen kuuluvat lastensuojelu, erityistä tukea tarvitsevat lapset ja aikuiset, vaativa aikuissosiaalityö, lastenvalvojan tehtävät sekä vastaavan kuraattorin tehtävät. Lisäksi johtava sosiaalityöntekijä toimii työparina tarvittaessa erityisryhmien, kuten kehitysvamma- tai vammaispalveluiden osalta.

Kunnan sosiaalihuoltolain mukaisia palveluita koordinoi sosiaaliohjaaja, jonka toimenkuvaa ovat kunnan toimeentulotukiasiat, palveluohjaus ja sosiaalihuoltolain mukaiset palvelutarpeen arvioinnit ja asiakkuudet, monitahoinen aikuissosiaalityö sekä tarpeen mukaan lastensuojeluasioissa työparina toimiminen.

Kunnassa on kolme perhetyöntekijää ja yksi perheohjaaja, joilla on monipuolinen tietotaito perheiden kanssa työskentelemiseen. Tarkoituksena on, että kukin perhetyöntekijä hakeutuu oman kiinnostuksensa mukaiseen koulutukseen, jolla voidaan taata entistä vankempi osaaminen ja toteuttaa palveluita jatkossa entistä vahvemmin kunnan omana palveluna.

Lisäksi johtava sosiaalityöntekijä koordinoi kunnan sosiaalipalveluita sekä vastaa sosiaalityön kustannuksista yhdessä perusturvajohtajan kanssa.

Johtava sosiaalityöntekijä toimii lähiesimiehenä sosiaaliohjaajalle, koulukuraattorille, sekä perheohjaajalle ja kolmelle perhetyöntekijälle.

Asiaksmäärät vuonna 2020

Lastensuojelu

Vuoden aikana avohuollon sijoitettuja tai kiireellisesti sijoitettuja 3, joista 2 päättynyt ja yksi johtanut huostaanottoon. Huostaanotettuja lapsia kokonaisuudessaan 6, joista 3 päättynyt vuoden 2020 aikana. Huostaanotetuista lapsista 2 laitoshuollossa, 1 perhehoidossa ja kaksi ammatillisessa perhekodissa, joista toisessa on laitosluvat. 1 Huostaanotetuista itsenäistynyt omaan asuntoon, mutta huostaanottoa ei ole lopetettu. Yhden lapsen osalta huostaanoton kustannuksista vastaa toinen kunta.

Vuoden aikana vastaanotettu 70 lastensuojeluilmoitusta ja 3 yhteydenottoa alle 18-vuotiaista lapsista. Ilmoitukset liittyvät jo olemassa oleviin asiakkuuksiin, sekä henkilöihin, jotka eivät ole olleet aikaisemmin asiakkuudessa. Jokainen lastensuojeluilmoitus on selvitetty määräaikojen puitteissa ja ohjattu tarvittaessa oikeisiin tukitoimiin. Ilmoituksista 14 kpl on johtanut laajempaan sosiaalihuoltolain 36 § mukaiseen palvelutarpeen arviointiin, joissa on arvioitu lastensuojelulain 27 § mukainen lastensuojelutarve.

Lastensuojelun avohuollossa uusia asiakkaita 10 kpl ja poistuneita asiakkaita 9 kpl. Kokonaisuudessaan lastensuojelun asiakkuudessa on vuoden 2020 aikana ollut 32 lasta ja jälkihuollossa 10 lasta tai nuorta.

Sosiaalihuolto

Sosiaalihuoltolain mukaista palvelutarpeen arviota tehtiin vuonna 2020 yhteensä 35:ssä perheessä. Kaikki palvelutarpeen arviot eivät johtaneet suoraan koko perheen osalta asiakkuuden alkamiseen, koska asiakkaat tulivat toisinaan autetuksi jo arvioinnin aikana. Saman perheen sisällä asiakkuuksia saattoi olla myös useampia, koska tukea myönnettiin myös yksilökohtaisesti palvelutarpeen arvioon mukaisina palveluina. Näin ollen yhdessä perheessä saattoi työskennellä useampi työntekijä eri perheenjäsenen kanssa, ja näin ollen sosiaalihuoltolain mukaisessa aktiivisessa asiakkuudessa oli yhteensä vuonna 2020 yhteensä 83 henkilöä.

Vallitseva koronatilanne vaikutti etenkin lapsiperheen kotipalvelutyöskentelyyn. Peruuntumisia tuli sekä asiakkaiden, mutta myös jonkin verran työntekijöiden puolelta. Koronatestiin pääseminen ja tulosten odottaminen vaikutti etenkin niihin asiakaskontakteihin, joita ei voitu etänä hoitaa. Perheohjausta ja palavereita järjestettiin akuutimman ajan yli pääosin etäyhteyksin ja mahdollisuuksien mukaan myös ulkona. Vallitseva poikkeustila ja epätietoisuus pakotti työntekijät keksimään uusia keinoja asiakkaiden auttamiseksi. Työntekijöiden kuormittumista pyrittiin hoitamaan avoimella keskusteluyhteydellä tiimin kesken sekä työnohjauksella.

Keväällä 2020 koronapandemian myötä sosiaalitoimi tiivistä myös yhteistyötä varhaiskasvatuksen kanssa. Varhaiskasvatuksen työntekijöitä kävi sosiaalitoimen asiakasperheissä tarjoamassa perheen lapsille niin sanottua ulkoiluapua. Kokemukset tästä olivat varsin positiivisia.

Toimeentulotuki

Toimeentulotukiasiakkaita oli viime vuonna yhteensä 51 asiakasta, joille laadittiin päätös täydentävästä tai ennaltaehkäisevästä toimeentulotuesta haetuille tukikuukausille. Koronatilanne ei merkittävästi vaikuttanut toimeentulotuen hakijamäärään.

Lastenvalvojatehtävät

Lastenvalvojatehtäviin kuuluvat elatussopimukset, huolto- ja tapaamissopimukset, sekä isyyden selvittäminen ja vahvistaminen. Vuoden 2020 aikana Uuraisten kunnassa on vahvistettu elatussopimuksia 38 kpl, isyyden vahvistamisia 9 kpl, sekä lapsen huolto- ja tapaamissopimuksia 21 kpl. Luvut sisältävät päätökset, jotka on vahvistettu vuoden 2020 aikana.

Sosiaalihuollon palvelut

Omana toimintana sosiaalihuollossa voidaan järjestää palvelutarpeen arvioinnit, perheohjaus, perheytyötä, kotipalvelua, valvotut tapaamiset ja tukihenkilötoimintaa. Palvelut tuotetaan ensisijaisesti omana toimintana ja ostopalvelut ovat viimesijaisia.

Ostopalveluina sosiaalipalveluja tuotetaan mm. sosiaaliasiamiehen palvelut, perheneuvola, virka-ajan ulkopuolinen sosiaalipäivystys, kriisityö ja sijaishuolto, sekä ostopalveluna tukiperhetoimintaa.

Perheneuvolan kanssa on tehty periaatepäätös, jonka mukaan perheneuvola ottaa yhteyttä sosiaalitoimeen asiakkaan ohjautuessa heille. Sosiaalitoimessa arvioidaan työskentelymahdollisuus ensisijaisesti omana toimintana. Mikäli perheen tilanteeseen ei voida vastata omana toimintana, niin asiakkuus siirretään sovitusti perheneuvolaan.

Omina erityispalveluina on voitu tuottaa terapiatyöskentelyä vanhemmuuteen ja parisuhteeseen liittyen, sekä lasten tunnettyöskentelyä. Kunnassa voidaan tuottaa laadukasta perhearviointia täydennys- ja lisäkoulutusten tuella.

Tukiperhetoiminta on toteutettu ostopalveluna, jossa ensisijaisesti tukiperheet ovat toimeksiantosopimuksen mukaisessa työsuhteessa Uuraisten kuntaan. Lisäksi tukiperheitä on käytetty järjestöjen kautta. Tukiperheessä on vuoden aikana ollut sosiaalihuoltolain mukaisia asiakkaita 16 lasta ja lastensuojelulain mukaisia asiakkaita 3 lasta.

Kasvatus ja perheneuvonta toteutunut 1 kerran kuukaudessa perhekeskuksen tiloissa, samoin pikkulapsiryhmän psykologi noin kerran kuukaudessa. Perhekeskustoiminta on ollut pienimuotoista vuoden 2020 aikana.

Poikkeusoloista huolimatta kotiin tehtyä työskentelyä on toteutettu asiakkaan tarpeiden mukaisesti. Kotikäynneillä suojaudutaan maskiin. Laajemmassa viranomaisyhteistyössä pyritään käyttämään etäyhteyksiä. Yhteistyökumppaneita asiakastyössä ovat mm. koulut, oppilashuolto, varhaiskasvatus, lasten ja nuorten psykiatria/mielenterveyspalvelut, päihdetyö, nuorisotoimi ja sijaishuoltopaikat. Verkostotyöskentely on toiminut teams-yhteyksien kautta hyvin ja oppilashuollon kanssa on pyritty kehittämään tiedonsiirron toimivuutta esimerkiksi lastensuojeluilmoitusten osalta.

Kunnassa sovelletaan systeemistä työskentelymallia lastensuojelun ja sosiaalihuollon asiakkaiden osalta. Useissa perheissä on voitu jakaa työntekoa siten, että vanhemmilla, että lapsilla on omatyöntekijä suhde, jolla tarkoitetaan tiedon prosessointia siten, että työskentelyssä voidaan systemaattisesti ottaa huomioon eri perheenjäsenten mielipiteet ja työskentelyssä esiin tuomat asiat.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Sosiaalityön tavoitteena on, että kuntalainen saa sosiaalityön palveluja mahdollisimman joustavasti ilman viiveitä. Perhetyön resursseja on lisätty, lastensuojelussa määräajat toteutuvat ja lastensuojeluilmoitukset käsitellään määräajoissa. Asiakastyö on aiempaa suunnitelmallisempaa, palvelutarpeen arviointityöskentely tehdään laadukkaasti ja asiakassuunnitelmat ja päätökset ovat ajan tasalla.

Sosiaalihuoltolain uudistus 2015 on siirtänyt painopistettä erityispalveluista yleispalveluihin ja pyrkinyt vahvistamaan viranomaisten yhteistyötä. Sosiaalihuoltolain tavoitteena on madaltaa tuen hakemisen kynnystä ja turvata oikea-aikainen tuki perheille.

Laki on vahvistanut peruspalveluja ja vähentänyt korjaavien toimenpiteiden tarvetta. Lastensuojelusta yleisiin perhepalveluihin on siirtynyt muun muassa perhetyö, tukihenkilöiden ja –perheiden palvelut sekä vertaisryhmätoiminta.

Lapsiperheellä on oikeus saada huolenpitotehtävän turvaamiseksi välttämätön kotipalvelu, jos lapsen hyvinvoinnin turvaaminen ei ole mahdollista sairauden, synnytyksen, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn tai erityisen perhe- tai elämäntilanteen vuoksi. Lapsiperheiden kotipalvelua voi saada joko tilapäisenä tai säännöllisempänä palveluna (tällöin palvelu on tavoitekeskeistä). Perhetyö painottuu ohjauksellisempaan työmuotoon. Molempien työmuotojen osalta on oleellista, ettei työ ole asiakkaan puolesta tekemistä, vaan perheen voimavarojen tukemista dialogisesti yhdessä tehden.

Perhetyötä ja kotipalvelua tarvitsevien asiakkaiden määrä on jatkuvassa kasvussa ja tämänhetkinen resurssi on ollut riittävää mutta ajoittain työntekijöiden asiakasmäärät ovat olleet ruuhkautuneet. Sosiaaliohjaajan ja johtavan sosiaalityöntekijän resurssi työn tekemiseen ei ole aina riittävällä tasolla, jotta pystyttäisiin varmistamaan asiakkaiden laadukas ja oikea-aikainen palvelujen saaminen, jatkuva kiire näkyä esimerkiksi vaikeudessa tavoittaa työntekijää sekä töiden kasautumisena.

Perhetyön ja lapsiperheiden kotipalvelun avulla pyritään ennalta ehkäisevästi, mutta myös korjaavasti vaikuttamaan asiakkaiden tilanteisiin. Tästä palvelumuodosta on saatu kuitenkin asiakkailta hyvää palautetta ja se on ollut toimiva työmuoto vastata konkreettisesti asiakasperheiden tarpeisiin.

Sosiaalityön ostopalvelut on vuoden 2020 aikana karsittu minimiin. Asiakasperheelle jokin palvelu voi

olla välttämätön, jotta heidän arkensa sujuu haastavassa elämäntilanteessa. Sen vuoksi joudumme jos-sakin tilanteessa turvautumaan ostopalveluun, mikäli oman kunnan tuottamana palvelu ei mahdollistu.

Sosiaalityön henkilöstö on ollut pitkään isojen ja vaikeiden haasteiden edessä. Motivaatio ja tahtotila ke-hittää työtä ja työmuotoja ovat kuitenkin tällä hetkellä hyvät. Työntekijöiden ammatillinen varmuus on vahvistunut huomattavasti vuoden 2020 aikana ja tässä kannustavan esimiehen tuki on ollut ensisijaisen tärkeää.

Lastensuojelussa laitossijoituksia pyritään lyhentämään tarjoamalla perheelle intensiivistä moniammatil-lista tukea oman kunnan palveluna, taloudellista tukea sekä tarvittaessa ammatillista tukihenkilötoimin-taa. Uuraisten kunnassa ei ole määrällisesti paljon sijoituksia, mutta näistä aiheutuvat menot ovat silti suurin menoerä kunnalle. Erityisesti laitossijoitusten vuorokausihinnat ovat suuria, eikä useinkaan esi-merkiksi kiireellisessä tilanteessa sijaishuoltopaikkaa voida välttämättä valita. Sijaishuoltopaikkoja ei ole aina tarpeen vaatiessa riittävästi vapaana ja laitospaikkojen vuorokausihinnat vaihtelevat. Lastensuoje-lun laitospaikka kuitenkin varmistaa, että lapsi saa tarvitsemansa tuen ja avun kasvun ja kehityksen tu-eksi.

Lastensuojelun laitospaikoilla olevien lasten ja nuorten tuen tarpeet ovat niin suuria ja haastavia, ettei näiden lasten osalta voida mieltä perhesijoituksia. Perhesijoitus tulee kyseeseen pääsääntöisesti pien-ten lasten osalta. Lastensuojelun todellisia menoja ei voida etukäteen paljonkaan ennakoida, sillä sijoitustilanteet tulevat usein yllättäen. Uuraisten kunnassa pyritään ehkäisemään lastensuojelulain mukai-sesti kaikin keinoin avohuollon tukitoimin ennen laitokseen sijoittamista. Lapsen ja nuoren sijoittaminen on aina viimesijainen vaihtoehto. Jatkossa on panostettava entistä enemmän ennaltaehkäiseviin avo-huollon lastensuojelupalveluihin ja työmuotoihin.

Lisäksi lastensuojelun jälkihuollon kustannukset ovat olleet suuri menoerä ja tuki on ollut erittäin vahvaa esimerkiksi naapurikuntiin verrattuna. Jatkossa palveluita pyritään keventämään ja tuottamaan myös niitä kunnan omana palveluna, nuoren tarpeet tietenkin huomioiden. Jälkihuoltotyötä kunnassa toteute-taan tällä hetkellä ostopalvelun lisäksi oman kunnan työntekijäresurssein. Alkaen 1.1.2020 jälkihuolto-oikeusikä on noussut aiemmasta 21 ikävuodesta 25 ikävuoteen, joten sitä suuremmalla syyllä lastensuo-jelun osalta myös tähän satsaaminen ennaltaehkäisevinä palveluina on taloudellisesti kannattavaa.

Strategiset tavoitteet:

Kriittinen menestystekijä: Laadukkaat ja monipuoliset lähipalvelut		
Tavoite:	Mittari:	Tavoitetaso 2020:
Palvelujen kehittäminen vas-taamaan sekä seutukunnallista että valtakunnallista mallia.	Kunnan omien työtoimintojen vakiintuminen entistä laaduk-kaammaksi työmuodoksi ja siitä asiakkailta saatava palaute.	Tuottaa oikea-aikaisia ja laa-dukkaita perhepalveluita.
Toteutuminen		
<p>Sosiaalitoimen henkilöstölle on tarjottu lisäkoulutusta ratkaisukeskeisen terapian ja tunnetyöskente-lyn osalta, joka on lisännyt henkilöstön kykyä tuottaa monipuolista palvelua ja arviointia. Työsken-tely painottuu systeemiseen malliin, jossa voidaan yhden asiakasperheen asiassa hyödyntää moni-puolista osaamista omilla resursseilla. Vuoden 2020 aikana on päätetty jatkaa täydennyskoulutuk-sia, jolla voidaan saada hyötyjä siten, että voidaan ehkäistä ostopalveluiden tarvetta. Sosiaalityön joustavuutta edistää avunantosopimus Petäjäveden, Keuruun, Multian ja Uuraisten kesken. Avunantosopimus mahdollistaa sosiaalityön päätösprosessin asianmukaisuuden. Osaamisen kes-kittäminen mm. lastenvalvojatehtävien osalta Jyväskylän perheoikeudellisiin palveluihin mahdolli-staa oman kunnan toiminnan keskittämisen asiakastyöhön sosiaalihuollon ja lastensuojelun asiak-kuuksiin. Toimeentulotuen osalta Uurainen on tuottanut yhdessä Multian kanssa toimeentulotuen soveltamisohjeet, jolla pyritään tasalaatuiseen toimeentulotuen myöntämiseen yli kuntarajojen. Pe-täjävesi on ollut jatkossa halukas tulemaan mukaan soveltamisohjeen päivitysvaiheessa.</p>		

Strategiset tavoitteet:

Kriittinen menestystekijä: Vakiintunut ja selkeä sosiaalipalveluiden kokonaisuus		
Tavoite: Vakiinnuttaa ja selkeyttää työntekijöiden työnkuvia entisestään.	Mittari: Jokaisella työntekijällä omat sovitut vastuut ja työtehtävät sekä lisäksi jokaisen mieltymyksen mukainen täsmäkoulutus.	Tavoitetaso 2020: Tiimi- ja asiakastyöhön sitoutuneet työntekijät tuottavat laadukkaita perhepalveluita ja kehittävät omaa ammatillista osaamista.
<p>Toteutuminen</p> <p>Henkilöstölle on myönnetty täydennys- ja erikoistumiskoulutuksia, joilla on merkittävää vaikutusta osaamisen ylläpitämisen ja asiakkaiden tarpeisiin vastaamisen osalta. Työn sisällöllisiä vaatimuksia on pyritty jakamaan osaamisen ja henkilöstön omien toiveiden mukaan, jolloin jokaisella työntekijällä on omaa erityistä osaamista annettavana. Tällä vaikutetaan työntekijöiden työmotivaatioon ja työssä jaksamiseen. Kehityskeskustelujen kautta saadun palautteen mukaan koulutuksiin panostamisella on ollut vaikutusta työntekijöiden työssäjaksamiseen.</p>		

Strategiset tavoitteet:

Kriittinen menestystekijä: Työhyvinvointi		
Tavoite: Työhyvinvoinnin ja työssäjaksamisen parantaminen ja edistäminen	Mittari: Sairauspoissaolojen määrä Työntekijöiden pysyminen viroissaan/vaihtuvuuden väheneminen Työhyvinvoinnin tulosten muutokset kyselyiden osalta	Tavoitetaso 2020: Kehittämistyö Koulutukset Kehityskeskustelut Työn ja vastuun määrän oikein kohdentuminen Työhyvinvointikyselyt
<p>Toteutuminen</p> <p>Sosiaalitoimella on käytössä pitkäaikainen ja säännöllinen työnohjaus. Työntekijät kokevat työkuultuurin avoimena ja palautteen mukaisesti ovat kokeneet lähiesimiestyön hyvänä sen osalta, että esimies on tavoitettavissa ja käytettävissä. Työhyvinvointikysely on toteutettu lähinnä kehityskeskustelun kautta.</p>		

Tavoite	Mittari	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Lapsiperheet, kotipalvelu ja perhetyö	Tuettujen perheiden määrä	38	47	55	49
	Lapsia perheissä	160	153	200	158
	Kotikäyntien/kontaktien määrä/vuosi	460	1295	1200	1794
Sijaishuolto	Yhteensä, joista	6	11	11	16
	perhehoidossa	1	3		2
	laitoshoidossa	3	4		4
	jälkihuollossa	2	4		10

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Merkittävinä riskeinä työn toteutumisen kannalta ovat olleet poikkeusolot, johtavan sosiaalityöntekijän vaihtuvuus/puuttuminen, sekä sijoitukset.

Poikkeusolot ovat vaikuttaneet asiakasperheisiin, kuten myös työntekijöiden omaan sairasteluun ja työsäjäksämiseen epävarmuuden ja huolen kautta. Kokonaistilanteeseen viitaten työtä on kyetty toteuttamaan poikkeusoloista huolimatta.

Toisena merkittävän riskitekijänä on ollut johtavan työntekijän vaihtuvuus, joka on aiheuttanut suurta kuormitusta työyhteisössä erityisesti syksyn 2020 aikana, jolloin asiakastehtävät ja niihin liittyvä dokumentointi on kasautunut.

Sijoitukset ovat konkreettinen epävarmuustekijä, koska niissä tapahtuvia muutoksia on hankala ennustaa asiakkaiden kokonaisvaltaisen tilanteen haasteellisuuden vuoksi. Sijoitustehtävät aiheuttavat epävarmuutta myös prosessinäkökuulmasta erityisesti, jos on vajausta laillistettujen sosiaalityöntekijöiden käytävyyden osalta.

Vuoden 2021 lähtötilanne

Lastensuojelun asiakkaita yht.	21
- avohuollossa	9
- sijoitettuja	4
- jälkihuollossa	8
Sosiaalihuollon asiakkaat (perheet)	35

Suurina muutoksina tulossa sosiaalihuollon tietojärjestelmän uudistus Omni360-järjestelmään, joka on yhdenmukainen Kanta-palveluun. Tietojärjestelmä aiheuttaa muutoksia dokumentoinnissa. Suurimpina muutostöinä tulevalle vuodelle ovat dokumentaation kehittäminen, sekä määrämuotoisen ja THL:n ohjeiden mukaisten asiakirjojen luominen aikataulussa ja tätä kautta myös sosiaalityön prosessien vakiinnuttaminen lain mukaiseksi ja asiakasta palvelevaksi kokonaisuudeksi.

Sisällöllisiä kehittämiskohteita on systeemisen mallin rakentaminen osaamisen ja paikallisen tarpeen mukaisesti, jolloin asiakasprosesseihin saadaan moniammatillista osaamista, vastuuta voidaan jakaa usean työntekijän kesken ja osaaminen jakautuu työntekijöiden mielenkiinnonkohteiden ja kehittämiskohteiden mukaisesti. Näillä pyritään tasalaatuisen ja asiantuntevaan sosiaalihuollon palvelukokonaisuuteen yhdessä muiden kunnan palveluiden/toimijoiden kanssa.

Työn oikea-aikaisuudella ja asiantuntemuksella pyritään ehkäisemään raskaiden tukitoimien tarvetta, vähentämään ostopalveluita ja sitä kautta vaikuttamaan asiakasmääriin.

Toiveena on vertaistukiryhmien kehittäminen perhekeskuksen yhteyteen, jolloin sosiaalityöhön voidaan käyttöönottaa erilaisia ja kuntalaisia palvelevia palvelukokonaisuuksia. Yhtenä kokonaisuutena on kesän 2021 mopokerho, joka on ryhmämuotoista sosiaalipalvelua yhdessä nuorisotoimen kanssa.

Koulukuraattoriyö Uuraisilla

Koulukuraattorin työ on osa oppilashuoltoa ja koulun sosiaalityötä (sosiaalitoimen alaista). Oppilashuollolla tarkoitetaan oppilaan hyvän oppimisen, psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä kouluissa. Oppilashuoltoon sisältyvät koulutuksen järjestäjän hyväksymän opetussuunnitelman mukainen oppilashuolto sekä oppilashuollon palvelut, joita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) 3§).

Työtä tehdään esikoululaisten ja peruskoululaisten kanssa kaikissa Uuraisien kouluissa, kokopäivätoimisesti, viitenä päivänä viikossa, pääsääntöisesti maanantaisin Kynämöisillä, tiistaisin Hirvasella, keskiviikkoisin Koulukeskuksella, torstaisin Höytiällä ja perjantaisin Koulukeskuksella. Palvelut ovat maksuttomia ja luottamuksellisia.

Koulukuraattori tukee oppilasta silloin, kun kaveri- tai perhesuhteissa on huolia, oppilas kokee yksinäisyyttä, koulunkäynti ei suju, poissaoloja kertyy paljon tai elämässä tapahtuu muutoksia, jotka vaikuttavat oppilaan hyvinvointiin.

Yksilötyön lisäksi oppilashuollon työntekijät tekevät yhteisöllistä työtä kouluissa. Tämä tarkoittaa ennaltaehkäisevää työtä, joka ulottuu laajemmin kouluyhteisöön. Tätä on mm. koulun toimintatapojen kehittämiseen osallistuminen (miten puututaan kiusaamiseen tai poissaoloihin, millainen on hyvä oppimisympäristö, sosiaalisten ja tunnetaitojen opettaminen, hyvinvointioppiminen käytännössä jne.), opettajien konsultointi, oppilashuoltoryhmään osallistuminen ja tavoitteellinen ja suunnitelmallinen toiminta siinä, ryhmien ja luokkien kanssa työskentely, teemapäivien/ viikkojen ja vanhempainiltojen järjestämisessä/ suunnittelussa mukana oleminen ja yhteistyö alueen toimijoiden kanssa (esim. nuorisotyö, srk, kirjasto).

Työntekijään voivat ottaa yhteyttä lapsi/nuori itse, vanhemmat tai opettajat. Yhteyttä voi ottaa puhelimitse tai Wilman kautta jättämällä soittopyynnön.

Vuonna 2020 kuraattorin työhön on vaikuttanut poikkeusolojen lisäksi työntekijän vaihdos kesken vuoden 10.8.2020.

Syksyn 2020 aikana työ painottui yksilötyöhön, tuntien seuraamiseen ja kaveritaitotunteihin. Koulukuraattorin työn sitominen osaksi lapsen koululuokkaa ja perhettä on yksi työn tavoitteista. Koulussa lapsi on osa yhteisöä, samoin perhe on erityisen tärkeä tekijä, kun mietitään asioita lapsen hyvinvoinnin perusteissa. Kuraattorin työn voi nähdä siltana näiden kaikkien välissä, ja tämän työn kehittäminen on yksi ajankohtaisista työn haasteista.

Vuosi 2019	vuosi 2020
asiakkaat 75 oppilasta	asiakkaat 62 oppilasta
- palaverit (yhteistyöpalaverit, palaverit joista ei muodostunut asiakkuutta, yhteisölliset oppilashuoltoryhmät) 36	- luokkatyöskentely (koko luokalle) 31 - yhteistyöpalaverit oppilaan ja opettajan/vanhemman kanssa 26 - oppilashuoltoryhmät 8

<ul style="list-style-type: none"> - pitkän välitunnin yhteistoiminta yläkoululaisille 15 x - luokkatyöskentely (koko luokalle) 16 - pienryhmätyöskentely 4 - K12-kasvukurssi kaikille 6.luokkalaisille 4 (4 x 90 minuuttia /luokka + 4 koko päivää) - perhekeskus- / LAPE-työ 10 - vanhempainillat 4 - murrosikäisten lasten vanhempien ryhmä 3 - ohjaus / neuvonta 2 - kotikäynnit 1 - konsultaatiot 15 	<ul style="list-style-type: none"> - seitsemäsluokkalaisten ryhmäyttämispäivät 4 - IPC-työmenetelmä koulutus 3 - murrosikäisten lasten vanhempien ryhmä 2 - koulun kriisiryhmä 2 - monialainen työryhmä 2 - etäopetukseen liittyvät muutokset ja suunnittelut - ruokakassien jako etäopetuksessa olevien lasten perheille
---	--

4300 Vanhustyö

Peruspalvelulautakunta/Vanhustyö

	TP 2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset	TA 2020 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	880 072	955 030	-40 000	915 030	893 439	-21 591
Toimintakulut	-3 003 157	-2 868 130	-254 000	-3 122 130	-2 996 754	125 376
Toimintakate	-2 123 085	-1 913 100	-294 000	-2 207 100	-2 103 315	103 785

Suunnitelmapoistot: -6 638 €

Laskennalliset erät: -128 859 €

Tilivelvollinen: Vanhustyön johtaja

Toiminnan kuvaus:

Uuraisten kunnan vanhustalut koostuvat tehostetusta palveluasumisesta, pitkäaikaishoidosta, sekä kotihoidosta. Lisäksi vanhustalut tarjoavat kotona asumisen tukemiseksi päiväkeskustoimintaa, lyhytaikaishoitoa sekä omaishoidon tukea. Palveluasuminen sekä lyhytaikaishoito toteutetaan Kuukankodin palvelukeskuksessa.

Vanhustaluiden henkilöstö koostuu lähi-/perushoitajista, sairaanhoitajista sekä kodinhoitajista ja hoitoapulaisista. Heidän lisäksi henkilöstöön kuuluu myös toiminnanohjaaja, palveluohjaaja, fysioterapeutti sekä pesulatyöntekijä. Henkilöstö ohjaa vuosittain useita lähihoitajia sekä sairaanhoitajia opiskelijoita, jotka suorittavat koulutukseensa kuuluvia harjoittelujaksoja. Henkilöstö toimii palvelukeskuksella kolmivuorotyössä, jossa aamu ja iltavuorojen lisäksi tehdään myös yövuoroja. Kotihoito toimii kahdessa vuorossa aamu ja iltavuoroissa. Tämän lisäksi koko henkilöstö toteuttaa varallaoloa klo 21:30-06:00, jolloin yksi henkilöstön jäsen on tavoitettavissa puhelimitse mahdollisia turvahälytyskäyntien varalle.

Lääkäripalvelut sekä suunterveydenhuolto toteutuu Kuukankodille Jyväskylän yhteistoimintalueen terveyskeskuksen kautta, toteutuen yhteistyössä Uuraisten terveysaseman kanssa. Lääkäripalvelut ovat saatavilla Kuukankodin palveluasumisen osastoille, sekä kotihoidon asiakkaille kerran viikossa toteutuvina lääkärikäynteinä, tai tarvittaessa muina aikoina terveysaseman ollessa avoinna.

Tehostettu palveluasuminen

Tehostettu palveluasuminen koostuu kolmesta eri osastosta Kuukankodilla. Koivula osasto on 8 asukaspaikkaa sisältävä dementoiviin sairauksiin sairastuneiden hoitoon suunnattu tehostetun palveluasumisen yksikkö. Ruskolan osaston asiakaspaikkamäärä on 18, joista 7 paikkaa on tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaishoidon käytössä, ja loput asiakaspaikat ovat varattuna lyhytaikaishoitoon. Rinteelän osaston 18 asiakaspaikkaa on tehostetun palveluasumisen paikkoja.

Lyhytaikaishoito

Lyhytaikaishoito on keskitetty Ruskolan osastolle, jotta lyhytaikaishoidon paikat pystytään hyödyntämään mahdollisimman hyvin. Lyhytaikaishoidon asiakkuudet voivat olla eri syistä johtuvia. Lyhytaikaishoidon syynä on yleensä jatkohoidon tarve sairaalahoidon jälkeen, omaishoitajan loma, kotona asumisen tukeminen, voinnin heikentyminen kotona tai kuntoutuksen tarve. Lyhytaikaishoidon tarve voi olla äkillistä, asiakkaan voinnin huononemisesta johtuvaa, tai suunnitelmallista etukäteen varattua lyhytaikaishoitoa.

Pitkäaikaishoito

Pitkäaikaishoidon paikat ovat keskitettynä myös Ruskolan osastolle. Päätöksen pitkäaikaishoidon tarpeesta määrittelee lääkäri. Tehostetun palveluasumisen asiakkaan asiakkuus voidaan vaihtaa pitkäaikaishoidon asiakkuudeksi, tilanteen sitä vaatiessa, myös muilla tehostetun palveluasumisen osastoilla.

Kotihoito

Uuraisten kunnan kotihoito toimii omana yksikkönään, jonka toimitilat on eriytetty Kuukankodin tiloista. Kotihoidon henkilöstö työskentelee kaksivuorotyössä, mutta osallistuvat varallaolon toteuttamiseen. Kotihoidon käynnit suunnitellaan erillisen optimointiohjelman avulla, josta jokaiselle työntekijälle siirtyy tieto henkilökohtaisesta yhtä työvuoroa koskevasta käytäntösuunnitelmasta mobiilisovellukseen.

Palveluohjaus kuuluu kotihoidon palveluihin. Palveluohjaaja kartoittaa uusien kotihoidon palvelujen piiriin tulevien asukkaiden palvelutarpeen. Usein palvelun tarpeen arviointiin liittyy myös palveluohjaajan kotikäynti. Palveluohjausta tarvitaan myös voinnin muuttuessa jo kotihoidon omille asukkaille sekä terveyskeskussairaalassa olevien asukkaiden jatkohoidon suunnitteluun. Palveluohjaaja on yhteydessä sairaalassa olevan asukkaan hoito-osastoon ja osallistuu tarvittaessa asukkaan hoitosuunnitelmavalaveriin.

Kotihoito järjestää myös tukipalveluita kotihoidon tueksi. Tukipalveluita ovat ateriapalvelu, kylvetyspalvelu sekä pyykinpesupalvelu. Ateriapalvelun kuljetuksista vastaa autonkuljettaja, joka toimii vanhuspalveluiden sekä ruokapalveluiden alaisuudessa. Kuukankodin palvelukeskuksessa toimii oma pesula, jota hoitaa vakituinen pesulatyöntekijä. Pesula huolehtii Kuukankodin asukkaiden pyykkihuollosta, kotihoidon asiakkaiden pyykkihuollosta. Lisäksi pesulassa pestään henkilökunnan työavaatteet. Asiakkaiden kuljetus päiväkeskukseen tai saunapalveluun hoituu autokuskin toteuttamana.

Päiväkeskustoiminta

Uuraisten kunnan päiväkeskustoiminta sijaitsee Rivikuukan yhteisissä tiloissa. Rivikuukassa on vanhusten vuokra-asuntoja. Päiväkeskustoimintaan on kunnalla oma kuljetuspalvelu. Asukkaat haetaan ja viedään kuljetuspalvelun avustuksella päivätoimintaan. Päivätoiminnalla tuetaan jo kotihoidon palveluiden piirissä olevien asukkaiden toimintakykyä tai ennalta ehkäistään kotona asuvien asukkaiden toimintakyvyn alenemistä. Päiväkeskustoiminta voi toimia myös omaishoitajan jaksamisen tukena. Päiväkeskustoiminnasta vastaa kokoaikainen toiminnanohjaaja.

Omaishoidon tukeminen

Omaishoidon tuella hoidetaan useita ikäihmisiä kotona. Omaishoidon tukea hakeville tehdään kotikäynti ja palvelujen tarpeen arviointi. Kotikäynnin tekevät palveluohjaaja ja vanhustyön johtaja. Omaishoidon tuen myöntäminen on määrärahasidonnainen tuki. Määrärahan suuruus päätetään vuosittain. Useimmiten omaishoitaja on toinen puolisoista, mutta omaishoitajana voi toimia myös muu sukulainen.

Omaishoidon tukemiseksi omaishoitajan lomapäivät toteutetaan järjestämällä hoidettavalle ilmainen kolmen vuorokauden mittainen lyhytaikaisjakso Kuukankodin palvelukeskukseen Ruskolan osastolle.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset

Keskeiset muutokset tilikaudella liittyvät covid19-viruksen aiheuttamiin muutoksiin. Monia vanhushpalveluiden toimintoja on jouduttu tauottamaan viruksen leviämisen estämiseksi kevään 2019 aikana. Vaikka ikäihmisten määrässä on ollut hienoista nousua, niin palveluiden tarvitsevien määrä ei juurikaan ole vuoden 2020 aikana noussut, vuoteen 2019 verrattuna.

Olemassa olevat palvelut on pystytty oikea-aikaisesti ja tehokkaasti kohdentamaan palveluiden tarvisijoille palveluohjauksen turvin. Lisäksi lyhytaikaishoitoa pystytään tarjoamaan paremmin ja lyhytaikaishoidon paikkoja on saatu tehokkaammin käyttöön keskittämällä lyhytaikaishoito yhdelle osastolle ja ottamalla osaksi palveluohjauksen työkenttään.

Ruskolan ja Rinteelän painopiste alueena on ollut asukkaiden toimintakyvyn ylläpitämisen toiminnot. Kuntouttavaan työotteeseen on kiinnitetty vuoden aikana enemmän huomiota. Lisäksi vanhushpalveluiden fysioterapeutti on ollut avainasemassa kuntouttavan toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa. Aukkaat ovat asiakkuuden alkaessa olleet entistä huonokuntoisempia sekä monisairaita ja näin ollen vaativat hoitajilta enemmän työaikaa ja osaamista.

Rinteelän palveluasumisen täyttöprosentti on vuoden 2020 aikana pysynyt tasaisena, vaihdellen 88,3-100% välillä. Ruskolan täyttöprosentissa on ollut suurempaa vaihtelua, johtuen lyhytaikaishoidon keskittämisestä kyseiselle osastolle. Ruskolan täyttöasteen vaihteluväli vuoden 2020 aikana on ollut 81,5-112%, poikkeuksena joulukuu jolloin täyttöaste ollut 54,1%. Poikkeuksellinen täyttöaste joulukuulta selittyy kyseisellä osastolla vallinneen koronatartuntaketjun aiheuttamasta normaalia suuremmasta asiakasmäärän vähenemisestä.

Koivulan painopiste alueena on tuottaa dementoivaa sairautta sairastaville mahdollisimman turvallista ja laadukasta hoitoa. Lisäksi kyseisellä osastolla on myös kuluneen vuoden aikaan kiinnitetty enemmän huomiota kuntouttavaan toimintaan. Dementiaa sairastavien hoitoon suunnattujen hoitopaikkojen määrän tarve on ollut suuri ja näin ollen Koivulan täyttöprosentti on ollut vuoden 2020 aikana 100%.

Kotihoidon painopiste alueena on ollut palveluiden tarpeen arvioinnin parantaminen ja palveluiden oikea-aikainen toteuttaminen. Kotihoidon asiakkaiden kuntouttavan arviointijakson käyttöön ottaminen on ollut myös yksi kotihoidon kuluneen vuoden painopiste alueista. Kuntouttavan arviointijakson merkityksellisyys nousee isoksi tekijäksi, jotta oikeanlaisia palveluita pystytään tarjoamaan kotihoidon uusille asiakkaille, sekä arvioimaan jo olemassa olevien asiakkaiden palveluiden tarvetta heidän tilanteensa muuttuessa. Kotihoidon toiminnan kehittäminen on ollut vanhustyössä avainasemassa, jotta entistä enemmän palveluita pystytään tarjoamaan asiakkaille heidän omaan kotiinsa, palveluasumisen sijaan. Kotihoidon toteutuneita käyntejä vuoden 2020 aikana on ollut 19 823 kappaletta. Kotihoidon käyntimäärät ovat olleet vuoden 2020 aikana hienoisessa laskussa johtuen muutaman paljon kotihoidon käyntejä runsaasti tarvitsevien asiakkaiden siirtymisestä tehostetun palveluasumisen piiriin.

Päiväkeskustoiminnan kehittäminen jatkui vuoden 2020 alussa ja tavoitteena oli saavuttaa päiväkeskustoiminta jokaiselle arkipäivälle kotona asumisen tueksi. Päiväkeskustoiminta jouduttiin kuitenkin tauottamaan vallitsevan koronatilanteen vuoksi keväällä ja päiväkeskustoiminta pysyi

suljettuna koko loppu vuoden. Päiväkeskuksen resurssit kohdennettiin päiväkeskuksen sulkeuduttua kartoittamaan päiväkeskuksessa aiemmin olleiden asiakkaiden kotona tapahtuvaan fyysisen ja psyykkisen jaksamisen kartoittamiseen. Kartoittaminen tapahtui toiminnanohjaajan sekä fysioterapeutin toimesta. Lisäksi toiminnanohjaajan työpanosta on ohjattu vanhuspalveluiden suojarusteiden hankinnan ja riittävyyden turvaamiseen.

Henkilöstöä koskevat painopiste alueet ovat olleet kuluneen vuoden aikana toimenkuvien selkeyttäminen sekä tiimitoiminnan vahvistaminen. Lisäksi viime vuoden aikana yötyöjärjestelmää on muutettu siten, että vakituista yöhoitotiimiä ei ole, vaan koko palvelutalon henkilöstö tekee kolmivuorotyötä. Kyseisen muutoksen taustalla on se, että pyritään kohdentamaan resurssit siihen vuoroon, jossa niille isoin tarve on, sekä yöhoidon jatkuvuuden turvaaminen myös sairaus tilanteissa.

Henkilöstö on suoriutunut kuluneesta vuodesta erittäin kiitettävästi, vaikka korona ja muut muutokset ovat tuoneen suuria haasteita ja lisäpaineita työntekoon. Henkilöstö on tästä huolimatta suoriutunut tehtävistään erittäin hyvin toteuttaen asiakaslähtöistä laadukasta hoitotyötä.

Vuoden 2020 huhtikuussa potilastietojärjestelmä uudistui. Käyttöön tuli Efficapotilastietojärjestelmän tilalle LifeCare-potilastietojärjestelmä. Koko henkilöstö on osallistunut potilastietojärjestelmän käyttökoulutuksiin. Potilastietojärjestelmän muutos on heikentänyt potilastietojärjestelmän käytettävyyttä, sekä viivästyttänyt vanhustyön laskutusta.

Kriittinen menestystekijä: Hyvinvoiva ja palveleva Uurainen		
Tavoite	Mittari	Tavoitteet/Toimenpiteet 2020
Kotona asuminen mahdollisimman pitkään	Asiakaskäynnit, niiden määrät ja kesto sekä käynnin sisällöt	Pyritään vastaamaan oikea-aikaisesti palvelutarpeeseen ja tarjoamaan kohdennettuja palveluita. Kuntouttava arviointijakso käytössä, sekä sujuva palveluohjaus
Laadukkaat palvelut	Asiakaskyselyt	Asiakaskysely ei toteutunut vuonna 2020, asiakaskyselyn toteutus vuoden 2021 aikana
Tehostettu palveluasuminen	Ympäri vuorokautisten hoitopaikkojen täyttöprosentti, sairaalapaikkojen käyttö	Kohdennettu palveluohjaus, sairaalapaikkojen käyttö tarpeen mukaan sekä tehostusti jatkohoidon toteutus omana toimintana
Intervalli asiakkaat	keskeytyspäivien määrä/vuosi	
Toimintakyvyn ylläpito ja kuntoutus	Intervallipaikkojen käyttöaste	Intervallipaikat keskitetty yhdelle osastolle tehokkaamman käyttöasteen saavuttamiseksi

	Toimintakykymittarit, asiakas arvioinnit	Kuntouttavan arviointijakson tehokkaampi käyttö. Asiakkaiden laajempi toimintakyvyn arviointi otettu käyttöön
Toteutuminen	<p>Kotihoidon asiakaskäyntien määrä laskenut hieman, paljon käyntikertoja vaativien asiakkaiden siirryttyä palveluasumiseen.</p> <p>Kotihoidon palvelutarpeen määrittely tehostunut ja palvelut saatu paremmin kohdennetuksi. Tehostetun palveluasumisen täyttöprosentit olleet hyvät 80-110% välillä. Poikkeuksena Ruskolan osaston täyttöasteen suuri lasku joulukuulta, koronaepidemiasta johtuen. Intervallipaikkoja pystytty hyödyntämään paremmin yhdelle osastolle keskittämisen jälkeen.</p>	

Kriittinen menestystekijä: Motivoitunut, osaava sekä hyvinvoiva henkilöstö		
Tavoite	Mittari	Toimenpiteet 2020
Toimenkuvien selkeyttäminen		Toimenkuvien auki kirjoittaminen ja läpikäynti yhdessä henkilöstön kanssa
Henkilöstön hyvinvointi	<p>Sairauspoissaolojen määrä</p> <p>Koulutus- ja tyhy-päivät</p>	<p>Sairauspoissaolojen seuranta yhteistyössä työterveyden kanssa, sekä varhaisen puuttumisen mallin käyttö</p> <p>Koulutus- ja tyhy-päiviä järjestetty säännöllisesti henkilöstölle vähintään 3pv/vuosi</p>

Toteutuminen	<p>Kehittämishankkeen puitteissa järjestetty työpajoja, joissa henkilöstön kanssa yhdessä kehitetty ja käyty läpi toimenkuvia eri ammattiryhmittäin. Lisäksi hankkeen puitteissa käyty läpi yksiköiden toimivuuteen liittyviä asioita, esim. työajan suunnittelua työn tarpeen mukaan. Koko henkilöstö osallistunut uuden tietojärjestelmä koulutuksiin.</p> <p>Sairauspoissaolot eivät ole lisääntyneet. Varhaisen puuttumisen mallin mukaan toistuviin sairaslomiin on puututtu yhdessä työterveyshuollon kanssa ja pystytty löytämään ratkaisuja työtehtävien ja toimipisteiden suunnittelulla, jotta sairauspoissaolot on saatu vähenemään ja työntekijää tuettua työssäjaksamiseen.</p>
--------------	--

Tasapainoinen, kestävä talouskehitys		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso/toimenpiteet 2020
Taloudellisesti toimivien ja tehokkaiden palveluiden kehittäminen	Talousarvion raami	Hyvä asiakaspalaute sekä talousarviossa pysyminen
Toteutuminen	<p>Vanhustyö on hakenut ylimääräistä määrärahaa toiminnan toteuttamiseen arvioitujen kulujen sekä koronan aiheuttamien lisäkulujen vuoksi. Hoidettavien asiakkaiden hoidettavuus on myös lisääntynyt, jonka vuoksi kustannukset ovat nousseet. Toimintoja on pyritty muuttamaan niin, että toiminta on kustannustehokasta, mutta laadukasta. Asiakaslaskutusta on myös tehostettu, jotta tulot ovat myös oikeassa suhteessa. Koronan vuoksi tehdyt hankinnat on keskitetty yhden henkilön tehtäväksi, jotta tarvittavat tarvikkeet on saatu hankittua kilpailukyiseen hintaan. Vanhustyö on koronan tuomista lisäkuluista huolimatta pysynyt budjetissaan vuonna 2020 ja lisämäärärahan toteutunut käyttötarve on ollut vähäinen.</p>	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Toteutuminen: Vanhustyö on pysynyt raamissa ja lisämäärärahan käyttöosuus jäänyt arvioitua pienemmäksi korona tilanteesta huolimatta. Korona-epidemian vuoksi täyttöaste tipahtanut loppuvuodesta yhden osaston kohdalla. Lisäksi koronan vuoksi päiväkeskustoiminta on ollut suljettuna lähestulkoon koko vuoden ajan. Vallitsevan koronatilanteen vuoksi toiminnan toteutusta on jouduttu miettimään uudelleen.

Tavoite	Mittari	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Vanhusen asu- misen tukemi- nen (riittävät tu- kipalvelut ja ko- tiapu)	yli 75. vuotiaat kodinomaisissa oloissa asuvat	yli 85 %	yli 85 %	yli 85 %	yli 85 %
	kotihoitoa edistä- vät tukipalve- lut/palvelua tar- vitseva asiakas	100 %	100 %	100 %	100 %
	kotihoitoon käyn- tien määrä	14 044	26 300	24 000	19 823
	käyntikerran hinta €	29,65	25,70	31,70	27,70
	kotihoitoa saavat asiakkaat yli 75 v. täyttäneistä			15,6 %	13-14 %
	kotihoitoon väli- tön työaika		lh. 55-60	lh. 55-60	lh.40-55

	asaikkaan luona %		sh. 40	sh.40-50	sh.30-40
Riittävästi ympärivuorokautisia valvottuja paikkoja	asumispaikat pitkäaikaishoito vuorohoito jonotusaika	38 4-6 4-6 1-3 kk	44 4-6 4-6 1-3 kk	44 3-5 6-8 1-3 kk	44 3-5 6-8 1-3 kk
Teveuskeskuksen sairaalan käyttö vain akuuttiin tarpeeseen	sairaalan hoitopäivät	1800	1521	1500	1799
Turvallinen ja yksilöllinen hoito palveluasunnoissa ja vanhainkodissa	yksilölliset hoito- ja palvelusuunnitelmat asiakas- ja omaiskyselyn arvosana 4-10	100 % 8,75	100 % ei kyselyä	100 %	100% ei kyselyä
Hoitotyön kehittäminen ja laadun takaaminen	koulutus- ja kehittämispäivät/työntekijä	3	4,1	3	4
Palvelun järjestäminen tehokkaasti ja taloudellisesti	tehostetun palv.as yli 75v täyty. vastavani. väestöstä Ruskolan palveluasuminen, nettomenot/hoitopäivä € hoitopäivät käyttöaste Koivulan nettomenot/hoitopäivä € hoitopäivät käyttöaste Rinteelän nettomenot/hoitopäivä € hoitopäivät käyttöaste	 92,61 6389 90-100 % 88,05 2918 99,90 % 184,70 4612 93 %	10,4 % 137,10 6019 95,5 % 114,20 3016 100 % 184,70 4612 93 %	 137,10 6000 90-100 % 100 3000 90-100 % 184,70 4600 90-100%	 111,80 5885 80-100 % 111,80 2861 80-100 % 71,30 5652 90-110 %

Ennalta ehkäisevä työ	päiväkeskus käyntikerrat	632	154	200	65
	Ehko-käynnit 80 v täyttäneille		80%	100 %	0 %

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Ikäihmisten kotona asuminen mahdollisimman pitkään on tavoitteena koko Suomessa, tämä edellyttää kunnalta palvelujen tuottamista 24/7. Kotona hoidetaan entistä heikkokuntoisempia ja iäkkäämpiä henkilöitä. Tämä edellyttää henkilöstöltä, niin vakituisilta kuin sijaisilta monipuolista osaamista. Tämä on huomioitava henkilöstön rekrytoinnissa. Asiakasmäärät tulevat kasvamaan lähivuosina ja hoidollisuus lisääntyy. Henkilöstösuunnitelma ei ole sisältänyt asukkaiden määrän huomattavaa kasvua tai hoitajamitoituksen muutoksia. Muistisairauksien lisääntyminen ja kaatumisriskien lisääntyminen aiheuttaa haasteita kotihoidolle. Muistisairauksien lisääntymisen myötä yhä useampi asukas tarvitsee ympärivuorokautisen palveluasumisen paikan. Asiakkaiden muistisairaus aiheuttaa ajoittain myös haastavaa käyttäytymistä, tämä on riski muiden asiakkaiden ja henkilöstön turvallisuudelle. Omaisten epäasiallinen ja uhkaava käytös on uhkana henkilöstölle sekä muille asukkaille.

Sijaisten saatavuus on ajoittain haasteellista. Jos sijaista ei saada lainkaan, tämä vaikuttaa asiakastyön laatuun sekä henkilöstön jaksamiseen.

Vanhustyön tuloissa vaikuttaa omalta osaltaan kotikuntalain perusteella sijoitettujen vanhusten määrä. Mikäli joku näistä vanhuksista ei enää ole Kuukankodilla asumassa, niin vaikutus näkyy budjetissa.

Sisäinen valvonta:

Kuukankodin palvelukeskuksessa on kattava omavalvontasuunnitelma, joka on kaikkien nähtävillä virallisilla ilmoitustauluilla. Omavalvontasuunnitelma päivitetään kerran vuodessa. Omavalvontasuunnitelma on myös tärkeä työkalu henkilökunnan perehdytyksessä. Jokaisella työntekijällä on ilmoitusvelvollisuus ja kirjaamisvelvollisuus. Jokaisesta läheltä piti-tapahtumasta tehdään Hai-pro-ilmoitus, joka lähtee esimiehelle. Ilmoitukset käsitellään viikkokokouksessa säännöllisesti.

4400 Toimeentuloturva

	TP 2019	Alkuperäinen TA 2020	TA -muutokset	TA 2020 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	60 682	55 500		55 500	78 011	22 511
Toimintakulut	-694 714	-734 350	60 000	-674 350	-621 880	52 470
Toimintakate	-634 032	-678 850	60 000	-618 850	-543 869	74 981

Laskennalliset erät: -22 015 €

Toiminnankuvaus: Toimeentuloturva käsittää seuraavat tukimuodot: 1. toimeentulotuki 2. Lasten kotihoidontuki 3. Työllistäminen

Kuntien sosiaalityöntekijät päättävät edelleen täydentävästä ja ehkäisevästä toimeentulotuesta. Kela varmistaa, että asiakkaat ohjataan sosiaalityön piiriin niiden perusteiden mukaan, joista Kela ja kunnat ovat yhdessä sopineet. Ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen myöntäminen jatkui kunnan toimesta ja nämä asiakkaat joutuivat asioimaan sekä Kelalla, että kunnassa.

Tavoite	Mittari	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Toimeentulotuen oikea ja taloudellinen kohdentuminen	1.Toimeentulotuki				
	Täydentävä toimeentulotuki/vuosi €	39 956	29 177	22 000	25 655
	Enn.ehkäisevä toimeentulotuki/vuosi€	21 555	35 899	32 000	41 012
	2. Lasten kotihoidontuki				
	Tuen hakijoita keskimäärin/kk	74	71	68	56
	Lapsia keskimäärin/kk	137	127	135	69
	Lasten kotihoidontuki menot/asukas/vuosi€	87,36	83,46	88	65,70

Työllistäminen

Toiminnan kuvaus: Työllistämistoiminnalla edesautetaan uuraislaisten työttömien työllistymistä tai sijoittumista työllistymistä edistäviin palveluihin. Työllistämistoiminnan keskeiset menettelmät ovat palkkatuetut työsuhteet, työkokeilut sekä kuntouttava työtoiminta. Lisäksi työllistämistoiminnalla tuetaan nuorten kesätyöllistymistä.

Tilikauden olennaisimmat tapahtumat: Uuraisten kunnan vuoden 2020 keskimääräinen työttömyysaste oli 11,8 prosenttia. Työttömyysaste nousi huomattavasti, sillä edellisen vuoden keskimääräinen työttömyysprosentti oli 7,9. Merkittävin selittävä tekijä ovat koronapandemiasta johduneet lomautukset, irtisanomiset ja rajoittuneet mahdollisuudet palkata uutta työvoimaa.

Uuraisten kunnan työllistämien henkilöiden määrää pudottivat koronapandemian aiheuttamat rajoitukset keväällä ja kesällä. Kunta työllisti palkkatuella yhteensä 20 henkilöä, joista kolmella oli oppisopimus. Työkokeilussa kunnalla oli kolme ja kuntouttavassa työtoiminnassa yhteensä 18 henkilöä. Merkittävin yksittäinen valmentautujien sijoituspaikka oli Hyvän Tuulen paja, mistä heitä mahdollisuuksien mukaan sijoitettiin kunnan muihin yksikköihin, Uuraisten seurakunnalle tai paikallisiin yhdistyksiin. Tiistaisin Muuramen kunnan yksilövalmentaja kävi vetämässä hyvinvointiryhmää.

Yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneista uuraislaisista työttömistä maksetaan työmarkkinatuen kuntaosuutta 50 prosenttia työmarkkinatuen kokonaiskustannuksista. Yli 1000 päivää työmarkkinatukea saaneiden kohdalla kunnan osuus on 70 prosenttia. Tehokkain, mutta myös kalkein, keino saada pitkäaikaistyötön pois kuntaosuuslistalta on työllistää hänet ja kartuttaa työ-

säoloehto täyteen. Työllistettyjen osalta pysyttiin budjetin raameissa, vaikka vuoden aikana kuntaan palkattiin myös kolme velvoitetyöllistettävää. Työmarkkinatuen kuntaosuutta maksettiin vuonna 2020 yhteensä 181 589 euroa.

Vuonna 2020 Uuraisten kunta luopui nuorten kesätyöllistämisyhteistyöstä 4H-yhdistyksen kanssa. Työnantajat hoitivat työnantajavelvoitteet itsenäisesti ja työllistämisen budjettiin kirjattiin 6 000 euron määräraha yritysten ja muiden y-tunnuksellisten tahojen harjoittaman nuorten kesätyöllistämisen tukemiseen. Kesällä 2020 Uuraisilla työllistyi yhteensä 11 nuorta erimittaisiin työsuhteisiin. Kampanjassa kunta tuki yrityksiä kesätyöllistämistuella, joka oli 150 euroa kahden viikon työsuhteesta ja 300 euroa neljän viikon mittaisesta työsuhteesta. Koronapandemian vaikutus näkyi myös yritysten kyvyssä palkata kesätyöntekijöitä ja nuoria palkattiinkin huomattavasti edellisvuotta vähemmän.

Vuoden 2016 alussa käynnistynyt lakisääteinen TYP-toiminta jatkui. Uurainen kuuluu Keski-Suomen eteläiseen alueeseen ja lähiyhteistyöverkosto muodostettiin Jyväskylän ja Muuramen kanssa. TYP-toiminnasta maksetaan kuntaosuutta, jonka suuruus vuonna 2020 oli 666,61 euroa.

Työllistämisen talousarvio kokonaisuutena onnistuttiin alittamaan. Tuottoja kertyi kaikkiaan 78 010,85 euroa. Kuntouttava työtoiminta tuotti enemmän järjestämiskorvauksia kuin järjestämisestä koitui kuluja. Työmarkkinatuen kuntaosuuksia maksettiin 3 787 euroa edellisvuotta vähemmän. Hyvän Tuulen pajan toimintatuotot ylittivät budjetin 4 564,15 eurolla. Pajan tuottoihin on kirjattu myös 30 000 euron suuruinen valtionavustus sekä 18 928 euroa työllistämistukea. Vuoden 2020 kesäkuussa avatun ja osana Hyvän Tuulen pajaa toimivan Uuraspostin toimintakate oli 2 577,50 euroa. Matkahuollon toimintakate oli 84,91 euroa alijäämäinen. Henkilöstökuluissa säästettiin muun muassa työnsuunnittelijan palkkakulujen osalta, kun niitä siirrettiin osaksi yritysneuvonnan kehittämiseksi poikkeusoloissa toteutettua Koronahanketta. Palkkatuettuja työsuhteita ei pysytty aloittamaan suunniteltua määrää ja lisäksi loppuvuodesta kuntaan ei poikkeuslain vuoksi saapunut ainuttakaan työllistämislupaa. Tämän lisäksi yhdessä Muuramen kunnan kanssa toteutettavan yksilövalmentajahankkeen kuntaosuuslasku on kirjattu vasta vuodelle 2021.

Budjetoitua enemmän kuluja aiheutui erityisesti työmarkkinatuen kuntaosuuksista. Kaikkinensa työllistämistoiminnan budjetoidut toimintakulut alittuivat 19 310,78 eurolla. Toimintakate oli 237 888,37 euroa alijäämäinen, mikä on 43 321,63 euroa ennakoitua parempi tulos.

Tavoite	Mittari	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020
1. Työttömien työnhakijoiden työllistyminen	Työllistetyt:	31	23	23	20
	oppisopimukset:	3	5	2	3
2. Kesätyöntekijöiden työllistyminen	Nuorten määrä:	28	39	35	11

4500 Terveydenhuolto

Peruspalvelulautakunta/Terveystoiminta

	TP 2019	Alkuperäinen TA 2020	TA -muutokset	TA 2020 muu- tosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	2 040			0		0
Toimintakulut	-6 359 543	-6 267 840	-115 430	-6 383 270	-6 512 885	-129 615
Toimintakate	-6 357 503	-6 267 840	-115 430	-6 383 270	-6 512 885	-129 615

Laskennalliset erät: -10 085 €

Toiminnan kuvaus: Terveystoiminnan osalta palvelujen järjestämisvastuu on Jyväskylän yhteistoiminta-alueen terveyskeskuksella ja erikoissairaanhoidon Keski-Suomen sairaanhoitopiirillä.

Avoterveydenhuolto

Uuraisten terveysaseman toiminta on säilynyt vakaana, vaikka käyntimäärät ovat laskeneet. Ostopalvelulääkärikustannusten vuoksi toimintamenot ovat ylittyneet selvästi. Toimintaa on sävyttänyt maaliskuulta alkaen Koronaepidemia ja se on vaikuttanut kaikkiin toimintoihin.

Neuvolat

- Neuvola toimi suunnitellusti kesällä neljä viikkoa, Tikkakosken neuvolassa ja tarvittavat lääkärin tarkastukset toteutettiin Palokan neuvolassa
- Lääkärinneuvolat ovat toteutuneet pääsääntöisesti suunnitelman mukaisesti
  - Syksyllä psykologipalveluja tarjottiin Palokan neuvolasta
  - Yhteistyötä tehtiin tiiviisti varhaisen tuen palveluiden ja muiden lapsiperheoimijoiden kanssa
  - Neuvolan terveydenhoitajat osallistuvat Eka Vauva- ryhmän suunnitteluun ja toteuttamiseen
  - Alle 20-vuotiaiden nuorten on ollut mahdollista saada maksutonta ehkäisyä
- Äitiysneuvolan kirjoille otettiin kevään ja kesän aikana odottavia äitejä viime vuotta enemmän
- Vuonna 2020 syntyi 45 lasta (vuonna 2019 37 lasta)
- Keväällä tehtiin terveystarkastuksia ensisijaisesti alle 1-vuotiaille ja raskaana oleville sekä mahdollisuksien mukaan leikki-ikäisille
  - Kotikäynnit toteutuivat tarvearvioinnin perusteella
  - Kesällä terveydenhoitajien määräaikaistarkastuksia ei pystytty kaikkia toteuttamaan suunnitellusti henkilökunnan poissaolojen vuoksi, tästä syystä osa tarkastuksista siirtyi syksyyn

Kouluterveydenhuolto

- Uuraisten koulukeskuksen kth on keskitetty yhdelle terveydenhoitajalle
- Höytiän ja Kynnämöisten kouluilla ollut terveydenhoitajavaihdoksia vuoden 2020 aikana
  - Kouluterveydenhuollon henkilöstösiirroista huolimatta lukuvuoden 2020–2021 terveystarkastustilanne on tällä hetkellä hyvä, myös lääkärin tarkastukset ovat toteutuneet hyvin.
  - Koululääkäreiden vaje on jonkin verran työllistänyt kouluterveydenhoitajaakin
- Oppilaiden ja heidän perheidensä kohdalla ilmenee paljon erilaisia haasteita ja tuen tarvetta.
  - Koulujen siirryttyä keväällä etäopetukseen kouluterveydenhoitajat siirtyivät työskentelemään muihin yksiköihin. Kiireellisissä kouluterveydenhuollon asioissa yhteydenotot ohjattiin neuvolan terveydenhoitajalle 10.3.2021
  - Kiireellisissä kouluterveydenhuollon asioissa yhteydenotot ohjattiin neuvolan terveydenhoitajalle.
    - Lukuvuoden 2019–2020 terveystarkastuksia jäi tekemättä lääkärin osalta 2 ja terveydenhoitajan osalta 183 tarkastusta. 86 määräaikaista (6. ja 9. lk) terveystarkastusta jäi kokonaan toteutumatta.
    - Terveystoimintajien palattua omaan tehtäväänsä toukokuussa kartoitettiin tuen tarpeessa olevat lapset ja nuoret sekä keskityttiin rokotustoimintaan
- Kesän aikana kouluterveydenhuollon toiminta jatkui ajanvarauksella keskittymällä laajoihin tarkastuksiin

– Lukuvuoden 2020–2021 alkaessa palattiin normaaliin kouluterveydenhuollon toimintaan ja terveydenhoitajan avoimet vastaanotot päästiin toteuttamaan ilman ajanvarausta.

• Avosairaanhoido

- Käynnit lääkärillä vähenivät noin 10% ja hoitajalla 25% edellisvuoteen verrattuna
- Koronatestejä 904 kappaletta

• Kuntoutus- ja erikoisvastaanotot

- Käynnit vähenivät kaikilla ammattilaisilla
- Merkittävin pudotus sisätautilääkärin vastaanotoilla (noin 70%)

• Suun terveydenhuolto

- Hammaslääkärikäynnit vähenivät noin 10% ja suuhygienisti/hoitajakäynnit noin 35%

10.3.2021

Kaupunginsairaalan toiminta

Uuraislaisten potilaiden hoitopäivät, hoitojaksot ja keskimääräinen hoitoaika

Vuosi 2019	Vuosi 2020
Hoitopäivät 1521	1799 (+19 %)
Hoitojaksot 168	187
Keskimääräinen hoitoaika 9,0	9,1

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Laadukkaat ja monipuoliset lähipalvelut: Terveyspalvelut lähellä asiakasta		
	Mittari Arviointikriteeri: 1. Vastaanotoille pääsy 2. Omatoiminen terveydestä huolehtiminen	Tavoitetaso 2020 1. Säilytetty vuoden 2020 taso 2. HYVE-pisteen (terveysaseman omatoimipiste) käyttöaste
Toteutuminen	Vastaanotolle pääsy on säilynyt parhaimpana Jyte-alueella, samoin tyytyväisyys palvelun laatuun.	

Tuotannolliset tavoitteet

Tavoite	Mittari	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
	Toiminta/käyntikerrat				
	Avoterveydenhuollon käynnit	13 329	14 800	13 000	10 260
	Neuvola, koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto	3 788	1 309	2 300	2 465
	Erityistoiminnot (kunt.)	1 328	1 711	1 960	1 309
	Terveyskeskussairaalat	1 264	1 521	1 700	1 799
		3 292	3 468	3 700	2 873
	Suun terveydenhuolto				

5001 SIVISTYSLAUTAKUNTA

	TP 2019	Alkuperäinen TA 2020	TA -muutokset	TA 2020 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	582 452	386 650		386 650	517 921	131 271
Toimintakulut	-8 650 648	-8 709 060		-8 709 060	-8 751 365	-42 305
Toimintakate	-8 068 196	-8 322 410	0	-8 322 410	-8 233 444	88 966

Suunnitelmapoistot: -64 785 €

Laskennalliset erät: -365 837 €

Tilivelvollinen: Peruspalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus:

Sivistyslautakunnan tehtävänä on luoda kunnan kouluille edellytykset perusopetuslain sekä opetus- ja työsuunnitelmien mukaiseen koulutyöhön perusopetuksessa. Lisäksi toimitaan yhteistyössä eri tahojen kanssa kuntalaisten tarvitsemien muiden koulutuspalveluiden kehittämiseksi. Sivistyslautakunnan toimialueeseen kuuluvat myös vapaa-ajan, kulttuurin ja kirjaston palvelut.

Tilikauden olennaiset tapahtumat: kts peruskoulutus, muu opetustoimi ja joukkoliikenne

Tavoitteet ja mittarit: kts peruskoulutus, muu opetustoimi ja joukkoliikenne.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Perusopetuksen oppilasmäärä on vuonna 2016-2017 560 oppilasta, 2017-2018 569 oppilasta, 2018-2019 597 oppilasta, 2019-2020 616 oppilasta ja lukuvuoden 2020-2021 oppilasmäärä on 615. Opetussuunnitelman kehittämistä on jatkettu mm. arviointia kehittämällä.

Sivistyslautakunnan talousarvio alittui 1,1%-yksikköä, eli 88 966 euroa. Ennakoimattomia sisäisiä pääomavuokria 553 781,57 euroa. Todelliseksi talousarvion alitukseksi tulee siten 642 747,57 euroa, eli 7,7%. Toimintavuotta sävyttivät koronatoimet. Keväällä siirryttiin perusopetuksessa etäopetukseen muutamien päivien varoitusajalla poikkeusolojen määräysten nojalla. Siirtyminen onnistui ennakoitua paremmin ja osaltaan tätä auttoi viime vuosien tehdyt panostukset oppilaiden laitehankintoihin. Etäopetuksen tukemiseen kotona panostettiin kotikäynnin niin koulun kuin kunnan perhetyönkin toimesta. Ateriakustannusten korvaamisesta käytiin vilkasta keskustelua ja Uraisilla päädyttiin rahalliseen korvaukseen vanhemmille. Syksyllä alkoivat ajoittaiset karanteenit altistuneilla oppilailta. Nämä karanteenit ovat jatkuneet vuoden 2021 puolella. Haasteena on ollut järjestää osalle oppilaille saman aikaisesti sekä etä- ja lähiopetusta.

Seutuyhteistyö on jatkunut ja siitä on muodostunut pysyvä yhteistyörakenne, johon Uuraisten kunta osallistuu omalla asukasmäärään suhteutetulla maksuosuudellaan (opetustoimen seutustrategian jatko, verkostokaupunkiyhteistyö, hankinnat, henkilöstön täydennyskoulutus).

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Kuntalaisten hyvinvointi		
Kuntalaisten hyvinvoinnin kohentaminen Laajan hyvinvointikertomuksen laatiminen yhdessä hallintokuntien kanssa	Mittari arviointikriteeri: Laajan hyvinvointikertomuksen mittaristo	Tavoitetaso 2020 Hyvinvoinnin kohoaminen kaikissa keskeisissä tavoitteissa, erityisenä painopisteenä lapset, lapsiperheet ja nuoret
Toteutuminen Laajan hyvinvointikertomus laadittiin. Hyvinvointia on seurattu koululaisten osalta mm. terveystarkastusten tulosten muodossa. Koulukiusaaminen on valtakunnallisten tilastojen mukaan Uraisilla selvästi keskimääräistä vähäisempää		

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät: Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen äkilliset kysyntämuutokset. Korona epidemiaa ei osattu ennakoida, mutta yleisen varautumisen kautta siihen reagoimiseen pystyttiin löytämään toimintamallit.

Sisäinen valvonta: Vuonna 2020 sisäisen valvonnan painopistealueena on sopimusten hallinta ja sopimusten valvonta. Sivistystoimen ja sosiaalitoimen sisäisessä valvonnassa keskitytään lisäksi erillistilien tarkistamiseen ja omaisuuden turvaamiseen

5100 Sivistystoimi

	TP 2019	Alkuperäinen TA 2020	TA -muutokset	TA 2020 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0		0	0	0
Toimintakulut	-77 484	-80 440		-80 440	-84 560	-4 120
Toimintakate	-77 484	-80 440	0	-80 440	-84 560	-4 120

Suunnitelmapoistot

Laskennalliset erät: -3 225 €

Tilivelvollinen: Peruspalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus:

Sivistystoimen hallinnon tehtävänä on ohjata ja tukea koulujen opetustyötä kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen ja sivistyslautakunnan antamien linjojen ja päätösten mukaisesti, sekä ohjata vapaa-aika-, kulttuuri- ja kirjastotoimea. Lisäksi toimitaan yhteistyössä eri tahojen kanssa kuntalaisten tarvitsemien muiden koulutuspalveluiden kehittämiseksi.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Sivistystoimen hallintoa ja sivistyslautakunnan toimintaa sävytti voimakkaasti koronaepidemian aiheuttamat toimet. Alue- ja valtakunnan tason viranomaispäätöksiin jouduttiin reagoimaan ja sopeutumaan lyhyellä aikavälillä. Oheistus ja määräykset olivat monesti tulkinnanvaraisia ja ristiriitaisia. Lautakunta joutui osittain kokoontumaan myös etäyhteyksin.

Edistettiin erityisesti seuraavia asioita:

- Jyvässeudun sivistystoimen yhteistyön ja verkostokaupunkiyhteistyön jatkaminen ja alueellisten yhteistyömuotojen kehittäminen; yhteisiin hankkeisiin osallistuminen
- henkilöstön hyvinvointi ja jaksaminen (koulutus, koulujen hyvinvointi-iltapäivät, työnohjaus, tyhy-toiminta, kuntien yhteiset vesot ja hyvien käytänteiden vaihto

5200 Perusopetus

	TP 2019	Alkuperäinen TA 2020	TA -muutokset	TA 2020 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	265 456	118 100		118 100	244 397	126 297
Toimintakulut	-5 215 972	-5 293 750		-5 293 750	-5 413 467	-119 717
Toimintakate	-4 950 516	-5 175 650	0	-5 175 650	-5 169 070	6 580

Suunnitelmapoistot: -64 752 €

Laskennalliset erät: -218 018 €

Tilivelvollinen: Peruspalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus:

Toiminnan kuvaus: Peruskoulun tehtävänä on antaa laadukasta yleissivistävää perusopetusta oppivelvollisille ikäluokille. Perusopetuksen ja kasvatuksen tavoitteena on kehittää oppilasta monipuolisesti henkisesti, sosiaalisesti ja fyysisesti. Talousarvio alitettiin 6 580 euroa.

Korona epidemia ja siihen reagointi leimasivat koko vuotta. Erityistä huolta aiheutti etäopetuksessa olevien oppilaiden riittävä tukeminen. Tähän lisätukemiseen käytettiin sekä koulun omia resursseja, että valtiolta saatua koronatukea.

Uuraisten kunnan koulut antavat hyvää, opetussuunnitelman mukaista, yksilön huomioivaa perusopetusta turvallisessa, oppimista tukevassa ympäristössä. Oppimisympäristöjen tilat ja välineet ovat pääsääntöisesti ajanmukaisia ja niitä on huollettu ja täydennetty vuosittain. Kouluissa on hyvä työskentelyilmapiiri. Koulutuksella ja työnohjauksella on huolehdittu henkilökunnan ammattitaidon ylläpitämisestä ja työssä jaksamisesta.

Yhteistyö esiopetuksen, seurakuntien, kunnan hallintokuntien ja muiden keskeisten yhteistyötahojen kanssa toimii ja on tarkoituksenmukaista. Koulut ja kodit tekevät toimivaa yhteistyötä: kouluilla pidetään riittävästi vanhempainiltoja ym. tapaamisia sekä opettajan, oppilaan ja huoltajien yhteisiä arviointikeskusteluja, huoltajia kutsutaan koulujen erilaisiin tilaisuuksiin. Sähköpostiyhteydet toimivat koulun arjessa. MultiPrimus ja Kurre opiskelija- ja kouluhallinto-ohjelma (mahdollistaa mm. oppilastietojen siirron sähköisesti kunnan koulujen välillä) on käytössä kaikilla kouluilla. Lisäksi kouluilla on käytössä www-liittymä Wilma, jota voivat käyttää; opettajat, huoltajat, koulun henkilökunta, oppilashuolto, kouluterveydenhuolto ja oppilaat. Wilmalla voidaan merkitä/kuitata poissaoloja, nähdä lukujärjestykset, ilmoittaa oppilaiden kokeet, tehdä oppilasarvioinnit, tiedottaa yms.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

OPS 2016 arviointikäytäntöjä edelleen kehitettiin. Kouluterveydenhoitaja, -psykologi ja -kuraattoripalvelut toimivat kaikilla kouluilla. Koulukuraattoritoimintaa on viitenä päivänä viikossa ja koulupsykologitoimintaa neljä päivää viikossa.

Koululaisten iltapäivätoimintaa järjestettiin ostopalveluna (palveluntuottajana 4H-yhdistys). Iltapäivätoimintaryhmät olivat Kirkonkylässä Koulukeskuksen koululla, sekä Hirvasen koululla. Toimintaan osallistui yli 40 lasta.

Uurainen osallistui v. 2020 alla mainittuihin hankkeisiin: Koulujen kerhotoiminnan kehittämiseen v:lle 2019-2020, Tutor-opettajien koulutukseen, osaamisen kehittämiseen ja vakiinnuttamiseen. Lisäksi valtion myöntämiä korona tukia käytettiin oppilaiden tukemiseen.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Uuden teknologian hyödyntäminen		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2020
Perus- ja esiopetuksen TVT välineistön ajantasaistaminen ja opettajien perehdyttäminen välineistöön ja ohjelmistoihin	arviointikriteeri: Välineistön hankkiminen ja perehdytyspäivien määrä	Jokaisessa opetusryhmässä on opetussuunnitelman mukainen taso opetuksessa
Toteutuminen		
Cromebookit ovat käytössä kaikissa opetusryhmissä entisten laitteiden lisäksi. Käyttö onnistui etäopetuksessakin ennakoitua paremmin.		

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Laitteistot ja ohjelmistot eivät toimi suunnitellusti, esim. sähköinen oppimateriaali. Resursointi opettajien perehdytykseen ei ole riittävä ja perehdytettävien motivaatio ei ole riittävä.

Korona epidemia oli ennakoimaton riski.

Toteutuminen: Korona epidemiaan reagoiti onnistui kohtuullisen hyvin. Kaikilla kouluilla on tutoropettajatoiminta jatkunut.

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
1.Laadukas perusopetus	Tuntikehys/ tuntia /koulu - yleisopetus - erityisopetus - kerhotyö - tukioetus	Tunti-indeksi HI 1,53 HÖ 1,41 KYY 1,47 KK alakoulu 1,41 yläkoulu 1,72 k.a alakoulut 1,46	Tunti-indeksi HI 1,59 HÖ 1,47 KYY 1,47 KK alakoulu 1,36 yläkoulu 1,66 k.a alakoulut 1,47	Tunti-indeksi / tavoite: HI 1,53 HÖ 1,59 KYY 1,44 KK alakoulu 1,34 yläkoulu 1,64 k.a alakoulut 1,48	Tunti-indeksi HI 1,59 HÖ 1,65 KYY 1,45 KK alakoulu 1,36 yläkoulu 1,70 k.a alakoulut 1,50

		Yleisopetus kevät 875 vkt syksy 918 vkt Erityisopetus kevät 170 vkt syksy 170 vkt Kerhot 157,5 h Tukiopetus 273,5 h	Yleisopetus kevät 910 vkt syksy 943 vkt Erityisopetus kevät 169 vkt syksy 172 vkt Kerhot 251 h Tukiopetus 298,75 h		Yleisopetus kevät 939 vkt syksy 969 vkt Erityisopetus kevät 148 vkt syksy 150vkt Kerhot 225 h Tukiopetus 282,50 h
2. Kodin ja kou- lun yhteistyö		Vanhempainillat 20 kpl Arviointikeskustelut 718 kpl Juhlat/retket 45 kpl	Vanhempainillat 19 kpl Arviointikeskustelut 611 kpl Juhlat/retket 32 kpl	Vanhempainillat Arviointikeskustelut Juhlat/retket	Vanhempainillat 14 kpl Arviointikeskustelut 629 kpl Juhlat/retket 4 kpl
3. Pätevät opet- tajat		Yksi päätoiminen opettaja muodolli- sesti epäpätevä	Yksi päätoiminen opettaja muodolli- sesti epäpätevä	Kaikki päätoimiset opettajat muodolli- sesti kelpoisia	Kaikki päätoimiset opettajat muodolli- sesti kelpoisia
4. Hyvät oppimis- tulokset		Kaikki (9. lk) saivat päättötodistuksen ja pääsivät jatkamaan opiskelua toisen as- teen tai muissa oppi- laitoksessa Ruotsin ja englan- nin valtakunnallisiin kokeisiin osallis- tuttu, tulokset valta- kunnallista keskitasoa	Kaikki (9. lk) saivat päättötodistuksen ja pääsivät jatkamaan opiskelua toisen as- teen tai muissa oppilaitoksessa Ruotsin ja englannin valtakunnallisiin ko- keisiin osallistuttu, tulokset valtakunnal- lista keskitasoa	Kaikki (9. lk) saavat päättötodistuksen ja pääsevät jatkamaan opiskelua toisen as- teen tai muissa oppi- laitoksessa	Kaikki (9. lk) saavat päättötodistuksen ja pääsevät jatkamaan opiskelua toisen as- teen tai muissa oppi- laitoksessa Ruotsin ja englannin valtakunnallisiin ko- keisiin osallistuttu, tu- lokset valtakunnallista keskitasoa
5. Tarkoituksen- mukainen koulu- verkko		2 perusopetusta vuosiluokille 1-6 antavaa koulua, yksi 1-4 vuosi- luokille perusope- tusta antava koulu, 1 yhtenäistä perus-opetusta to- teuttava 1-9 luokilla opetusta antava koulu (Koulukes- kus)	2 perusopetusta vuosiluokille 1-6 an- tavaa koulua, 1 perusopetusta vuosiluokille 1-4 an- tava koulu, 1 yhtenäistä perus- opetusta toteuttava 1-9 luokilla opetusta antava koulu (Koulu- keskus)	2 kpl perusopetusta vuosiluokille 1-6 anta- vaa koulua, 1kpl 1-4 perusopetusta antava koulu. 1 yhtenäistä perus- opetusta toteuttava 1- 9 luokilla opetusta an- tava koulu (Koulukes- kus).	2 perusopetusta vuo- siluokille 1-6 antavaa koulua, 1 perusopetusta vuo- siluokille 1-4 antava koulu, 1 yhtenäistä perus- opetusta toteuttava 1- 9 luokilla opetusta an- tava koulu (Koulukes- kus)
6. Yhtenäisen perusopetuksen kehittäminen		Yhtenäisen perus- opetuksen mukai- nen toiminta jatkuu Kaikilla kunnan kouluilla on käytössä yhteinen Multi- Primus opis-	Yhtenäisen perus- opetuksen mukainen toiminta jatkuu Kaikilla kunnan kou- luilla on käytössä yhteinen Multi- Pri- mus opiskelija-hal-	Yhtenäisen perusope- tuksen mukainen toi- minta jatkuu. Kaikilla kunnan kou- luilla on käytössä yh- teinen Multi- Primus-	Yhtenäisen perusope- tuksen mukainen toi- minta jatkuu Kaikilla kunnan kou- luilla on käytössä yh- teinen Multi- Primus

		kelija-hallinto/työ- järjestys ohjelma. Uuden ops:in mukaiset tavat otettu käyttöön, arvioinnin kehittäminen jatkuu edelleen.	linto/työjärjestys ohjelma. Uuden ops:in mukaiset tavat otettu käyttöön, arvioinnin kehittäminen jatkuu edelleen.	opiskelijahallinto/työ- järjestys ohjelma. Wilma www-ohjelma. Yhteisiä opettajia (ala-/yläkoulu) ja kunnan eri koulujen kanssa. Kehittämishankkeet Yrittäjyyskasvatu Ops-päivitykset Tiimit	opiskelija-hallinto/työ- järjestys ohjelma. Uuden ops:in mukaiset tavat otettu käyttöön, arvioinnin kehittäminen jatkuu edelleen.
--	--	---	--	--	---

Oppilasmäärät kouluittain, ei sisällä kunnan ulkopuolella käyviä erityisoppilaita kuluineen	2017-2018 20.9.2018	2018-2019 20.9.2019	2019-2020 20.9.2020	Menot/oppilas 2018 (netto)	Menot/oppilas 2019(netto)	Menot/oppilas 2020 (netto)
Hirvanen	143	155	164	6729	6764	7557
Höytiä	73	67	59	7335	9244	9636
Kynnämöinen	62	63	63	8024	8075	8272
Koulukeskus 1- 9 luokat	321	331	329	8055	8109	8167
Kaikkien koulujen oppilasmäärä yht.	599	616	615			
Menot/oppilas k.a				7647	7891	8156

Kunnan perusopetusta antavissa kouluissa opiskeli vuonna 2020 yhteensä 615 oppilasta. Vuonna 2019 oppilasmäärä oli 616.

Henkilöstö toteutui pääosin henkilöstösuunnitelman mukaisesti. Valtion antamalla koronatuella pystyttiin palkkaamaan lisähenkilöstöä etäopetuksen haittavaikutusten pienentämiseen. Keittiö- ja siivoushenkilökunta kuuluu ruoka- ja siivouspalveluyksikön alaisuuteen. Kiinteistönhoidosta vastaa kunnan tekninen toimi.

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät: Ennakoimattomana riskinä toteutui korona epidemia. Oppilasmäärän ennakoimattomat muutokset ja erityisen tuen tarpeiden ennakoimattomat muutokset.

Sisäinen valvonta: Sivistystoimen sisäisessä valvonnassa keskitytään erillistilien tarkistamiseen ja omaisuuden turvaamiseen.

5300 Varhaiskasvatus

	TP 2019	Alkuperäinen TA 2020	TA -muutokset	TA 2020 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	223 360	176 500		176 500	192 818	16 318
Toimintakulut	-2 655 659	-2 585 070		-2 585 070	-2 478 165	106 905
Toimintakate	-2 432 299	-2 408 570		-2 408 570	-2 285 347	123 223

Laskennalliset erät: -108 394 €

Tilivelvollinen: Varhaiskasvatusjohtaja

Toiminnan kuvaus:

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa pedagogista kokonaisuutta. Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus on lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävä ja syrjäytymistä ehkäisevä palvelu. Lisäksi varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatustyössä sekä mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun. Uuraisten varhaiskasvatusta järjestetään kunnallisissa ja yksityisissä päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja varhaiskasvatuksen kerhotoimintana. Koulun aloitusta edeltävä esiopetus sekä täydentävä varhaiskasvatus on toiminnallisesti ja hallinnollisesti osa varhaiskasvatusta.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Varhaiskasvatuksen asiakasmäärä vuoden 2020 lopussa kunnallisissa palveluissa on 224 ja yksityisissä palveluissa palvelusetelillä 71 = 295 lasta. Varhaiskasvatuspalveluita käyttävien lasten määrä on noussut noin 10 lapsella verrattuna edelliseen vuoteen. Kotihoidontukea saavien perheiden määrä oli 56, joista lapsien määrä 98.

Varhaiskasvatuspaikkoja myytiin muille kunnille 8 paikkaa (Jyväskylä ja Karstula). Varhaiskasvatuspaikkoja ostettiin Jyväskylästä yhdelle lapselle. Palvelusetelillä seutukunnissa oli 7 lasta.

Varhaiskasvatuksen toimintatuotot muodostuvat pääosin varhaiskasvatuspalveluiden asiakasmaksuista. Asiakasmaksuista saadut maksut jäivät ennustettua pienemmäksi 22 975 €. Tämä johtui osittain koronajan poissaoloista ja asiakasmaksuhyvityksistä poissaolojen aikana.

Kokonaisuudessaan varhaiskasvatuksen toimintatuotot toteutuivat 15 045 € arvioitua paremmin. Tämä johtui erityisesti varhaiskasvatuspalveluiden myynnistä muille kunnille, mikä olikin tavoitteena vuodelle 2020. Myyntiä muille kunnille pystyttiin tarjoamaan Pikkulan ja Hirvasen päiväkodissa sekä Kirkonkylän esiopetuksessa. Suuri osa ulkopaikkakuntalaskutuksesta johtui perheiden muutosta muihin kuntiin, jolloin heillä oli jo varhaiskasvatuspaikka Uraisilla. Toimintatuottoja varhaiskasvatukseen toi lisää myös valtionavustus tasa-arvohankkeeseen sekä varhaiskasvatuksen erityisopettajan myynnit yksityisille palveluntuottajille. Myös oppisopimustuloja tuli arvioitua paremmin vuonna 2020.

Yksityisen varhaiskasvatuksen osalta palvelusetelimenot alittuivat 141 873 eurolla. Koronan vaikutukset näkyivät myös yksityisen varhaiskasvatuksen asiakasmäärissä, poissaoloissa ja varhaiskasvatuksen tarpeen päättymisissä. Palvelusetelimenoihin on kuitenkin tärkeää jatkossakin budjetoida riittävästi, koska

yksityiset varhaiskasvatuspaikat ovat tärkeä osa Uuraisten varhaiskasvatusta ja täydentävät paikoillaan kunnallista varhaiskasvatusta.

Sijaisten palkkakustannukset ylittyivät huomattavasti budjetoidusta vuonna 2020. Budjetti oli jo lähtökohteisesti liian pieni sijaiskuluihin, minkä lisäksi usea varhaiskasvatuksen työntekijä jäi pitkälle virkavapaalle ja sijaisia palkattiin ko. henkilöiden tilalle. Tämä ei ollut ennakoitavissa talousarviossa vuodelle 2020. Lisäksi pienten yksiköiden (1–2 ryhmää) haasteena on resurssin riittävyys ja henkilöstösuhdeluvun turvaaminen päivittäin koko varhaiskasvatusyksikön toiminta-ajan ajaksi, etenkin työntekijöiden pitkien poissaolojen seurauksena (mm. sairaslomat, jotka aiheuttavat henkilöstömenoihin reilusti päällekkäistä palkkamenoa). Sen vuoksi eri yksiköissä on säännöllisesti tarve palkata sijaisia paikkaamaan henkilöstövajetta. Osaltaan sijaismenojen kasvua selittää myös vuorohoidon tarpeen vaihtelu. Nämä edellä mainitut asiat näkyivät varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen sijaismenojen ylityksessä. Sijaisten palkkojen määrärahat ylittyivät 125 161 €.

Varhaiskasvatuksen työntekijöiden lomautuksista huolimatta palkkakustannusten ylitys varhaiskasvatuksessa oli vuonna 2020 kaikkiaan 89 250 €. Lomautusten lisäksi varhaiskasvatuksen työntekijät pitivät talkoovapaita vajaan 6 000 euron säästöllä.

Palkkakustannuksiin vaikutti myös Jokilaivan päiväkodin lakkauttaminen. Koska asiakkaita hakeutui Pikkulan päiväkotiin, sinne piti perustaa lisäryhmä, joka lisäsi Pikkulan päiväkodin henkilöstöresursseja. Näin ollen Jokilaivan lakkauttamisesta toivottu taloudellinen hyöty ei ollut niin suuri kuin arvioitiin. Toisaalta Jokilaivan kiinteistön kustannusten väheneminen ja pienen yksikön haasteet mm. sijaisjärjestelyiden vuoksi ovat omalta osaltaan vaikuttaneet varhaiskasvatuksen kulujen vähenemiseen. Myös perhepäivähoito lisäsi varhaiskasvatuksen henkilöstökuluja, kun perheiden erityistarpeet vaativat yhden hoitajan palkkaamiseen kahden eri perheen kotiin syksyksi 2020.

Koronakevään vuoksi esiopetuksen ruokailu- ja kuljetuskustannukset alittivat arvioidun merkittävästi. Puhtaanapidon kuluissa oli pientä nousua, mikä selittyy koronasta johtuvan tehostetun hygieniakäytännön myötä.

Varhaiskasvatuksen strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Varhaiskasvatuspalvelut järjestetään asiakaslähtöisesti		
Tavoite: Varhaiskasvatuspalveluita järjestetään siinä laajuudessa ja siinä muodoin kuin on tarpeen.	Mittari: Perheet saavat päätöksen varhaiskasvatuspalvelusta lain asettamassa aikataulussa. Päätöksenteossa otetaan huomioon asutuksen sijainti sekä liikenneyhteydet.	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2020: Perheet saavat varhaiskasvatuspäätöksen viimeistään 2 vkoa ennen toivottua hoidon alkua. Perheet saavat hoitopaikan kohtuullisen matkan päästä kotoa/työpaikkaa.
Toteutuminen: Varhaiskasvatuslain mukaisesti päätös hoitopaikasta tulee tehdä viimeistään kaksi viikkoa ennen haettua aloittamisajankohtaa. Jos perheen palveluntarvetta ei tiedetä ennakkoon ja palvelua tarvitaan äkillisesti työllistymisen tai opiskelun aloittamisen vuoksi, tulee hoitopaikka järjestyä kahden viikon kuluessa. Keväällä 2020 esiopetuspaikkaa hakeneet perheet saivat päätökset 30.4.2020 mennessä. Vähintään 4 kuukautta ennen hoidon aloitusta (hoidon aloitus aikaisintaan 1.8.2020 alkaen) palvelua hakeneet perheet saivat päätöksen varhaiskasvatuspaikasta juhannukseen mennessä. Kesken toi-		

mintakauden aloittaneet lapset ovat useimmiten äkillisen varhaiskasvatuksen tarpeessa, jolloin palvelu on järjestetty välittömästi tarpeen mukaan, kuitenkin viimeistään kahden viikon kuluessa tarpeen ilmenemisestä. Poikkeuksena tästä ovat ne perheet, joiden palvelutarve on ennakoitavissa ja heille päätökset ovat lähteneet 3–4 viikkoa ennen aloitusajankohtaa.

Kerhotoiminta keskustassa sekä Hirvasella on ollut suosittumppaa kuin mitä paikkoja on ollut tarjolla. Jonoa molempiin kerhoihin on ollut koko syksyn.

Kokonaisuudessaan tavoite on toteutunut hyvin.

Kriittinen menestystekijä: Laadukas pedagoginen varhaiskasvatus

Tavoite:	Mittari:	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2020:
Varhaiskasvatuspalvelulla ja -toiminnalla tavoitetaan sille asetetut tavoitteet.	Henkilöstö ja perheet osallistuvat toiminnan arviointiin. Henkilöstön kelpoisuudet ja koulutustaustat.	Asiakastytyväisyys- ja henkilöstökyselyt järjestetään 2 kertaa vuodessa. Tulosten tavoite on < 3 (mittari 1–5) Ryhmässä vähintään yksi pedagogisen koulutuksen omaava varhaiskasvatuksen opettaja

Toteutuminen:

Vuonna 2020 asiakastytyväisyyskyselyä ei järjestetty kertaakaan. Tähän vaikutti korona-aika, jonka vuoksi toiminnan muutokset olivat jatkuvia eikä aikaa asiakaskyselyn järjestämiseen ollut. Omalta osaltaan tähän vaikutti myös varhaiskasvatusjohtajan vaihtuminen juuri ennen pandemian alkua. Asiakastytyväisyyteen tulisi kehittää muita arviointikeinoja ja menetelmiä, koska valtakunnallisesti on huomattu, että asiakkaat vastaavat entistä vähemmän asiakaskyselyihin. Lautakunta- valmistelua varten kysely tehtiin ainoastaan Jokilaivan asiakasperheille liittyen Jokilaivan päiväkotiyksiköstä luopumiseen. Koronan vuoksi suunniteltua asiakasperheiden yhteistä kuulemistilaisuutta ei voitu Aluehallintoviraston määräyksen mukaisesti järjestää.

Varhaiskasvatuksen arviointia tehdään yksiköiden arjessa mm. havainnoimalla ja kuuntelemalla lasten ja perheiden tarpeita ja toiveita sekä osallistamalla lapsia ja perheitä varhaiskasvatuksen toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Syksyllä 2020 toteutettiin koko kunnan henkilöstökysely, jonka tulosten pohjalta asetettiin varhaiskasvatuksen kehittämistavoitteet vuodelle 2021.

Jokaisessa ryhmässä työskentelee vähintään yksi varhaiskasvatuksen opettaja, mutta kaikilla ei ole pedagogista opettajakoulutusta. Vuonna 2020 opettajien saatavuudessa on ollut suuria haasteita ja kaksi varhaiskasvatuksen opettajan paikkaa on täytetty määräaikaisesti epäpätevällä henkilöstöllä. Kelpoisuuden omaavan henkilöstön rekrytointi on ollut haasteellista, joka osaltaan johtuu palkkausjärjestelmästä, joka on suhteellinen alhainen verrattuna seutukuntiin. Palkkausjärjestelmän kehittäminen voisi lisätä kunnan varhaiskasvatuksen vetovoimaisuutta. Vetovoimaisuuteen tulisi kiinnittää huomio, koska päiväkotien henkilöstörakennetta on muutettava v. 2030 siten, että päiväkodin kasvatus-, opetus ja hoitotehtävissä toimivasta mitoituslaskennasta henkilökunnasta kah-

della kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus. Tällä hetkellä vähintään kolmanneksella tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus.

Kokonaisuudessaan tavoite on toteutunut kohtalaisesti.

Kriittinen menestystekijä: Turvallinen ja oppimista edistävä varhaiskasvatusympäristö

<p>Tavoite: Turvallinen ja lasten kehityksen mukainen fyysinen ja sosiaalinen oppimisympäristö.</p>	<p>Mittari: Asiakas- ja henkilöstökyselyt, lasten haastattelut</p>	<p>Tavoitetaso tai toimenpiteet 2020: Jokainen lapsi ja aikuinen tuntee olonsa turvalliseksi. Ympäristö tukee lapsen oppimista ja kehitystä ikätason mukaisesti. Kyselyissä tulosten tavoite on < 3 (mittari 1–5)</p>
--	---	---

Toteutuminen:

Asiakastyytyväisyyskyselyä ei toteutettu vuonna 2020. Varhaiskasvatus koetaan vaikuttavana ja tärkeänä peruspalveluna, joka näkyi mm. siinä, että perheet ja lapset toivoivat varhaiskasvatukseen paluuta koronakevään jälkeen.

Korona vaikutti oppimisympäristöihin siten, että toiminta keskitettiin omiin ryhmiin eikä yhteisiä tapaamisia tai tilojen käyttöä ryhmien välillä ollut. Ulkoilu, lähiympäristö ja luonto ovat tärkeitä toimintaympäristöjä, joiden käyttö on vahvistunut koronan aikana.

Varhaiskasvatus teki yhteistyötä perhetyön kanssa keväällä ulkoiluavun merkeissä, kun varhaiskasvatuksen lapsimäärä koronan vuoksi yksiköissä väheni.

Syksyllä 2020 toteutetun henkilöstökyselyn tulosten keskiarvojen yhteenveto esiopetuksen osalta oli 3.71–5.43 ja varhaiskasvatuksen osalta 3.79–4.92 (asteikko 1–6). Tulosten perusteella laadittiin varhaiskasvatuksen tavoitteet vuodelle 2021.

Lasten osallisuus arviointiin huomioitiin yksikkötasolla varhaiskasvatuksen toiminnan suunnittelussa ja sen kehittämisessä.

Tavoite on toteutunut hyvin.

Kriittinen menestystekijä: Henkilöstön työhyvinvointi

<p>Tavoite: Fyysinen ja psyykinen työympäristö tukee työssäjaksamista ja työ tukee oman työn kehittämistä.</p>	<p>Mittari:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Henkilöstökyselyt - Sairauspoissaolojen määrä 	<p>Tavoitetaso tai toimenpiteet 2020:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Työergonomia otetaan huomioon lapsiryhmätyöskentelyssä - Työyhteisön pelisäännöt ovat yhdessä sovittu - Työnimu vähentää sairauspoissaoloja
---	---	--

Toteutuminen:

Henkilöstökyselyn tulosten keskiarvot liittyen työn sisältöön, työkykyyn ja työyhteisötaitoihin olivat esiopetuksessa 4.66–6 ja varhaiskasvatuksessa 4.29–5.54 (asteikko 1–6). Tulosten perusteella yhdeksi varhaiskasvatuksen kehittämistavoitteeksi vuodelle 2021 asetettiin työhyvinvoinnin lisääminen, johon liittyvät työkyvyn ylläpitäminen, työssä jaksaminen ja työstä palautuminen.

Työergonomisia ratkaisuja on kehitetty eri työyksiköissä. Työyhteisön toimivuuteen on panostettu kehityskeskusteluiden, tiimikeskusteluiden, työkokousten ja vastuutiimin johdolla. Yhteisesti sovitut toimintatavat on kirjattu ylös ja niitä on tarkennettu tarpeen tullen. Koko palveluiden osalta hyvä ja toimivat työyhteisö on näkynyt vastuullisena toimintana ja työhön sitoutumisena. Eri yksiköt ovat valmiina joustamaan ja auttamaan toisiaan tarpeen tullen erittäin hyvin.

Yhteistyötä työterveyshuollon kanssa on tiivistetty varhaisen tuen puuttumisen mallin kautta ja osataan sairauspoissaoloja on saatu vähennettyä. Kuitenkin kokonaisuudessaan sairauspoissaalojen määrä on ollut suuri ja sitä kautta myös sijaisia on tarvittua suunniteltua enemmän.

Tavoite on toteutunut hyvin.

Tavoite	Mittari	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Palveluiden järjestämisen kustannukset kehittyvät maltillisesti	Palvelun hinta/yksikkö €				
	Perhepäivähoito	73,80	67,20	71,00	67,76
	Pikkula (sis. vuoro- hoito)	65,00	72,00	59,80	91,31
	Hirvanen	69,40	63,70	55,50	66,32
	Jokilaiva	59,80	65,50	58,70	60,93
	Esiopetus	29,60	41,60	35,30	44,35
	Esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus	14,30	19,70	27,00	33,53
	Kerhotoiminta	41,60	26,50	30,20	24,72
	Yksityinen varhaiskas- vatus	58,00	59,30	56,60	51,51
<p>Todellisten läsnäolopäivien määrät jäivät koronan vuoksi huomattavasti arvioitua pienemmiksi, minkä vuoksi yksikkökohtaiset hinnat ovat pääosin toteutuneet arvioitua suuremmiksi. Poissaolot eivät olleet ennakoitavissa. Pääomavuokrat on sisällytetty toimintakuluihin, joka myös nostaa yksikkökohtaisia hintoja. Pikkulan osalta yksikkökohtaista päivähintaa nostaa pääomavuokran lisäksi sijaisten palkat.</p>					

Tavoite toteutui kohtalaisesti.					
Tavoite	Mittari	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TP 2020
Yksikkökohtaisen palvelun hinnan kustannukset kehittyvät maltillisesti	Toteutuneet hoitopäivät				
	Perhepäivähoito	1521	1000	750	1298
	Pikkula (sis. vuoro- hoito)	9283	12000	11000	7732
	Hirvanen	3526	5400	4000	3794
	Jokilaiva	2739	3200	1400	705
	Esiopetus	12643	14000	10500	8414
	Esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus	6512	5800	5000	4717
	Kerhotoiminta	1264	1700	850	1021
	Yksityinen varhaiskasvatus	8622	9500	11000	9970
Todelliset varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen läsnäolopäivät ovat toteutuneet arvioitua huommin kaikissa muissa palvelumuodoissa paitsi perhepäivähoidossa ja kerhoissa. Perhepäivähoidon läsnäoloja lisäsi syksyn 2020 osalta perheisiin palkattu perhepäivähoitaja. Korona lisäsi poissaoloja merkittävästi eikä tilanne ollut ennakoitavissa. Käyttöastetavoitteet ovat näin ollen jääneet saavuttamatta. Tavoite toteutui kohtalaisesti.					

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

- Kunnassa on paljon lapsiperheitä, mutta koska vain noin 60 % alle kouluikäisistä lapsista osallistuu varhaiskasvatukseen, palveluita käyttävien perheiden määrää on vaikea ennustaa vuosittain.
- Palvelut sijoittuvat kunnassa laajalle alueelle, jolloin kysyntä ja tarjonta eivät aina kohtaa. Näin ollen palveluita ostetaan tarvittaessa myös muista kunnista, jotta palvelu saadaan järjestymään kohtalaisen matkan päästä perheen kotoa tai työmatkan varrelta.
- Vuorohoitoa tarjotaan vain yhdessä kunnallisessa yksikössä ja kunnan on järjestettävä vuorohoittoa siinä laajuudessa kuin tarve vaatii. Vuorohoitoa tarvitsevien perheiden määrä vaihtelee toimintavuoden aikana paljon, jolloin lisääntyneeseen tarpeeseen voi olla hankala vastata päiväkodin täyttöasteen ollessa korkea (<100 %). Päiväkotia ei kuitenkaan pidetä vajaana varmuuden vuoksi, vaan henkilöstöresurssia kasvatetaan tarpeen mukaisesti. Vuonna 2020 vuorohoidon määrä on kuitenkin pysynyt aiemman vuoden tasolla vaihdellen viikko- ja kuukausitasolla paljon.

- Kunnan päiväkodit ja esiopetusryhmät ovat pieniä, pääosin 1–2-ryhmäisiä, jolloin henkilöstön riittävyys koko yksikön toiminta-ajan ajaksi on haastavaa poissaolojen esim. sairauspoissaolojen, koulutusten yms. aikana. Ennakoimattomat pitkät sairauslomat tuovat väistämättä lisäkustannuksia henkilöstömenoihin. Henkilöstön vuosilomat keskitetään esiopetuksen loma-aikoihin ja sen vuoksi vuosilomiin ei pääsääntöisesti palkata sijaista.
- Vuoden 2020 henkilöstön lomautukset toivat eteen sen haasteen, että osalla työntekijöistä on paljon lomapäiviä jäljellä, joiden pitäminen lomakauden aikana ei ole mahdollista.
- Henkilöstön välinen vuorovaikutus voi olla puutteellista, mikä johtaa ristiriitaisiin tilanteisiin työntekijöiden välillä. Tämä saattaa lisätä sairauspoissaolojen määrää. Työntekijöiden sairauspoissaoloja seurataan ja käytössä on varhaisen tuen puuttumisen malli, jotta sairauspoissaolojen määrä pysyisi kohtuullisena. Kausiflunssat ja vatsataudit tarttuvat helposti varhaiskasvatuksen työntekijöihin, jolloin lyhyitä poissaoloja on kohtuullisen paljon.
- Lasten poissaolot, esim. sairastelun vuoksi ajoittuu eri aikaan kuin henkilöstön poissaolot, jolloin henkilökuntaresurssi ja lapsimäärä eivät aina kohtaa.
- Korona on tuonut arkeen haasteen mm. työntekijöiden koronatestausten vuoksi. Työntekijät ovat odottaneet ensin testiin pääsyä ja sen jälkeen testin tulosta useita päiviä hyvin pienilläkin oireilla. Poissa-olojen sijaisjärjestelyt tuovat yksiköihin oman haasteensa.
- Fyysiset tilaratkaisut eivät tue pedagogisia toiminnallisia ratkaisuja, jolloin henkilökunnan aika työn kehittämiseen jää vain fyysisten puitteiden kehittämiseen.
- Yksityistä varhaiskasvatusta käyttävien perheiden määrä ja palveluiden tarve vaihtelee lyhyemmän ajan sisällä enemmän kuin kunnallista palvelua käyttävien määrä. Myös tarjolla olevan kunnallisen palvelun sijainti voi vaikuttaa perheen valintaan valita yksityinen palvelumuoto. Tois- taiseksi palvelusetelien maksimimäärää tai summaa vuosittain ei ole rajoitettu.
- Pieniä yksiköitä on paljon, jonka vuoksi kokonaiskiinteistömenot ovat suurempia ja henkilöstön tarve on suurempi kuin mitä se olisi isommissa, vähintään 2–3 ryhmän yksiköissä.
- Tarjolla oleviin varhaiskasvatuksen opettajan työtehtäviin ei ole tarjolla pätevyysvaatimukset täyt- täviä työntekijöitä ja heidät palkataan epäpätevinä. Epäpätevän tai riittämättömän pedagogisen koulutuksen vuoksi varhaiskasvatukselle asetetut tavoitteet voivat jäädä saavuttamatta.
- ProConsonan päivittäminen uudempaan versioon on yksi kehittämisen kohde. ProConsona toimii varhaiskasvatusjohtajan päivittäisenä työkaluna mm. hakemusten, sijoitusten maksupäätösten ja palvelusetelipäätösten työstämisessä.
- Hirvasen päiväkodin osalta taloudellisemman ja toimivamman tilaratkaisun pohtiminen

Sisäinen valvonta:

Varhaiskasvatusjohtajan velvollisuus on ylläpitää ja valvoa toiminnan tehokkuutta, taloudellisuutta

ja talousarvion noudattamista kuvaavia seurantajärjestelmiä ja raportteja. Tilastointeja päivitetään kuu- kausi- ja vuositasolla. Raportteja talouden toteutumisesta, keskeytyspäivien määrästä ja hoitopaikkojen käyttöasteista seurataan kuukausitasolla. Raportteja ja tilastoja käydään yhdessä läpi myös vastuutiimin kanssa, jolloin ymmärrys ja tieto taloudesta leviää laajemmin palveluissa.

Sivistyslautakunta seuraa varhaiskasvatusjohtajan viranhaltijapäätöksiä kuukausittain. Varhaiskasvatus- johtaja puolestaan seuraa ja ohjeistaa päiväkodin johtajaa, yksiköiden vastuuhenkilöitä sekä alaistensa toimintaa ja tehtäviä. Tällä varmistetaan, että palvelu on taloudellista ja tuloksellisesta, päätösten perus- teena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säädöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten pää- töksiä noudatetaan. Esimiehen ja työntekijöiden tapaamisia sekä palavereita pidetään säännöllisesti ja niistä kirjataan muistiot.

Varhaiskasvatuksessa tietosuojariski on suuri, sillä moni työntekijä käsittelee asiakkaiden henkilötietoja. Pehdyttämisen EU:n yleiseen tietosuoja-asetukseen (GDPR) ja yleisesti omassa toiminnassa huomioi- taviin tietosuoja-asioihin on varhaiskasvatusjohtajan vastuulla. Henkilötietoja sisältävät asiakirjat säilyte- tään niille kuuluvilla paikoilla eikä niitä kuljeteta yksiköstä toiseen kuin pakottavan tarpeen edessä. Pal- veluissa käytetään mahdollisimman paljon sähköistä asiointia sekä henkilöstön että asiakkaiden kanssa. Käyttöoikeuksia sähköisiin asiakastietojärjestelmiin ja muihin ohjelmiin annetaan harkitusti ja niiden käyt- töä seurataan säännöllisesti. Asiakastietoja sisältävistä dokumenteista ja tietojärjestelmistä on laadittu

rekisteri- ja tietosuojaselosteet. Asiakkaiden henkilötietosuoja ja turvallisuus tulee huomioida myös viestinnässä ja sosiaalisen median käytössä. Näihin on luotu yhteiset toimintatavat, joiden noudattamisesta jokainen vastaa itse ja niiden toteutumisen seurannasta vastaa päiväkodin johtaja ja varhaiskasvatustjohtaja.

Varhaiskasvatuksen tietovaranto Varda sisältää valtakunnallisesti tietoja varhaiskasvatuksesta. Varhaiskasvatustoimijat eli kunnat, kuntayhtymät ja yksityiset varhaiskasvatuksen palveluntuottajat tallentavat Vardaan tiedot varhaiskasvatustoimijoista ja toimipaikoista, varhaiskasvatuksessa olevista lapsista ja heidän huoltajistaan varhaiskasvatuksen henkilöstöstä. Tietoa voidaan hyödyntää niin kunnallisessa kuin valtakunnallisessa kehittämisessä ja päätöksenteossa. Tietojen tallentamisesta Vardaan määrätään varhaiskasvatuslaissa.

5400 Muu opetustoimi

	TP 2019	Alkuperäinen TA 2020	TA -muutokset	TA 2020 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0		0	0	0
Toimintakulut	-71 869	-68 070		-68 070	-66 884	1 186
Toimintakate	-71 869	-68 070	0	-68 070	-66 884	1 186

Suunnitelmapoistot

Laskennalliset erät: -70 €

Tilivelvollinen: Peruspalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus: Kansalais- ja musiikkiopistotoiminta, sekä perusopetuksen jälkeinen koulutus ns. toisella asteella (lukiot ja ammatilliset oppilaitokset).

Ala-Keiteleen musiikkiopiston toimintaan osallistuttiin seuraavasti:

Perusopinnot: 13 oppilasta, varhaisiän musiikkikasvatukseen 7 oppilasta, yhteensä 24oppilasta osallistui eri opintoihin.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Stategiset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Tp 2019	Ta 2020	Tp 2020
Tarvittavien toisen asteen koulutuspalveluiden saannin turvaaminen ja annettavan koulutuksen kehittämisen yhteistyössä naapurikuntien ja oppilaitosten kanssa.		Jyvässeudun yhteistyötä 2. asteen koulutuksen kehittämisessä jatkettu	Jyvässeudun yhteistyö 2. asteen koulutuksen kehittämisessä	Jyvässeudun yhteistyö 2. asteen koulutuksen kehittämisessä

Laadukkaan harrastustoiminnan ja yleissivistävän koulutuksen tarjoaminen kohtuuhinnalla kysynnän mukaan (kansalaisopisto)		Kansalaisopiston tuntimäärä Uuraisilla n. 1100 tuntia, hinta 35€/h	Kansalaisopiston tuntimäärä Uuraisilla n. 1310 tuntia, hinta 35€/h	Kansalaisopiston tuntimäärä Uuraisilla n. 1080 tuntia, hinta 38€/h
---	--	--	--	--

Toiminnalliset muutokset: Korona epidemia rajoitti kansalaisopiston toimintaa Uuraisilla merkittävästi.

5500 Joukkoliikenne

	TP 2019	Alkuperäinen TA 2020	TA -muutokset	TA 2020 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0		0	0	0
Toimintakulut	-10 051	-13 000		-13 000	-9 562	3 438
Toimintakate	-10 051	-13 000	0	-13 000	-9 562	3 438

Suunnitelmapoistot

Laskennalliset erät: -1 277 €

Tilivelvollinen: Peruspalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus: Korona epidemia vähensi joukkoliikenteen käyttöä ja vuorojen lakkautukset jatkuivat valtion tuen edelleen vähentyessä. Joukkoliikenteen kuljetuksia hoitaa Taksi Ahola kutsutaksiperiaatteella. Kuntalaisilla on myös mahdollisuus käyttää koululaisliikenteen taksi- ja linja-autovuoroja.

6100 Kirjastotoimi

	TP 2019	Alkuperäinen TA 2020	TA -muutokset	TA 2020 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	14 577	10 150		10 150	16 151	6 001
Toimintakulut	-233 163	-216 150		-216 150	-235 055	-18 905
Toimintakate	-218 586	-206 000	0	-206 000	-218 904	-12 904

Suunnitelmapoistot

Laskennalliset erät:-19 377 €

Tilivelvollinen: Kirjastonjohtaja

Toiminnan kuvaus:

Uuraisten kirjasto on kunnan ainoa jatkuvatoiminen kulttuurilaitos, jolla on tärkeä merkitys ja vaikutus osana kunnan hyvinvointipalveluja. Kirjastolain mukaan kunnan tehtävänä on kirjaston toiminnan järjestäminen. Kirjaston tulee tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisältöihin; ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa; edistää lukemista ja kirjallisuutta. Kirjastotoimen tavoitteena on laadukkaiden, pääosin maksuttomien kirjasto- ja tietopalveluiden tuottaminen, sähköisten palveluiden sekä erilaisten oheistoimintojen kehittäminen. Uuraisten kirjaston vahvuutena on monipuolinen ja uusiutuva aineistokokoelma, ammattitaitoinen henkilökunta, hyvät aukioloajat sekä houkuttavat oheistoiminnot sekä päivitetty tilaratkaisut.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

- Toimintoja räätälöitiin koronaepidemian vaatimuksesta kontaktittomammiksi; omatoimiasiointi keskitetty valvonnan ongelmien takia vain viikolle, lainaus-palautusautomaatteja 2 kpl, e-aineistoihin resursoitu aiempaa enemmän, asenenttu asiakastiskin suojaplexi, etätoimintoja (esimerkiksi kirjavinkkaukset) toteutettu tilanteen mukaan, samoin netissä jaettu hyödyllisiä digi- ja mediasisältöjä
- Eron ysäristä-hankkeen suunnitelman mukaisesti kirjastotilaa päivitettiin toimivammaksi: mm. lastenosaston uusi katsomo ja viihtyisä lehtialue salin ikkunoiden luona, teosten parempi genresijoittelu. Kirjastosalin viihtyvyyttä lisättiin uusien hyllyratkaisuin ja kalustein, ergonomiaa pyrittiin parantamaan ja henkilökunnan tauko-kokoustilaa kohennettiin
- Lasten ja nuorten lukemisharrastusta tuettiin erityisesti sivistystoimen Lukuinto lentoon-hankkeessa, jossa hanketyöntekijä kirjavinkkasi ja veti pajoja runsaasti niin kouluilla, kirjastossa kuin etänäkin; Lukulumo-sovellus otettiin käyttöön koulujen tietyille kohorteille
- kirjastoaineistokassi-palvelu kyläkouluille ym. vakiintui ja sen tärkeys korona-aikana on eittämätön
- Lukupiiri toimi Jyväskylän kansalaisopiston järjestämänä, kirjasto tarjosi tilan
- Vaikka kirjaston remontti ja koronaepidemia vaikuttivat olosuhteisiin, kirjaston tapahtumatuotanto oli vilkasta: kirjaston päävastuullisena järjestämiä tapahtumia oli 26 kpl, osa näistä etätoteutuksena: yhteensä näihin osallistui n. 1148 hlö. Lisäksi muiden järjestämät ja yhteistapahtumat.
- Uutena tapahtumatyyppinä hanketyössä mm. 3 D-esittelyt sekä sanataidesuunnistus, koko perheen iltakirjasto toteutettiin ulkotapahtumana

Tavoite	Mittari	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
1 Kirjastoaineiston laajuus	Hankintamääräraha €/as	11.7	11.6	8	10
	Kirjojen määrä	31615	30 810	31000	29292
	Muun aineiston määrä	4644	4533	5000	4145
2. Kirjaston käyttö	Lainaajien määrä	1289	1296	1200	1070
	Lainaajia asukasmäärästä %	34	35	32	29 %
	Lainauksien määrä	80 154	79419	80 000	50059
	Kirjastokäyntejä/asukas	10.6	22.6	21	41
	Aukiolotunteja viikossa	90 (sis. kaiken aukiolon)	90 (sis. kaiken aukiolon)	91 sis. kaiken aukiolon)	
3. Taloudellisuus	€/laina	2.8	2.9	2.7	4,6
4. Oheistoiminnot	näyttelyt; määrä	9	7	4	4
	(näyttelyt, kävijät)	1000	1000) vaikea arv.	1000	1000
	lukupiirikerrat	(kansal. op.)	(kansal. op)	(kansal. op.)	(kansal. op.)
tiedonhakukoulutus ja kirjastoon tutust.; osall. kaikki	131 (kaikki)	488	200 (kaikki)	92 hlö (kaikki)	

	satutuokiotyyliset vierailut	6	6	6	_*
	määrä osall.	183	368	200	-
	kirjavinkkausvierailut ja kirjailijavierailut ym. kirjallisuustapaht., myös satutuokiot (2020)	6	7	6	42
	määrä osall.	366	281	350	653
	elokuvaesitykset, kpl	8	4	2	siirtyi kulttuuritoimelle
	elokuvaesitykset, osall	142	205	60	

* Kirjallisuustapahtumat samassa kohdassa 2020. Lukuinto lentoon-hankkeen tapahtumatyö tässä mukana (lukuhetket, sanataidepajat, -suunnistukset, yhdistys- ym. yhteistyö), osa tapahtumista totutettiin etänä.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä 1.1 : Aineistokokoelman kehitys		
	Mittari Arviointikriteeri: Kokoelmassa riittävästi uutta ja houkuttavaa materiaalia	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2020 Aineistokokoelma palvelee käyttäjäryhmiä palvelu- ja omatoimiaikana. Aineiston oltava hyvin esillä. Lapsille ja nuorille taattava riittävä määrä niteitä samasta nimekkeestä. E-kirjat ja sähköiset lehdet hankitaan Keski-kirjastoissa yhteiskäyttöön.
Toteutuminen	Koronatilanne vaati aineiston sopeuttamista oloihin, esim. e-aineistoja ja lasten ja nuorten aineistoja hankittiin suunniteltua enemmän, vanhan aineiston poistoprosentti oli hyvä	
Kriittinen menestystekijä 1.2 : Riittävä, ammattitaitoinen ja jaksava henkilökunta		
	Mittari Arviointikriteeri: Kirjaston henkilöstö määrä on riittävä ja henkilöstö omaa tiedolliset ja taidolliset valmiudet muuttuvassa tehtäväympäristössä; työolojen ja ergonomian päivitys	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2020 Kirjaston henkilöstöresurssia nostetaan eli 70 % työaikaa tekevä työntekijä muutetaan 100 % (02KIR060). Kirjastossa tällöin henkilöresurssi 3 hlö. Muutos on huomioitu talousarviolaskelmassa. Osallistutaan erityisesti PiKe-

		kirjastojen koulutuksiin. Ergonomialla, riittävällä henkilöresursilla ja henkisen kuormituksen tiedostamisella ja rajoittamisella esim. työjärjestelyin voidaan taata henkilökunnan jaksamista ja kirjastopalvelun toimivuutta.
Toteutuminen	henkilöstöresurssi nyt riittävä, etäkoulutuksia paljon	
Kriittinen menestystekijä 1.3 : Yhteistyö eri toimijoiden kanssa		
	Mittari Arviointikriteeri: Kirjastossa kehitetään paikallista ja laajempaa yhteistyötä, myös hankkeet	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2020 Keskitytään erityisesti koulu-yhteistyön ylläpitoon ja seniorityön kehittämiseen hallintuntien yhteistyöllä.
Toteutuminen	Hanketyö Multia, Petäjävesi, Äänekoski, Luhanka (haettu)	
Kriittinen menestystekijä 1.4 : Teknisten innovaatioiden hyödyntäminen		
	Mittari Arviointikriteeri: Omatoimikirjastopalvelun kehittäminen	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2020 Kirjastotilaa kehitetään myös omatoimiaikana toimivammaksi ja viihtyisämmäksi: Eroon ysäristä-hanke pohjana.
Toteutuminen	Remontti onnistui tältä osin	
Kriittinen menestystekijä 1.5 : Tiedottaminen ja markkinointi		
	Mittari Arviointikriteeri: Tiedottaminen ja markkinointi myös ei-kirjastonkäyttäjää tavoittavaksi	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2020 Tiedotus monikanavaisesti ja edullisesti.
Toteutuminen	Korona-aikaan some tärkeässä roolissa	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle olivat

- resurssipula ja työntekijöiden kuormitus
- kirjastotilan osittainen sopimattomuus nykyisiin käyttömuotoihin: Korona muutti tilannetta, koska toimintoja piti suunnitella kontaktittomiksi; remontti oli äärimmäisen kuormittava mutta onnistunut – tilanahtaus on vain ajan kysymys
- kaikki resurssia merkittävästi lisänneet menot liittyneet kirjaston remonttiin ja koronaepidemian vaatimuksiin

6200 Kulttuuritoimi

	TP 2019	Alkuperäinen TA 2020	TA -muutokset	TA 2020 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	3 173	2 800		2 800	2 144	-656
Toimintakulut	-21 260	-43 450		-43 450	-36 323	7 127
Toimintakate	-18 087	-40 650	0	-40 650	-34 179	6 471

Suunnitelmapoistot

Laskennalliset erät: -2 996 €

Tilivelvollinen: Vapaa-aikasuunnittelija

Toiminnan kuvaus: Kulttuuritoimen tehtävänä on koordinoita, edistää ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa. Kulttuuritoiminnan tavoitteena on hyvinvoinnin, osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen tarjoamalla yhdenvertaisia mahdollisuuksia kulttuurin tekemiseen ja kokemiseen. Toimintaa toteutetaan kunnan omana toimintana sekä yhteistyössä järjestöjen, yhteisöjen ja maakunnallisten verkostojen kanssa.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Vapaa-aikasuunnittelijan työpanosta lisättiin kulttuuritoiminnan järjestämiseen (30 % työajasta, aiemmin 10 %). Kulttuuritoimi järjesti konsertti- ja teatteritapahtumia ja muita kulttuuritapahtumia sekä koordinoi ja osatoteutti yhteistyössä järjestettäviä tapahtumia. Lasten ja nuorten kulttuuritoimintaa järjestettiin yhteistyössä koulujen, kirjaston ja seutukunnallisen Kulttuuriantin sekä maakunnallisen Nuoret ja osallisuus kulttuuritoiminnassa -hankkeen kanssa. Kotiseutumuseo pidettiin avoinna kesällä kolmen viikon ajan. Kulttuuritoimi vastasi yhdessä liikunta- ja nuorisotoimen kanssa kunnan järjestöyhteistyöstä ja toteutti toiminnassaan ehkäisevää päihdetyötä. Kulttuuritoimi jakoi vuoden aikana ensimmäistä kertaa kulttuuritoiminnan järjestöavustuksia, joilla tuettiin paikallisten toimijoiden kulttuuritoiminnan tuottamista. Covid-19-epidemian vuoksi osa kulttuuritoimen toiminnasta jouduttiin perumaan tai siirtämään.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Laadukkaat ja monipuoliset kulttuuripalvelut kuntalaisille, sekä paikallisen kulttuurintuntemuksen parantaminen.		
Hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä edistävän kulttuuritoiminnan järjestäminen itse, koordinoimalla ja/tai osatoteuttamalla	Mittari arviointikriteeri: <ul style="list-style-type: none"> - Tapahtumien ja toimintojen määrät, osallistujamäärät. Tapahtuman luonteen mukaan voidaan lisäksi kerätä tapahtuman sisältöön liittyvää laadullista palautetta. - Kotiseutumuseon aukiolomäärät ja kävijämäärät 	Tavoitetaso 2020 <ul style="list-style-type: none"> - Tarjotaan eri ikäryhmille monipuolista kulttuuritoimintaa, kuten konsertteja ja teatteriesityksiä. - Kotiseutumuseo avoinna kesällä kolme viikkoa + koululuokkien vierailut museolla. - Vapaa-aikasuunnittelijan työajasta ositetaan

	- Henkilöstöresurssit	30 % kulttuuritoimeen (aiemmin 10 %).
<p>Toteutuminen Vuoden aikana toteutettiin kulttuuritapahtumia, kuten konsertteja, teatterieristyskiä ja pajoja. Covid-19-epidemian vuoksi toimintaa toteutettiin budjetoitua vähemmän, esimerkiksi Uuraisten viikko peruttiin ja muita toimintoja peruttiin tai siirrettiin. Epidemian vuoksi toteutettiin kaksi kulttuuritapahtumaa tallenteena ja striimattuna. PaikallisUutisten kanssa yhteistyössä toteutettiin Kulttuurisuunnistus keskusta-alueella heinäkuun ajan. Tapahtumia toteutettiin omana toimintana ja yhteistyössä kunnan toimialojen sekä paikallisten toimijoiden kanssa. Kotiseutumuseon toiminnasta vastasi kesätyöllistetyt, jotka toimivat samalla kesäsomettajina tuottaen uutisia ja kuvamateriaalia vapaa-aikatoimen käyttöön. Vapaa-aikasuunnittelijan työajasta ositettiin 30 % kulttuuritoimeen (aiemmin 10 %).</p>		

<p>Kriittinen menestystekijä: Saavutettavat kulttuuripalvelut lapsille ja nuorille</p>		
<p>Järjestää helposti saavutettavaa ja yhdenvertaisuutta edistävää lasten ja nuorten kulttuuritoimintaa</p>	<p>Mittari arviointikriteeri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tapahtumien ja toimintojen määrät, osallistujamäärät. Tapahtuman luonteen mukaan voidaan lisäksi kerätä tapahtuman sisältöön liittyvää laadullista palautetta. - Henkilöstöresurssit 	<p>Tavoitetaso 2020</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tarjotaan monipuolista lasten ja nuorten kulttuuritoimintaa yhdessä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa kulttuuriopetussuunnitelman mukaisesti. Tehdään yhteistyötä Kulttuuriaitan kanssa. - Lasten ja nuorten kulttuuritoimintaa järjestetään Kulttuuri-Kuukka yhteistyönä (varhaiskasvatus, perusopetus, vapaa-aikatoimi, kirjasto)
<p>Toteutuminen Lasten ja nuorten kulttuuritoimintaa toteutettiin KulttuuriKuukka -yhteistyönä perusopetuksen, kirjastotoimen ja nuorisotoimen kanssa. KulttuuriKuukka on osa seutukunnallista Lasten kulttuurikeskus Kulttuuriaittaa. Kulttuuritoimi vastasi KulttuuriKuukka -toiminnan hallinnoinnista. Vuoden aikana käynnistyi maakunnallinen Nuoret ja osallisuus kulttuuritoiminnassa -hanke, joka vahvisti kunnassa toteutettavaa nuorten kulttuuritoimintaa. Lisäksi kulttuuritoimi järjesti lapsille satusuunnistustapahtuman kesällä. Covid-19-epidemian vuoksi osa lasten ja nuoren kulttuuritoiminnasta peruttiin tai siirrettiin.</p>		

<p>Kriittinen menestystekijä: Aktiivisen järjestötoiminnan tukeminen kulttuuritoiminnan järjestämiseksi</p>		
<p>Järjestöt ja toimijat toteuttavat kuntalaisille kulttuuritoimintaa</p>	<p>Mittari arviointikriteeri</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jaetut järjestöavustukset ja niiden tuella toteutettu toiminta. - Kunnan koordinoimien ja osatoteuttamien toimintojen määrä ja osallistujamäärät. Tapahtuman luonteen mukaan voidaan lisäksi kerätä tapahtuman sisältöön 	<p>Tavoitetaso 2020</p> <ul style="list-style-type: none"> - Järjestöt ja toimijat toteuttavat kunnan tukemana kulttuuritoimintaa, kuten kulttuuritapahtumia. Kulttuuritoimi koordinoi ja osatoteuttaa Uuraisten viikko.

	liittyvää laadullista palautetta.	
<p>Toteutuminen Kulttuuritoimi jakoi järjestöavustuksia. Lisäksi kulttuuritoimintaa toteutettiin yhteistyönä. Kulttuuritoimi hankki elokuvalisenssin Uuraisten koulukeskuksen auditorioon, joka on järjestöjen käytettävissä. Covid-19-epidemian vuoksi toimijoiden kanssa yhdessä toteuttama ja kulttuuritoimen koordinoima Uuraisten viikko peruttiin ja muita tapahtumia peruttiin tai siirrettiin. Vapaa-aikatoimi tuotti Järjestö- ja toimijatiedotetta sekä koolle kutsui järjestöjen ja toimijoiden yhteiskokoukset ajankohtaisten asioiden ja yhteisen suunnittelun toteuttamiseksi.</p>		

Tavoite	Mittari	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
kulttuuritapahtumat	tapahtumien määrä	12	8	9	10
	osallistujamäärä	2 500 hlöä	930 hlöä		1750 (sis. tallenne ja striimaus)
	Uuraisten viikko	21+3 näyttelyä	22	10	0
		5 100	2100		
Kotiseutumuseo	aukioloaika (h)	120	50	50	45
	kävijämäärä	245	188		118
Lasten ja nuorten kulttuuritoiminta	tapahtumien määrä	20	24	15	23
	osallistujamäärä	894	1564		1202
Järjestöavustukset	euroa/asukas				1,24
Kulttuurin kokonaiskustannukset	euroa/asukas	12,56	5,78	10,87	9,97

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

- keskeiset tehtävät ja palvelut kulttuuritoimessa yksittäisen työntekijän vastuulla
- asianmukaiset puitteet ja tilat kulttuuritapahtumien järjestämiseen (esteettömyys, äänentoisto yms.)

Sisäinen valvonta:

Sisäisessä valvonnassa on kiinnitetty huomiota tapahtumien ja toimintojen määrään suhteessa olemassa oleviin henkilöstöresursseihin. Kulttuuritoiminnan turvallisuussuunnittelussa on kiinnitetty huomiota Covid-19-turvallisuuteen ja toimittu viranomaisten ohjeistusten ja määräysten mukaisesti. Lisäksi toimijoita on tiedotettu, että tapahtumien päätuottajan vastuulla on tapahtuman turvallisuussuunnittelu ja turvallisuusasiakirjojen laadinta.

6300 Nuorisotoimi

	TP 2019	Alkuperäinen TA 2020	TA -muutokset	TA 2020 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	31 740	27 000		27 000	29 500	2 500
Toimintakulut	-148 415	-161 070		-161 070	-138 105	22 965
Toimintakate	-116 675	-134 070	0	-134 070	-108 605	25 465

Suunnitelmapoistot

Laskennalliset erät: -7 868 €

Tilivelvollinen: Vapaa-aikasuunnittelija

Toiminnan kuvaus: Nuorisotoimen tehtävänä on järjestää nuorisotyön palveluita ja tiloja, tukea nuorisotyötä tekevien järjestöjen toimintaa sekä tehdä monialaista yhteistyötä. Nuorisotyön tavoitteena on edistää nuorten osallisuutta ja harrastamista sekä tukea nuorten kasvua ja yhteisöllisyyttä toteuttamalla kasvatuksellista ja toiminnallista ohjaustoimintaa. Nuorisotyön tehtävänä on edistää yhdenvertaisuutta ja parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja. Nuorisotyön toimintaa toteutetaan kunnan omana toimintana sekä yhteistyössä järjestöjen, yhteisöjen ja maakunnallisten verkostojen kanssa.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Nuorisotoimi järjestää kasvatuksellista nuorisotilatoimintaa, tapahtumia ja retkiä. Nuorisotalo Nuokkarin yhteyteen perustettu perhekeskus lisää rakennuksen käyttöastetta ja nuorisotoimen roolia tilojen käytön organisoinnissa. Järjestöt voivat myös hyödyntää tiloja toiminnassaan. Säännöllisten vuokratulojen laskutus siirtyy tilapalveluille (4H).

Nuorisotilatoimintaa, tapahtumia ja retkiä on toteutettu etsivän nuorisotyöntekijän perusnuorisotyölle ositetulla osuudella (15 % työajasta) sekä tuntityöntekijöillä (0,5 hlötyövuosi). Lisäksi etsivä nuorisotyöntekijä vastaa nuorisovaltuuston ohjaamisesta. Nuorisotyöntekijän palkkaamiseen varatuista määrärahoista leikataan 24 000 €, jonka jälkeen talousarvio mahdollistaa edelleen kokoaikaisen nuorisotyöntekijän palkkaamisen perusnuorisotyöhön. Palkkakulut (yhteensä 34 500€) katetaan seuraavista talousarvioon varatuista osuuksista:

Nuorisotoimi

muut enn.pid.al palkat (tuntityöhön varatut)	13 000€ +työntäjä kulut 2 860€
koulutus- ja kulttuuri palvelut	2 000€
muut palvelut (ostettavat palvelut yms.)	10 000€
Liikuntatoimi	
koulutus- ja kult.palvelut (liikuntaleirit)	4 000€ (haettavaa hankerahoitusta)
Vapaa-aikatoimi	
Talousarviosuunnitelma ylijäämäinen	6 820€
Yhteensä	38 680€ (josta 4 000€ hankerahoitusta)

Nuorisolain mukaisten veloitteiden toteuttaminen tuloksellisesti ja laadukkaasti tuntityönä on erittäin haasteellista. Perusnuorisotyöhön tulee osoittaa riittävät henkilöstöresurssit. Perusnuorisotyö kohdentuu pääosin nuorten vapaa-aikaan tarjoten mielekkäitä, turvallisia ja nuorisotyön käytänteisiin perustuvia palveluita. Nuorisotyö on yksi merkittävä nuorisokasvatusta ja ennalta ehkäisevää toimintaa toteuttava toimiala. Palkattavan nuorisotyöntekijän työnkuva muodostuu nuorisotilatoiminnan suunnittelusta, seurannasta ja toteuttamisesta, ilmiöpohjaisesta pienryhmätoiminnasta yhdessä etsivän nuorisotyön ja muiden toimialojen kanssa, leiritoiminnasta, jalkautuvasta nuorisotyöstä ja monialaisesta yhteistyöstä.

Nuorisotoimi järjestää etsivää nuorisotyötä, joka on alle 29-vuotiaille koulutuksen ja työelämän ulkopuolella oleville nuorille tarjottavaa erityisnuorisotyötä. Etsivän nuorisotyön tarkoituksena on tarjota varhaista tukea ja vahvistaa nuoren valmiuksia hyvään arkeen ja tulevaisuuteen. Etsivä nuorisotyö on pääsääntöisesti yksilötyötä, mutta myös ryhmämuotoista toimintaa voidaan järjestää. Nuorisotoimen etsivän nuorisotyöntekijän (85% etsivää nuorisotyötä) lisäksi etsivää nuorisotyötä on ositettu työnsuunnittelijan (15% etsivää nuorisotyötä) työhön.

Nuorisovaltuusto kokoontuu säännöllisesti ja nuorisovaltuustolla on edustus kunnanvaltuustossa, lautakunnissa sekä vapaa-aikatyöryhmässä. Nuorisovaltuusto voi myös järjestää tapahtumia, tutustumisretkiä yms.

Nuorisotoimi vastaa yhdessä liikunta- ja kulttuuritoimen kanssa kunnan järjestöyhteistyöstä ja toteuttaa toiminnassaan ehkäisevää päihdetyötä. Nuorisotoimi jakaa järjestöille ja toimijoille järjestöavustuksia, joilla tuetaan paikallisten toimijoiden nuorisotoimintaa. Aiemmin kunnanhallituksen määrärahoista päätetty 4H yhdistyksen vuosiavustus siirtyi päätettäväksi nuorisotoimen järjestöavustuksiin. Nuorisotoimi tarjoaa lisäksi toimijoille tukea mm. tiedottamiseen ja hanketoimintaan.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Laadukkaat tavoitteelliseen kasvatukselliseen ohjaukseen perustuvan perusnuorisotyön toteuttaminen		
<p>Turvallinen, viihtyisä ja mahdollisuuksia sisältävä nuorisotilatoiminta</p> <p>Järjestää yhdenvertaisesti saatettavaa tapahtuma- ja retkitoimintaa</p> <p>Riittävät henkilöstöresurssit</p>	<p>Mittari arviointikriteeri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nuorisotilan aukiolomäärät ja kävijämäärät sekä talotoimikunnan toiminta ja muu harrastustoiminta nuorisotilalla. Kerätään lisäksi laadullista palautetta toiminnasta (havainnointi, kyselyt yms.). - tapahtumien ja retkien määrät, osallistujamäärät. Kerätään lisäksi laadullista palautetta toiminnasta (havainnointi, kyselyt yms.). - henkilöstömäärään mitoitettu määrä toimintaa 	<p>Tavoitetaso 2020</p> <ul style="list-style-type: none"> - Järjestetään säännöllistä ja kasvatukselliseen ohjaukseen perustuvaa nuorisotilatoimintaa. Pyritään lisäämään nuorisotilatoimintaa harrastusmahdollisuuksia. - Järjestetään nuorten toiveisiin ja ideoihin perustuvaa sekä ennalta ehkäisevää tapahtuma- ja retkitoimintaa. - Tulevaisuudensuunnitelman laatiminen nuorisotyön henkilöstön resurssoinnista kuntaa ohjaavan Nuorisolain mukaisten tehtävien hoitamiseksi.
<p>Toteutuminen Nuorisotalo Nuokkarilla toteutettiin avointa nuorisotilatoimintaa, jonka lisäksi eri toimijat varasivat tilaa omaan toimintaansa. Perhekeskus tilaa käyttivät perhekeskustoimijat ja järjestöt. Nuorisotoimi vastasi tilankäytön organisoinnista. Nuorisotalo oli avoinna keskiviikkoisin, torstaisin ja</p>		

perjantaisin ja kesäkuussa keskiviikkona ja torstaina. Perusnuorisotyöhön perustettiin nuorisotyöntekijän toimi ja työntekijä aloitti tehtävässä 1.8.2020. Uuden toimen myötä käynnistyi jalkautuva nuorisotyö ja kohdennettu tilatyö sekä järjestettiin tapahtumia/pajoja. Uusi toimi mahdollisesti perusnuorisotyössä pitkäjänteisen suunnittelu- ja kasvatustyön käynnistämisen. Covid-19-epidemian vuoksi nuorisotyö oli etätoiminnassa 13.3.-31.5.2020. Nuoria tavoitettiin digitaalisilla menetelmillä. Epidemian vuoksi uuden nuorisotyöntekijän työn aloitus siirtyi kevätkaudelta syyskaudelle. Joulukuussa käynnistyi Aluehallintoviraston rahoittama Nähdään koulussa! -koulunuorisotyöhanke.

Kriittinen menestystekijä: Laadukkaat kouluttautumista, työllistymistä ja hyvää arkea edistävät etsivän nuorisotyön palvelut

Osaava henkilöstö etsivässä nuorisotyössä	Mittari arviointikriteeri	Tavoitetaso 2020
Toimiva monialainen yhteistyö kunnan sisällä ja maakunnallisesti	<ul style="list-style-type: none"> - tavoitettavien nuorten määrä ja toiminnan laadulliset tulokset. - asiakastyön verkostot ja monialaisen yhteistyön mallit toiminnassa 	<ul style="list-style-type: none"> - Toteutetaan varhaiseen tukemiseen perustuvaa kuntalaisten tuntemaa laadukasta etsivää nuorisotyötä. - Etsivä nuorisotyö on tunnettua ja monialaisiin verkostoihin kuuluvaa erityisnuorisotyötä paikkakunnalla ja maakunnallisissa verkostoissa.

Toteutuminen Nuorisotoimi toteutti etsivää nuorisotyötä koulutuksen ja työelämän ulkopuolella oleville ja muuten sosiaalista tukea tarvitseville nuorille. Etsivässä nuorisotyössä painotus oli yksilöohjauksessa, mutta myös ryhmämuotoista toimintaa toteutettiin. Lisäksi etsivä nuorisotyöntekijä osallistui kutsuntoihin ja muihin tilaisuuksiin, joissa esiteltiin etsivää nuorisotyötä tai joissa toivottiin läsnäoloa etsivältä nuorisotyöltä. Kehittämistyötä tehtiin etsivän nuorisotyön seurannassa; otettiin käyttöön tapaamisten ja kontaktien määrien seuranta sekä valtakunnallinen etsivän nuorisotyön laadullinen arviointiväline Sovari. Covid-19-epidemian vuoksi etsivä nuorisotyö siirtyi etätoimintaan ajalla 13.3.-31.5.2020, jolloin nuoria tavoitettiin puhelimitse ja digitaalisilla menetelmillä.

Kriittinen menestystekijä: Lasten ja nuorten kuuleminen kunnallisessa päätöksenteossa

Kuntalain mukainen lasten ja nuorten kuuleminen päätöksenteossa	Mittari arviointikriteeri:	Tavoitetaso 2020
	<ul style="list-style-type: none"> - nuorisovaltuuston jäsenmäärä ja kokousten määrä. Nuorisovaltuuston toteuttama muut toiminta (esim. retket, vierailut, tapahtumat). - Nuorisovaltuuston edustus päätöksenteossa 	<ul style="list-style-type: none"> - Toteutetaan nuorten osallisuutta vahvistavaa ja nuorten kuulemiseen perustuvaa nuorisovaltuusto toimintaa. Nuorisovaltuusto toteuttaa lisäksi itse toimintaa nuorten kasvu- ja elinolojen parantamiseksi. - Kunnassa on nuorisovaltuuston edustus kunnantaluustossa, lautakunnissa ja vapaa-aikatyöryhmissä. Nämä toimielimet toimivat käytänteissään aktiivisesti nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi.

Toteutuminen Nuorisovaltuusto kokoontuu säännöllisesti vuoden aikana ja käsitteli nuoria koskevia asioita. Nuorisovaltuustolla on edustaja kunnanvaltuustossa ja lautakunnissa sekä vapaa-aikatyöryhmissä. Covid-19-epidemian vuoksi osa kokouksissa toteutettiin etäkokouksina.

Kriittinen menestystekijä: Aktiivisen järjestötoiminnan tukeminen nuorisotoiminnan järjestämiseksi

<p>Järjestöt ja toimijat toteuttavat nuorisotoimintaa</p> <p>Nuorisotoimi koollekutsuu säännöllisesti kunnassa ammatillista nuorisotyötä tekevät toimijat</p>	<p>Mittari arviointikriteeri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jaetut järjestöavustukset ja niiden tuella toteutettu toiminta. Kunnan koordinoimien ja osatoteuttamien toimintojen määrä ja osallistujamäärät. Tapahtuman luonteen mukaan voidaan lisäksi kerätä tapahtuman sisältöön liittyvää laadullista palautetta. - Kokousten määrät, osallistujien määrät, yhteisesti sovitut ja toteutetut toiminnot ja niiden määrät ja sisällöt 	<p>Tavoitetaso 2020</p> <ul style="list-style-type: none"> - Järjestöt ja toimijat toteuttavat kunnan tukemana nuorisotoimintaa, kuten säännöllistä harrastustoimintaa ja tapahtumia. - Kunnan alueella toimii aktiivinen ammatillisen nuorisotyön verkosto, joka edistää yhdessä nuorisotyön toimintaa ja kehittymistä kunnan alueella.
---	---	--

Toteutuminen Nuorisotoimi jakoi järjestöavustuksia lasten ja nuorten tapahtuma- ja harrastustoiminnan tukemiseksi. Nuorisotoimi oli koollekutsujana Uuraisten nuorisotyöntekijöiden yhteiskokouksissa. Nuorisotyötoimijoiden tapaamiseen kutsuttiin Uuraisten 4H, Uuraisten seurakunnan nuorisotyö ja Uuraisten helluntaiseurakunnan nuorisotyö. Vapaa-aikatoimi tuotti Järjestö- ja toimijatiedotetta sekä koolle kutsui järjestöjen ja toimijoiden yhteiskokoukset ajankohtaisten asioiden ja yhteisen suunnittelun toteuttamiseksi. Covid-19-epidemian vuoksi kokoustoimintaa keskeytettiin tai siirrettiin etäkokouksiksi.

Tavoite	Mittari	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Nuorisotila-toiminta, avoin toiminta	aukiolopäivät	109	114	120	80
	kävijämäärä	2172	1935		1259
	muut käyttäjäryhmät	3+4H, kansalaisopisto	perhekeskus + 4	perhekeskus, 4H, järjestöt, muut toimijat	perhekeskus-toimijat, 4H + 5
Tapahtumat, retket, kerhot	Määrä osallistujamäärä	10	4 590	5	4 56

Jalkautuva/ liikkuva nuorisotyö	jalkautumiskerrat kohtaamismäärät				12 90
Etsivä nuorisotyö	asiakkaat	37	42	35	47
	tavoitetut (ei asiakkuutta)	12	5	20	9
	tapaamiset peruuntuneet muu yhteydenpito				91 42 520
	ryhmätoiminta, tapahtumat, tilaisuudet kerrat osallistujamäärä				16 180
Nuorisovaltuusto	jäsenet		20	20	20
	kokoukset	10	10	10	12
	lausunnot, kannanotot	1	1		1
Järjestö-avustukset	euroa/alle 29-vuotiaat	4,44	6,57	9,49	9,20
Kokonaiskustannukset	euroa/alle 29-vuotiaat		108,33	117,57	101,77

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

- keskeiset tehtävät ja palvelut nuorisotoimessa yksittäisten työntekijöiden vastuulla.
- perusnuorisotyö toteutetaan pienellä ja tuntityöhön perustuvalla henkilöstöresursseilla. Laadukkaan, suunnitelmallisen ja pitkäjänteisen toiminnan toteuttaminen haastavaa. Tarve olemassa perusnuorisotyön henkilöstön uudelleen resursoinnille.

Sisäinen valvonta: Nuorisotoimessa kiinnitettiin huomiota toimintojen määrällisen ja laadullisen seurannan prosesseihin. Aloitettiin seuranta- ja arviointiprosessien kehittämistyö, joka koskee kaikkia nuorisotoimen työmuotoja. Kehittämistyön yhteydessä otettiin käyttöön valtakunnallinen nuorisotyön tilastointiohjelma. Nuorisotapahtumien turvallisuussuunnitelmiin on kiinnitetty huomiota. yhteistyökumppaneita on tiedotettu, että tapahtuman päätuottajan vastuulla on turvallisuussuunnittelun ja -asiakirjojen laadinta. Niitä ei laadita nuorisotoimen kautta, jollei nuorisotoimi ole tapahtuman päätuottaja. Etsivää nuorisotyötä tekeville on järjestetty säännöllinen työnohjaus työpari- tai yksilöohjauksena. Nuorisotoiminnan turvallisuussuunnittelussa on kiinnitetty huomiota Covid-19-turvallisuuteen ja toimittu viranomaisten ohjeistusten ja määräysten mukaisesti.

6500 Liikuntatoimi

	TP 2019	Alkuperäinen TA 2020	TA -muutokset	TA 2020 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	44 145	52 100		52 100	32 910	-19 190
Toimintakulut	-216 773	-248 060		-248 060	-289 243	-41 183
Toimintakate	-172 628	-195 960	0	-195 960	-256 333	-60 373

Suunnitelmapoistot: -33 €

Laskennalliset erät: -4 612 €

Tilivelvollinen: Vapaa-aikasuunnittelija

Toiminnan kuvaus: Liikuntatoimen tehtävänä on luoda edellytyksiä asukkaiden liikunnan harrastamiselle. Tehtävän toteuttamiseksi liikuntatoimi järjestää terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntatoimintaa eri kohderyhmille, rakentaa ja ylläpitää liikuntapaikkoja sekä tukee järjestöjen, seurojen ja muiden toimijoiden tuottamaa liikuntatoimintaa. Toiminnan tavoitteena on luoda mahdollisuuksia terveyttä, hyvinvointia ja toimintakykyä ylläpitävälle liikuntatoiminnalle eri ikävaiheissa.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Ohjattua liikuntatoimintaa järjestää pääsääntöisesti järjestöt ja seurakunnat. Liikuntatoimi täydentää paikallisten järjestöjen ja seurojen tarjontaa järjestämällä kohdennettuja kuntoliikuntaryhmiä, lasten liikuntaleirejä, lasten uimakouluja ja liikkumista edistäviä liikuntapahtumia, seminaareja ja/tai kampanjoita omana toimintana tai ostopalveluna. Liikuntatoimen liikuntapaikkojen ja -alueiden ylläpidosta vastaa tilapalvelut yhteistyössä liikuntatoimen kanssa. Liikuntatoimi vastaa liikuntapaikkojen ja -alueiden varauksista ja käyttövuoroista sekä käyttömaksuista lukuun ottamatta kyläkoulujen sisäliikuntatiloja. Liikuntatoimen kalustohankinnat tehdään yhteistyössä tilapalveluiden kanssa. Liikuntapaikkojen ja -alueiden ylläpitämiseksi tehdään yhteistyötä myös järjestöjen ja seurojen kanssa. Liikuntapaikkoja ja -alueita on eri puolilla kuntaa. Kilpailukäyttöön soveltuvat suorituspaikat tarjotaan kirkonkylän alueella.

Liikuntatoimi vastaa yhdessä kulttuuri- ja nuorisotoimen kanssa kunnan järjestöyhteistyöstä ja toteuttaa toiminnassaan ehkäisevää päihdetyötä. Liikuntatoimi jakaa järjestöille, seuroille ja toimijoille järjestöavustuksia, joilla tuetaan paikallisten toimijoiden toteuttamaa liikuntatoimintaa. Liikuntatoimi tarjoaa lisäksi toimijoille tukea mm. tiedottamiseen ja hanketoimintaan.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Eri kohderyhmille soveltuvat terveyttä, hyvinvointia ja toimintakykyä ylläpitävät liikunnan harrastamisen mahdollisuudet		
Liikuntaryhmien toteuttaminen (kuntosaliryhmät, lasten liikuntaleirit ja uimakoulut)	Mittari arviointikriteeri:	Tavoitetaso 2020
Kuntosalin omatoiminen käyttö,	- ryhmien määrä, osallistujamäärät	- Järjestetään kevät- ja syyskaudella kolme kuntosaliryhmää. Järjestetään kaksi lasten liikuntaleiriä ja uimakoulut
Maksuton kuntosaliharjoittelu 75-vuotta täyttäneille	- käyttömäärät ja -aste	- Laadukkaat kuntosalivälineistöt, joka lisää ja
	- tapahtumien, seminaarien ja/tai kampanjoiden määrä osallistujamäärät	

Liikkumiseen motivoivat tapahtumat, seminaarit ja/tai kampanjat		motivoi omaehtoista kuntosaliharjoittelua <ul style="list-style-type: none"> - Järjestetään 1–2 liikkuamiseen motivoivaa tapahtumaa, seminaaria ja/tai kampanjaa
<p>Toteutuminen Liikuntatoimi järjesti omana toimintana, ostopalveluina ja yhteistyössä ohjattuja kuntosaliryhmiä, lasten liikuntakerhoja, liikuntaleirejä, uimakouluja sekä tapahtumia ja kampanjoita. Toiminnassa hyödynnettiin paikallista liikuntaseurojen ja toimijoiden osaamista. Covid-19-epidemian vuoksi osa toiminnoista jouduttiin keskeyttämään tai perumaan.</p>		

<p>Kriittinen menestystekijä: Monipuoliset ja turvalliset liikunnan harrastamisen paikat ja alueet</p>		
Sisäliikuntapaikat Ulkoliikunta-alueet ja muut ulkoilalueet	Mittari arviointikriteeri: <ul style="list-style-type: none"> - sisäliikuntapaikat ja määrä, tilojen käyttöaste - ulkoliikunta-alueet ja ulkoilalueet määrä, alueiden käyttöaste 	Tavoitetaso 2020 <ul style="list-style-type: none"> - Hyvä tasoiset omatoimista ja ohjattua liikuntatoimintaa mahdollistavat sisäliikuntapaikat (koulukeskuksen liikuntasali, kuntosali) - Hyvä tasoiset omatoimista ja ohjattua liikuntatoimintaa mahdollistava ulkoliikunta-alueet - Tilojen helppo käytettävyys. Tilojen varaamiskäytänteiden kehittäminen. - Liikuntatilojen maksuton käyttö alle 18-vuotiaiden ja eläkeläisryhmien ohjatulle ryhmätoiminnalle.
<p>Toteutuminen Liikuntatoimi ylläpiti yhteistyössä teknisen toimen kanssa sisä- ja ulkoliikuntaan tarkoitettuja liikuntapaikkoja sekä tuki muiden toimijoiden toteuttamien liikuntapaikkojen kunnostusta ja ylläpitoa. Kunnossapito hoidettiin kunnan omana työnä ja ostopalveluina. Turvalliset ja käyttökunnossa olevat liikuntapaikat lisäävät kuntalaisten omaehtoista liikunnan harrastamista ja mahdollistaa urheiluseurojen ja muiden toimijoiden tuottamaa ohjattua liikuntatoimintaa. Liikuntatoimi vastasi liikuntatilojen käyttövuorojen jakamisesta eri toimijoille. Kuntosalin käytettävyys parani verkkokaupan avaamisen myötä. Aloitettiin kehittämistyö tilavarausten sähköistämiseksi (online varaukset ja maksut, avainkoodit). Liikuntatilat olivat maksuttomia alle 18-vuotiaiden ja eläkeläisten ryhmätoimintaan, satunnaisvarauksista perittiin hinnaston mukainen maksu. Kirkonkylän urheilukentän rakentamisen suunnittelusta vastasi sille asetettu työryhmä, jonka johtaminen toteutettiin teknisen toimen kautta. Covid-19-epidemian vuoksi liikuntatilat ja ryhmätoiminta suljettiin ajalla 13.3.-31.5.2020 sekä 30.11.-30.12.2020. Käyttö- ja osallistumismaksut sulkuajalta hyvitetiin henkilö- ja toimija-asiakkaille. Teknisen toimen tilapalvelu-uudistuksen vuoksi liikuntatoimen menoihin lisättiin sisäiset pääomavuokrat, jotka lisäävät laskennallisia kuluja yhteensä 76 010,85 euroa.</p>		

<p>Kriittinen menestystekijä: Aktiivisen järjestötoiminnan tukeminen liikuntatoiminnan järjestämiseksi</p>		
Järjestöt, seurat ja toimijat toteuttavat kuntalaisille liikuntatoimintaa	Mittari arviointikriteeri: <ul style="list-style-type: none"> - Jaetut järjestöavustukset. 	Tavoitetaso 2020 <ul style="list-style-type: none"> - Järjestöt, seurat ja toimijat toteuttavat liikuntatoimintaa eri kohde-ryhmille.

Monipuoliset ja turvalliset liikuntatoiminnan järjestämisen paikat ja alueet	- tilojen määrät, käyttöaste	- Kunta tarjoaa ja ylläpitää monipuolisia liikuntatoiminnan järjestämisen paikkoja ja alueita järjestöjen, seurojen ja toimijoiden toimintaan. Paikkoja ja alueita ylläpidetään myös yhteistyössä.
--	------------------------------	--

Toteutuminen Paikallista järjestötoimintaa tuettiin järjestöavustuksilla. Liikuntasaliin ja kuntosalille myönnettiin käyttövuoroja liikuntaryhmien käyttöön sekä kilpailukäyttöön. Alle 18-vuotiaiden ja eläkeläisten ryhmävuorot olivat maksuttomia ja satunnaisvuorot alennetuilla hinnoilla. Toimijoille on tarjottu mahdollisuus tiedottaa toiminnastaan kunnan julkaisemassa kuntatiedotteessa kolme kertaa vuoden aikana. Vapaa-aikatoimi tuotti Järjestö- ja toimijatiedotetta sekä koolle kutsui järjestöjen ja toimijoiden yhteiskokoukset ajankohtaisten asioiden ja yhteisen suunnittelun toteuttamiseksi. KesLi järjesti yhteistyössä kunnan kanssa Uuraisten Seurafoorumin.

Tavoite	Mittari	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Liikuntaryhmien toteuttaminen	liikuntaryh- mät/kerhot osallistujamäärä hlö osallistumisker- rat määrä	9	8 150	6	9 142 494
	leiritoiminta (pv) osallistujamäärä	5	10 29	10	10 25
	uimakoulut osallistujamäärä	6	5 27	4	3 23
Kuntosali	henkilöasiakkaat käyntimäärä	382	359	400	330 6735
	ryhmävuorot määrä	8+koululiikunta	12+koululiikunta	6+koululiikunta	11+koululiikunta
	aukiolopäivät	362	363	365	257
Tapahtumat, se- minaarit, kam- panjat	määrät osallistujamäärät	11	0	2	3 150
Koulukeskuksen liikuntasali	vakiovuorot kevät/kesä/syksy	37/6/30	28/6/29	30/5/30	27/6/33
	Käyttötunnit vk kevät/kesä/syksy	53/14/47	48/9/41		40/11/42
	Satunnaisva- raukset kpl/h	15/137	31/171		12/86

Ulkoliikunta-alueet	urheilukentät	4	4	4	4
	Beach Wolley-kentät	4	4	4	4
	tenniskentät	1 (3pelialuetta)	1 (3pelialuetta)	1 (3pelialuetta)	1 (3pelialuetta)
	uimarannat	5	5	5	5
	frisbeegolf-radat	2	2	2	2
	hiihtoladut kpl/km	3/15	3/15	3/15	3/15
	valaistut muut	6/70	6/70	6/70	6/70
	jääalueet	6	6	6	6
	maastopyörärata	1	1	1	1
	luontopolut			4	4
	Pumptrack-rata	1	1	1	1
	skeittipaikka	1	1	1	1
Järjestö-avustukset	euroa/asukas	2,28	2,93	3,21	3,13
Kokonaiskustannukset	euroa/asukas	60,50	57,95	52,40	79,40
	liikuntapaikkojen kunnossapito euroa/asukas	47,48	40,92	40,00	66,06

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

- keskeiset tehtävät ja palvelut liikuntatoimessa yksittäisen työntekijän vastuulla
- riittävien ohjaajaresurssien saaminen ohjattuun toimintaan

Sisäinen valvonta:

Liikuntatoiminnan järjestämiseksi tehdään yhteistyötä paikallisten ja alueellisten seurojen, yrittäjien ja toimijoiden kanssa, joilla on pätevyys ohjattavaan toimintaan. Liikuntapaikkojen ja -alueiden turvallisuudesta ja turvallisuusmääräyksistä huolehditaan ja tiedotetaan yhteistyössä teknisen toimen kanssa. Uimarantojen puhdistussukellukset suoritetaan keväisin sukeltajien toimesta. Vesinäytteet otetaan 3 kertaa uimakauden aikana ja niiden avulla seurataan uimaveden laatua (tekninen toimi). Sisäliikuntapaikkojen käyttäjiä ohjeistetaan ilta- ja viikonloppukäyttöön käyttövuoroja myönnettäessä. Kuntosalin alueella on käytössä valvontakamera. Liikuntapaikkojen ja kaluston kuntoon kiinnitetään huomiota. Vaaratilanteissa reagoidaan tarvittavalla tavalla. Kuntosalilaitteet huolletaan säännöllisesti ja vanhoja laitteita uusitaan. Liikuntatoiminnan turvallisuussuunnittelussa on kiinnitetty huomiota Covid-19-turvallisuuteen ja toimittu viranomaisien ohjeistusten ja määräysten mukaisesti. Toimintaa järjestäviä tahoja on tiedotettu Covid-19-turvallisen toiminnan järjestämisestä kunnan ylläpitämissä liikuntatiloissa.

7002 TEKNINEN LAUTAKUNTA

	TP 2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset	TA 2020 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	2 429 478	3 958 110	0	3 958 110	4 384 308	426 198
Toimintakulut	-3 251 888	-4 766 750	0	-4 766 750	-4 548 280	218 470
Toimintakate	-822 411	-808 640	0	-808 640	-163 972	644 668

Suunnitelmapoistot: -1 628 453 €

Laskennalliset erät: -428 195 €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Teknisen lautakunnan tehtävänä on huolehtia kunnan asukkaiden ja elinkeinoelämän tarvitsemien yhdyskuntateknisten palvelujen tuottamisesta ja ylläpidosta sekä hoitaa siihen kuuluva hallinto suunnitelmallisesti. Tehtäviin kuuluvat kunnan rakennuttamisen, vesihuollon, liikenneväylien, kiinteistönhoidon, kaavoituksen sekä ympäristötoimen alaisen rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun valmistelu- ja toimeenpanotehtävät. Lisäksi pelastustoimi ja ympäristöterveydenhuolto kuuluu palvelualueeseen. Jätehuollosta koko kunnan alueella vastaa Sammakkokangas Oy.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Uuraisten kunta kuuluu Jyväskylän seutukuntaan ja on mukana yhteisesti hyväksytyssä seudun rakennemallin toteuttamisessa. Rakennemallissa käsitellään asumista, liikennettä ja maankäyttöä seudullisesta näkökulmasta.

1.6.2017 alkaen teknisen lautakunnan alaisuudessa on toiminut päätösvaltaisena elimenä ympäristöjaosto, jonka vastuulla ovat rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun viranomaistehtävät. Jaostoon kuuluu esittelijöiden lisäksi viisi luottamushenkilöä, ts. puheenjohtaja sekä neljä jäsentä, joista yksi on kunnanhallituksen jäsen.

Keskeisimmät muutokset vuonna 2020 kohdistuivat kaavoituksen, rakennusvalvonnan ja kiinteistönhoidon toimintaan. Kaavoituspalvelut siirtyivät vuoden 2020 aikana hallinnollisesti tekniseltä toimelta kunnanhallituksen alaisuuteen. Teknisen toimen hallinnon ja ympäristötoimen osalta ympäristösihteerin virkaa muutettiin ympäristösihteeriksi/vesihuoltoasiantuntijaksi, josta 60 % on ympäristösihteerin virkatehtäviä ja 40 % vesihuollon ja teknisen toimen hallinnollisia tehtäviä. Rakennusvalvonnan viranomaistehtävät ostettiin ostopalveluna Toivakan kunnasta ja sopimus päättyi vuoden 2020 loppuun. Suunnitteluavustajan toimi lakautettiin ja perustettiin uusi palveluinsinöörin toimi, joka täytettiin sisäisellä järjestelyllä.

Kunnan vesihuoltolaitoksen talouden ja toiminnan tehostamistoimia jatkettiin vesityöryhmässä käytyjen linjausten mukaisesti. Keskeisenä tavoitteena oli siirtolinjakulujen jakaminen siirtolinjaan jätevetensä ohjaavien vesihuoltolaitosten kesken, jota jatketaan vuonna 2021.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Asiakaslähtöinen toiminta		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2020
<p>Osaaminen on ajan tasalla</p> <p>Yhteistyö toimii</p> <p>Joustavuus ja mutkattomuus asioinnissa</p> <p>Riittävän monipuolinen tontti- ja toimitilatarjonta</p>	<p>Lakiopillisesti oikea neuvonta: valitusten ja oikaisuvaatimusten vähyys.</p> <p>Tehokkaat ja taloudelliset toimintamallit</p> <p>Tyytyväiset asiakkaat, aikatauluissa pysyminen</p> <p>Uudet rakennushankkeet ja vuokrasuhteet</p>	<p>Koulutustarpeet kartoitetaan ja osallistutaan koulutuksiin määrärahojen puitteissa</p> <p>Ratkaisujen etsiminen lähialueiden eri toimijoiden ja viranomaisten kanssa</p> <p>matalan kynnyksen palvelu, yhden luukun periaate</p> <p>Sekä asuin- että yritystontteja tarjolla eri puolella kuntaa</p>
Toteutuminen	<p>Vuoden 2020 koronapandemiatilanne vähensi tilapäisesti koulutuksiin osallistumista. Koulutuksia ja tapaamisia siirrettiin etäyhteyksien avulla toteutettaviksi, teknisen hallinnossa siirryttiin myös pääosin etätöihin. Etätyöskentely toi paljon positiivisia vaikutuksia työskentelytapoihin.</p>	

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Vuonna 2019 alkaneet työjärjestelyt teknisen hallinnon ja ympäristötoimen (rakennusvalvonta sekä ympäristönsuojelu) osalta jatkuivat vuonna 2020. Isot muutokset organisaatiossa sekä tilapalvelumallin käyttöönotto ottavat oman aikansa ja heijastuivat ajoittaisena kuormituksena, jonka seurauksena osa työtehtävistä piti lykätä eteenpäin. Henkilöstöresurssit ovat erittäin pienet ja organisaatio on haavoittuvainen. Muutokset henkilöstötilanteessa sekoittivat hetkellisesti rutiineja. Asiat kuitenkin etenivät olosuhteisiin nähden hyvin, vaikka koronatilanne lisäsi tilanteen kuormittavuutta. Lisäksi vastuualueiden ja tehtäväkuvien muutokset sekä kiire aiheuttavat ajoittain epäselvyyttä.

Investointi- ja peruskorjaushankkeiden läpivienti ja niiden hallinta pienellä henkilöstöresurssilla aiheuttaa ajoittain ongelmia muiden ”pysyvien” työtehtävien hoitamiseksi. Hankkeissa vaadittaisiin todella monipuolista tietotaitoa, jotta asiat menisivät kunnan kannalta edullisimmalla tavalla ja kiire voi aiheuttaa huonoja päätöksiä.

Sisäinen valvonta:

Toimiala: Tekninen toimi

Sisäisen valvonnan painopistealueet:

- vuosisopimukset (pelastuslaitos, Loimua, JS-Puhdistamo, urakoitsijat)
- sähkö sopimukset (kilpailuttaminen)
- vesihuoltolaitoksen maankäyttösopimukset ja liittymäsopimukset
- urakkasopimukset ja hankinta-asiakirjat

muut tekniset toimen sopimukset

7101 Hallinto ja muu toiminta

	TP 2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset	TA 2020 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	16 073	18 000	0	18 000	16 601	-1 399
Toimintakulut	-164 392	-176 940	0	-176 940	-184 761	-7 821
Toimintakate	-148 318	-158 940	0	-158 940	-168 160	-9 220

Suunnitelmapoistot

Laskennalliset erät: -8 711 €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Hallinto- ja muu toiminta kattaa teknisen toimen hallinnon työntekijöiden palkkamenot sekä tarvikehankinnat ja kaluston. Tavoitteena on hoitaa asetetut tehtävät tehokkaasti / taloudellisesti määrärahojen puitteissa.

Tilapalvelumalliin siirtymisen vuoksi Kustannuspaikan 70100 Hallinto- ja muu toiminta alta siirtyy mm. 70110 Tekniset työt ja huolto ja 70150 Isännöintipalvelut Tilapalveluiden alle.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Teknisen toimen hallinnossa tehtiin työjärjestelyjä vuoden 2019 henkilöstömuutosten pohjalta. Suunnitteluavustajan toimi lakkautettiin ja perustettiin palveluinsinöörin toimi. Osa suunnitteluavustajan töistä sisällytettiin uuteen ympäristösihteeri/vesihuoltoasiantuntijan virkaan. Virasta on 40 % teknisen toimen ja vesihuollon hallinnollisia tehtäviä.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Henkilöstön ja osaamisen riittävyys		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2020
Nykyinen henkilöstö pystyy hoitamaan työnsä ajallaan	Asiakaspalautte, työtehtävien kasaantuminen, työhyvinvointi	Koulutukset, tehtäväkuvien

Työvälineet ja ohjelmistot ajan tasalla, uudet palvelut asiakkaille	Työtehtävistä suoriutuminen, tehokkuus	tarkistaminen, työnjako, kehityskeskustelut Ergonomia ja työolosuhteet asianmukaiset, uudenlaiset toimintamallit asiakaspinnassa
Toteutuminen	Isot muutokset teknisen toimen osalta sekä koronatilanne aiheuttivat ajoittaista kuormitusta. Etätyötapojen käyttöönotto toi kuitenkin monia positiivisia vaikutuksia työskentelytapoihin	

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Jatkuvasti lisääntyvät työtehtävät (UVT Oy, tilapalvelu, palveluluokat) yhdistettynä henkilöstömuutoksiin aiheuttivat merkittävän riskin projektien hallitulle etenemiselle ja työssäjaksamiselle.

Sisäinen valvonta:

Sähköinen arkistointi ja asianhallinta

7200 Pelastustoimi

	TP 2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset	TA 2020 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-304 149	-312 850	0	-312 850	-333 320	-20 470
Toimintakate	-304 149	-312 850	0	-312 850	-333 320	-20 470

Suunnitelmapoistot

Laskennalliset erät: -279 €

Tilivelvollinen: Kunnanhallitus

Toiminnan kuvaus: Keski-Suomen pelastuslaitos on vastannut pelastustoimilain (561/99) 4 §:n mukaisen tehtävien hoitamisesta sopijakuntien alueella 1.1.2004 alkaen. Keski-Suomen pelastuslaitos tuottaa alueen ihmisille ja yrityksille korkeatasoiset pelastustoimen palvelut onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja antaa nopeaa ja tuloksellista apua onnettomuustilanteissa kaikissa olosuhteissa.

Ihmisten, omaisuuden ja ympäristön suojaaminen ja pelastaminen onnettomuuksien ja tuhojen vaikutuksilta sekä niistä aiheutuvien vahinkojen rajoittaminen ja seurausten lieventäminen. Yleistä vaaraa aiheuttavien onnettomuuksien ennalta ehkäisy ja niihin varautuminen. Tehtäviä on hoitanut Uuraisten VPK ry Keski-Suomen pelastuslaitoksen kanssa tekemänsä sopimuksen mukaisesti

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Keski-Suomen pelastuslaitoksen palvelut ovat kehittyneet pelastustoimen organisaation sisällä ja tärkeimpien yhteistyötahojen välillä kiinteäksi toimintamuodoksi.

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Kulujen nousu, vaikutusvallan puute kunnasta käsin.

Sisäinen valvonta:

Pelastuslaitoksen vuosisopimus

7300 Vesihuoltolaitos

	TP 2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset	TA 2020 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	308 595	352 850	0	352 850	362 380	9 530
Toimintakulut	-363 410	-408 350	0	-408 350	-396 174	12 176
Toimintakate	-54 815	-55 500	0	-55 500	-33 794	21 706

Suunnitelmapoistot: -156 178 €

Laskennalliset erät: -23 732 €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on tuottaa ja toimittaa toiminta-alueellaan oleville kiinteistöille laatuvaatimukset täyttävää talousvettä mahdollisimman häiriöttömästi. Viemärlaitos huolehtii toiminta-alueellaan jätevesien johtamisesta ja puhdistamisesta sille asetettujen vaatimusten mukaisesti. Uuraisten kunta ei itse käsittele jätevesiä vaan jätevedet johdetaan kirkonkylästä, Jokihaarasta ja Kynnämöisiltä Nenäinniemen jätevedenpuhdistamolle Jyväskylään. Hirvaskankaan alueen jätevedet johdetaan Äänekosken Energian jätevesipuhdistamolle.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Tavoitteena oli pitää veden laatu tavoitearvoissa ja ylläpitää mahdollisimman häiriötöntä vedenjakelua. Kuluttajien kannalta haitallisinta ovat nimenomaan toimituskatkokset ja niiden jälkeiset laatuhäiriöt käyttövedessä. Tavoitteena on yhdessä kaavoituksen kanssa suunnitella ja rakentaa uusien tonttialueiden inf-raverkot valmiiksi ennen tonttien myyntiä ja huomioida kunnallistekniikan rakentamiskustannukset tonttien myyntihinnoissa.

Vesityöryhmän toimintaa on jatkettu vuonna 2020 toistuvan vesihuoltolaitoksen alijäämän korjaamiseksi ja toimintamallien muuttamista on käyty läpi yhteistyössä vesiosuuskuntien kanssa. Aiemmin vesiosuuskuntia on laskutettu käyttämästään vedestä ja alueeltaan johtamasta jätevedestä sen mukaisesti, mitä vesiosuuskunnat ovat itse laskuttaneet omia asiakkaitaan. Vesihuoltolain 15 §:n vesihuoltolaitoksen selvilläolo- ja tarkkailuvelvollisuuden mukaisesti ”Vesihuoltolaitoksen on oltava selvillä käyttämänsä raakaveden määrään tai laatuun kohdistuvista riskeistä sekä laitteistonsa kunnosta. Tässä tarkoituksessa vesihuoltolaitoksen on tarkkailtava käyttämänsä raakaveden määrää ja laatua, laitteistonsa kuntoa sekä vuotovesien määrää laitoksen vesijohto- ja viemäriverkostoissa.” Vesityöryhmässä on edistetty tätä vesihuoltolain velvoitteen toteutumista asentamalla uusia mittarointeja puhdasvesi- ja jätevesiverkoston, jotta

saadaan kunkin vesihuoltolaitoksen alueelta tulevat todelliset kuutiomäärät selvitettyä. Näin nähdään myös, paljonko alueilta muodostuu hulevettä tai aiheutuuko erotus esimerkiksi virheistä asiakastiedoissa. Siirtolinjakulut on aiemmin maksanut täysimääräisesti kunta. Vuoden 2020 aikana siirtolinjakulut jaettiin aiheuttajaperusteisesti kunkin siirtolinjaan jätevettä johtavan vesihuoltolaitoksen kesken, siinä suhteessa, missä ko. vesihuoltolaitos jätevettä siirtolinjaan tuottaa. Jatkossa on tarkoitus laskuttaa vesiosuuskuntia todellisten puhdasvesi ja jätevesikuutiomäärien mukaisesti, eikä enää vesiosuuskuntien asiakaslaskutusten mukaisesti.

Kunnan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen liittymättömiä kiinteistöjä liitettiin vesihuoltolaitoksen piiriin 3 kpl, joista yhdelle tuli viemäri liittymä ja kahdelle sekä vesi- että viemäri liittymä. Liittymättömien kiinteistöjen kartoitusta jatketaan vuonna 2021. Vesilaitoksen liittymismaksutulot kirjataan kunnan taseeseen.

Peltokankaan vedenottamon varavedensyötön rakentaminen Lanneveden verkostoon saatiin viimeisteltyä vuoden 2019 alussa ja otettiin käyttöön 1.2.2019. Osuuskunta Lannevedeltä on ostettu vettä vuoden 2020 aikana 10514 m³. Alva-yhtiölle maksettiin vuoden 2020 aikana aiemmilta käyttövuosilta (2018 ja 2019) mittaroinnin vaihdon jälkeiset käytetyt puhdasvesikuutiot 19408 m³. Vuoden 2020 kulut ostovedestä yhteensä olivat 42800e (alv 0%). Alva-yhtiöltä ei ole vuoden 2019 jälkeen ollut tarvetta ostaa talousvettä, Lanneveden putken valmistuttua.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Vesihuollon toimivuus		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2020
Vedensaannin turvaaminen kaikissa olosuhteissa	Asiakaspalaute, häiriötilanteet	Verkoston rakenteet kunnossa, riittävästi vedenottamoita ja varajärjestelmiä
Yhteistyö kunnan alueella toimivien vesiosuuskuntien kanssa	Palaute vesiosuuskunnilta	Vesityöryhmä
Pumpatun jätevesimäärän vähentäminen	Jäteveden siirron ja käsittelyn kustannukset	Jätevesimäärän vähentäminen, taksan pitäminen ajantasalla.
Jätevesipumppaamoiden toimivuus	Ylivuodot, häiriötilanteet	Hälytysjärjestelmät, toimintakortit, henkilökunnan osaaminen
Toteutuminen	Vesityöryhmän työskentelystä tullut hyvää palautetta. Vesiosuuskuntien kanssa on muutoinkin aktiivista yhteistyötä. Jätevesimaksua nostettiin vuonna 2020 5 %. Vesiosuuskuntien laskutusperiaatteiden muuttaminen ja mittarointien asentaminen helpottaa hulevesien selvitystyötä jatkossa.	

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Vesijohtoverkoston vanhimman osan kunto ja verkoston vuototilanteisiin liittyvät riskit. Pitkät välimatkat, vesilaitoksen antoisuus ja veden laatu häiriöt, onnettomuudet ja ilkevällän uhka. Viemäriverkoston kunto, jätevesipumppaamoiden toiminta, hulevedet. Pienten henkilöresurssien takia vesihuollon asiat siirtyvät ja asiat ei pysy ajan tasalla, hankkeiden edistäminen pitkittyy. Kloorauskaivojen ja huuhteluyhteiden puute vesiosuuskuntien yhdyshaaroista.

Sisäinen valvonta: Vesihuoltolaitoksen maankäyttösopimukset ja liittymäsopimukset

Merkittävimmät kustannukset vuonna 2020

JS Puhdistamo jätevesien käsittelymaksut	-70600 € (alv 0%)
Alva Yhtiöiden jätevesien johtaminen puhdistamolle	-125000 € (alv 0%)
Puhtaan veden ostaminen (osa vanhaa maksatusta)	-42800 € (alv 0%)

Kunnossapidettävää verkostoa:

Vesi -ja viemäriverkostoa kunnan vesilaitoksen alueella (keskustan alueella) **33km**.

Siirtolinjat:

Jyväskylä-Uurainen 12,7km. Uurainen - Kelloperä 3,7km. Pölykankaantie- Remulanraitti 4,5km. Uurainen-Peltokankaan vedenottamo 4,1 km. Siirtolinjoja yhteensä **25 km**.

Yhteensä koko verkosto 58km.

Vesilaitoksella on myös ylläpidettäviä jäteveden pumppaamoja 19 kpl sekä yksittäisiä kiinteistöpumppaamoja.

Vesihuollon laskutus:

Vesihuoltolaitoksen laskutus	Puhdasvesi m3	Jätevesi m3	Puhdasvesi €	Jätevesi €
Vesiosuuskunnat	20500	25000	38000	62500
Kunnan omat kiinteistöt	8600	8300	20000	20500
Muut asiakkaat	34700	33800	98000	182000
Yhteensä	63800	67100	156000	265000

Käyttömaksun perusteena on kiinteistön käyttämän veden määrä. Se mitataan laitoksen asentamalla vesimittarilla. Käyttömaksu peritään erikseen veden hankinnasta ja viemäroinnistä. Asuinkiinteistöjen vesihuollon suhteen rinnastettavien kiinteistöjen käyttömaksut ovat alla esitetyn mukaisia. Maksut sisältävät arvonlisäveron. Jos kiinteistössä ei ole vesimittaria, käyttömaksu määräytyy henkilöluvun mukaan, sekä vedelle että jätevedelle 50 m³/hlö/vuosi. Vuonna 2020 käyttömaksuihin tuli 5 % korotus (v.2020 vesimaksu oli 2,31 e/m³ ja jätevesi 3,24 e/m³ , sis. alv 24%).

7501 Tuki- ja tilapalvelut

	TP 2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset	TA 2020 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 989 419	3 363 960	0	3 363 960	3 870 912	506 952
Toimintakulut	-1 905 925	-3 336 130	0	-3 336 130	-3 193 445	142 685
Toimintakate	83 494	27 830	0	27 830	677 467	649 637

Suunnitelmapoistot: -1 157 901 €

Laskennalliset erät: -332 518 €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

TILAPALVELU**Toiminnan kuvaus:**

Vuoden 2020 alussa perustettu tuki- ja tilapalvelut käsittävät kunnan kiinteistöjen hallinnon sekä kunnossa- ja ylläpidon, tukipalveluina liikuntapaikkojen ylläpidon sekä ruoka- ja siivouspalveluiden tuottamisen.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Kunnan kiinteistöjen hallinnan siirryttyä tilapalvelulle toimintaa kehitettiin vuonna 2020 teknisen toimen organisaatiomuutoksen ja muiden töiden ohella. Tilapalvelun hallinnolliset tehtävät jaettiin kahden toimistosihteerin, joista toinen työskentelee konsernipalveluiden alaisuudessa, palveluinsinöörin ja teknisen johtajan kesken. Esimerkiksi kaikkein kiinteistöihin kohdistuvien laskujen tiliöinti ja käsittely siirtyi tilapalvelun myötä pois käyttäjiltä, mikä lisäsi hallinnollisen työn määrää merkittävästi.

Uutena tehtävänä tuli myös kiinteistöjen sisäisten vuokrien määrittäminen eri käyttäjille talousarvion kustannusten perusteella. Vuoden 2020 kustannukset oli muodostettu käyttäjien toimittamien arvioiden perusteella ja vuoden aikana ilmeni, että tiettyjen kohteiden kohdalta oli ollut epäselvyyttä kustannusten määrän arvioinnissa ja sen vuoksi sisäisiä vuokria jouduttiin tarkastelemaan kesken vuotta uudelleen. Muutamalle kiinteistölle oli talousarviossa osoitettu myös sellaisia tuottoja, joiden toteutuminen ilmeni mahdottomaksi.

Pääasiassa kiinteistöjen kustannukset toteutuivat arvion mukaisina. Muutaman kohteen osalta jouduttiin tekemään suuremmat tasauslaskut esimerkiksi koronapandemiasta aiheutuneen tehostetun siivouksen vuoksi.

Tilapalvelulla on myös muutama kohde tyhjillään tai vuokrattuna ulkoiselle toimijalle niin, että vuokratuotolla ei kateta käyttökustannuksia. Näiden kohteiden osalta saatiin epäkohdat kartoitettua vuoden 2020 loppupuolella ja niille alettiin miettiä ratkaisuvaihtoehtoja tarkempaa jatkosuunnittelua varten.

Henkilöstö sitoutui organisaatiomuutokseen kiitettävästi ja työnkuvia saatiin selkeytettyä, vaikka aivan kaikkia haasteita ei saatukaan ratkaistua. Koronapandemiasta huolimatta työt saatiin hoidettua hyvin ja uusien toimintamallien kehittämistä aloitettiin. Työpalaverit saatiin järjestettyä koronan aiheuttamista haasteista huolimatta. Toimialarajat ylittävää yhteistyön kehittämistä sekä työnkuvien ja yhteisten pelisääntöjen selkeyttämistä jatketaan.

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Organisaatiomuutoksesta aiheutui henkilöstölle ylimääräistä työpainetta ja kuormitusta toimintamallien muuttuessa ja hallinnollisten tehtävien määrän lisääntyessä. Toiminnan muutos edellytti henkilöstöltä joustavuutta ja muutosvalmiutta sekä omatoimisuutta ja sitoutumista. Vuosi oli poikkeuksellinen myös koronapandemian vuoksi, mikä aiheutti omat haasteensa toiminnalle.

Sisäinen valvonta: säännölliset työpalaverit, talouden säännöllinen seuraaminen ja neljännesvuosikat-saukset, tarkkuus hankintojen kohdentamisessa ja ostolaskujen tiliöinnissä, yhteisten toimintamallien luominen

TUKIPALVELU

Toiminnan kuvaus: Tukipalvelut käsittävät kunnan kaikkien muiden toimialojen toiminnan edellyttämät tukipalvelut ja kunnan infran ylläpidon vaatiman työn. Näitä tukipalveluja ovat mm. ruoka- ja siivouspal-velut, liikuntapaikkojen ylläpito, puistojen ja katualueiden sekä muiden yleisten alueiden ylläpito. Myös kunnallisen vesihuoltolaitoksen edellyttämä resurssointi sisältyy tukipalveluihin, josta kulut jyvitetään si-säisenä laskutuksena ko. menokohdalle. Yksiköiden kuvaukset on eriteltyinä tarkemmin tämän toiminta-kertomuksen tekstissä.

Liikuntapaikkahoidon osalta toimintaa tuotettiin yhden vakituisen henkilön avulla ja kausiluonteisesti kii-reavuksi palkataan määräaikainen työntekijä. Palkkamäärärahat varataan vuosittain täten 1,5 henkilölle. Uuraisten kunnan jatkuvasti kasvava liikuntapaikkaverkosto näkyy ylläpidon osalla ajoittain ongelmana keretä tuottaa palveluja. Yhteistyökumppanit (yhdistykset, seurat ja pk-yrittäjät) ovat edellytys liikunta-paikkaverkoston ylläpitämisessä.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Organisaation rakenteellinen muutos (uusi tuki- ja tilapalvelu) aiheutti muutostarpeita myös hallinnolli-sesta ja taloudellisesta näkökulmasta. Laskutusten ja tiliointien kanssa jouduttiin tekemään kovasti työtä, jotta menot kohdistuivat oikein.

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät: Koronapandemian vaikutus toimintaan ja pie-net henkilöstöresurssit. Liikuntapaikkahoidon tuottamisen vastuunjaot ja taloudelliset näkökulmat. Lisäksi organisaatiomuutos aiheutti henkilöstölle ylimääräistä opettelua uusien toimintamallien opetellussa ja vanhoista tottumuksista luopumisessa. Toiminnan rajapintojen vastuiden epäselvyys ylläpitoa tilaavan vapaa-aikatoimen ja teknisen toimen välillä aiheutti ajoittain hankaluutta. Historiasta epäselvinä siirtyneet vastuut eivät ole kaikilta osilta selkeitä. Yhden henkilön varassa oleva ylläpitopalvelu on haavoittuvainen, eikä toiminnan tuottamiselle ole mietittyä vaihtoehtoja.

Sisäinen valvonta: työpalaverit, talouden säännöllinen seuraaminen ja tarkkuus hankintojen kohdenta-misessa, nopea reagoiminen ja asioihin puuttuminen.

RUOKA- JA SIIVOUSPALVELUYKSIKKÖ

Toiminnan kuvaus:

Ruokapalvelu ja siivouspalvelu tuottavat ruoka- ja siivouspalveluita pääosin kunnan omaan käyttöön. Valmistuskeittioita on kaksi koulukeskuksella ja palvelukeskuksella. Lounaita valmistetaan n. 1000 / päivä. Koulukeskuskeittiössä valmistetaan kaikkien koulujen ateriat. Palvelukeskuskeittiössä valmistetaan mm. kaikkien päiväkotien ateriat. Palvelukeittioita, joihin toimitetaan ruoka kunnan valmistuskeittioista, on Hirvasen koululla, Kynnämöisten koululla, Höytiän koululla, Pikkulan päiväkodilla ja Hirvasen päiväkodilla. Lisäksi ruokaa toimitetaan Uuraspajaan, yksittäisille kotona asuville vanhuksille (n. 25 hlö) sekä päiväkotitouhula Kädenjälkeen. Palvelukeskuksessa on neljä eri osastoa. Siivouspalvelu huolehtii kunnan toimitilojen siisteydestä. Hirvasen koulun siivous on ulkoistettu.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Koronavirus vaikutti huomattavasti ja suoraan toimintaan ja talouteen. Vaihtelevat tilanteet vaativat nopeaa reagoitua. Se työllisti suuresti työntekijöitä ja esimiehiä. Mm. maaliskuussa koulujen keittiöiden toiminta ajettiin alas ja toukokuussa käynnistettiin pari viikoksi. Päätökset tulivat niin nopeasti, että työvuorolistoja piti muuttaa. Siivouspalvelua työllisti suuri tehostetun siivouksen tarve eri toimipaikoissa ja sen takia jouduttiin palkkaamaan sijaisia enemmän kuin oli arvioitu. Työ ja nopeat tilannemuutokset kuormittivat fyysisesti ja henkisesti. Palvelukeskuksen koronaosaston siivous oli erityisen raskasta.

Ruokailijamäärät laskivat eniten koulujen sulkemisen takia, mutta myös päiväkodeissa oli vähemmän asiakkaita. Tämän vuoksi tulot jäivät huomattavasti alle arvioidun. Tulojen ja menojen eroa pyrittiin kompensoimaan: Koulukeskuskeittiön ja Hirvasen koulun keittiön henkilöstöä hyödynnettiin koulujen sulkuaihana palvelukeskuskeittiössä ja näin ollen kyseisenä aikana ei tarvinnut palkata sijaisia.

Koulujen sulkuaihana siivouspalvelu teki perussiivouksia, jotka olisi muuten pitänyt tehdä kesällä. Höytiän koulun ja Kynnämöisten koulun palveluvastaavat tekivät perussiivouksia kouluilla ja keskusta-alueella.

Henkilöstö piti mielellään myös vuosilomia ja talkoovapaita töiden antamien mahdollisuuksien mukaan. Koko ruoka- ja siivouspalvelujen henkilöstön toiminta oli erittäin joustavaa ja oma-aloitteista erilaisissa tilanteissa.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Innostunut, innovoiva henkilöstö, jolla hyvä muutosvalmius, sitoutuneisuus oman työn ja organisaation kehittämiseen		
Tavoite	Mittari arviointikriteeri:	Tavoitetaso 2020
Luottavainen henkilöstö, jolla hyvä muutosvalmius	Esimiesvartit, palaverit	Välitön informointi Tilapalvelun perustamiseen liittyvistä asioista

Innostunut, työn kehittämisen kiinnostunut henkilöstö	Kehityskeskustelut, palaverit, kehityspäivä	Henkilöstöä hyödynnetään mahdollisuuksien/tarpeen mukaan uuden organisaation ja nykyisten käytännön töiden suunnittelussa ja kehittämisessä
Selkeät työyhteisön pelisäännöt ja työnkuvat		Siivouspalvelun ns. työlistat ja pelisäännöt päivitetään. Siivouspalvelussa lisätään työnkiertoa.
Laadukkaat ja monipuoliset lähipalvelut	Suunnittelupalaverit, palaverit, kehityspäivä Asiakastyytyväisyys, ruoan menekki, tilojen siisteys	Jokaiselta toimipisteeltä pyydetään palautetta ruokapalveluista 2 krt / v. Jokaisen toimipisteen ruokaryhmä kokoontuu vähintään kerran vuodessa. Kiinnitetään huomiota erityisesti ulkoistettujen siivouspalvelujen laadunvalvontaan. Pidetään tilaajan ja palvelun tuottajan välisiä palautepalaveria.

Toteutuminen Henkilöstön toiminta oli erittäin joustavaa ja sitoutunutta toiminnan järjeistämiseen erilaisissa koronan aiheuttamissa muuttuvissa tilanteissa. Esimiesvartteja ja kehityskeskusteluja pidettiin, mutta ne jäivät hieman kesken palvelukeskuksen koronatilanteen takia. Pyrittiin välttämään karanteenit ja turvaamaan ruokapalvelut minimoimalla kokoontumiset ja eri toimipaikkojen välillä liikkuminen. Myöskään eri toimipaikkojen ruokaryhmät eivät kokoontuneet. Siivouspalvelussa pidettiin useita työn sujuvuuteen ja työilmapiiriin liittyviä palaveria sekä esimiesalaineen keskusteluja. Tekninen johtaja aloitti siivouspalvelun työnohjauksen. Suoritettiin ulkoistettujen palvelujen laadunvalvontaa. Hirvasen koululla oltiin tyytyväisiä ulkoistetun siivouksen laatuun.

Tavoite	Mittari	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
kustannusten maltillinen kehitys	tuotettujen aterioiden hinta €/ateria	3,08 €	2,97 €	2,97 €	3,40 €
	siivottavien neliöiden kustannukset / vuosi	20,70 €/m ² /v	20,52€/m ² /v (8.8.2019 alk. 20,42€/m ² /v) (19.11.2019 alk. 19,84€/m ² /v)	20,28€/m ² /v.	22,31€/m ² /v.

palvelutarpeen seuranta / järjkevä tuottaminen	Tuotettujen aterioiden määrä	287588	297986	315020	246632
	siivousneliöt (ei huomioi siivouskertoja)	15 050,8m ²	15 050,8m ² (8.8.2019 alk. 15 125,3m ²) (19.11.2019 alk. 15 568,6m ²)	16 977,8m ²	17 005,1m ²

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät: Koronan vaikutus toimintaan, talouteen ja terveyteen. Palvelukeskuksen koronaosaston siivouksessa erityinen terveysriski. Tehostetun siivouksen tarve suuri ja sijaisjärjestelyt välillä haasteellisia.

Sisäinen valvonta: Seurattu talouden toteumaa, mutta korona sääteli sitä merkittävästi. Kiinnitetty erityistä huomiota työturvallisuuteen. Ohjeistettu tehostettua siivousta ja varsinkin koronasiivousta. Siivouspalvelussa työnsujuvuus ja työilmapiiri vaatineet erityishuomiota.

7600 Liikenneväylät

	TP 2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset	TA 2020 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 292	1 300	0	1 300	1 605	305
Toimintakulut	-234 204	-217 300	0	-217 300	-177 022	40 278
Toimintakate	-232 912	-216 000	0	-216 000	-175 417	40 583

Suunnitelmapoistot: -311 685 €

Laskennalliset erät: -36 410 €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Liikenneväylien hoidossa pyritään turvaamaan kuntalaisille turvallinen, esteetön, hyväkuntoinen ja viihtyisä liikenneympäristö. Uusien kaava-alueiden katujen ja tonttialueiden tiet sekä katuvalaistus rakennetaan valmiiksi ennen tonttien myyntiä.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Liikenneturvallisuuden parantaminen rakennus- ja kunnossapitotoimin. Katuvalaistuksen elohopealamput uusittiin ledeiksi koko kunnan alueella, lisäksi tehtiin uusi katuväläistys Lahdentien alkupäähän hyödyntäen käytöstä poistuneita sähköverkon pylviä. Yksityistieavustuksiin oli varattu määrärahoja 45 000 euroa vuodelle 2020. Yksityistielaki (560/2018) tuli voimaan vuoden 2019 alusta, jolloin tielautakuntien (tekeminen lautakunta) mukaiset tehtävät lakkasivat vuoden loppuun mennessä, eikä uusia asioita enää otettu käsiteltäväksi. Tielautakuntien tehtävät siirtyivät pääasiassa Maanmittauslaitokselle. Yksityistielain muutos toi muutoksia myös kunnan yksityistieavustuksiin.

Kaavateiden talvikunnossapitokilpailutus tehtiin vuoden 2020 aikana, samoin kaivutöiden sopimusurakointi. Katualueita asfaltoitiin keskustaajamassa sekä Hirvasen alueella.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Toimivat ja turvalliset kulkuyhteydet		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2020
Kunnossapito Kevyen liikenteen väylät ja valaistus riittävät Onnettomuuksien määrän vähentäminen	Valitukset kunnossapidosta, yleisesti palautteet Onnettomuuksien määrä	Panostetaan kunnossapitoon määrärahojen puitteissa, reagoidaan välittömästi Kevyen liikenteen väylien valaistus riittävä Minimoidaan onnettomuudet asianmukaisella kunnossapidolla.
Toteutuminen	Katuvalojen energiankulutusta saatiin tiputettua merkittävästi elohopealamppujen vaihtamisella ledeiksi. Hiekkatiestön kuntoa pyrittiin parantamaan säännöllisillä huoltokierroksilla ja ylläpitoa tehostettiin kohdistetuilla tarvelanauksilla.	

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Poikkeukselliset sääolosuhteet jatkuvan jäätyksen ja sulamisen takia ja sen aiheuttamat vauriot liikenneväyliin. Vanhan hiekkatiestön puutteelliset kerrosrakenteet ja siitä syntynyt korjausvelka. Liukkaudentorjunta ja niiden aiheuttamat henkilövahingot. Määrärahojen puute ylläpidossa, resurssien puute (ei ehdiä reagoida tarpeeksi ajoissa).

Sisäinen valvonta:

Kunnossapitosopimukset ja niiden valvonta

7700 Puistot ja muut alueet

	TP 2019	Alkuperäinen TA 2020	TA -muutokset	TA 2020 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-14 869	-17 000	0	-17 000	-9 663	7 337
Toimintakate	-14 869	-17 000	0	-17 000	-9 663	7 337

Suunnitelmapoistot: -2 689 €

Laskennalliset erät: -2 403 €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Puistojen ja leikkikenttien kunnossapito. Yleisten alueitten osalta pyritään luomaan kirkonkylän alueesta siisti ja viihtyisä ympäristö.

Kunnan teknisellä toimella ei ole osoitettuna vakituista työvoimaa yleisten alueiden ylläpidolle, vaan työt pyritään tekemään työllistämistukisten avulla. Talousarvioehdotuksessa on varattu ”tukipalvelut”- kustannuspaikan alle työllistämistukisten palkat.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Heikkoon kuntoon päässeitä leikkikenttiä aletaan uusimaan vuosittain ja niiden säännölliseen ylläpitoon varataan henkilöstöresurssia. Vuoden 2020 aikana uusittiin Kynämöisten koulun pihavälineet ja vanhoja alettiin kunnostamaan jatkohyödynnettäväksi. Leikkikentät pidetään turvallisina ja miellyttävinä käyttää siten kun se resurssien puolesta on mahdollista. Kulkantien varresta poistettiin lahovaurioiset koivut, jotka vaikuttivat merkittävästi maisemakuvaan. Kunnan asemakaava-alueiden puistoalueista tuli runsaasti palautetta kuntalaisilta ja yleisten alueiden viihtyvyyden parantamista tuotiin esiin.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Viihtyisät ja turvalliset lähivirkistysalueet		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2020
Toimivat lähivirkistysalueet	Asiakaspalaute	hyvin hoidetut ja huolletut alueet, leikkikenttien vuosittainen uusiminen
Toteutuminen	Ulkovälineiden uusiminen aloitettiin Kynämöisten koululta ja sitä jatketaan tulevana vuosina lähileikkikentille. Osittain tehtiin asemakaava-alueiden puistoalueiden raivauksia (Pikku-Kuukan ranta) ja sitä pyritään jatkamaan.	

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Pienet henkilöstöresurssit, vanheneva laitekanta, käyttäjien loukkaantumisriski, yleisten alueiden viihtyvyyden heikentyminen, lahopuiden aiheuttamat myrskyvahingot.

Sisäinen valvonta:

Säännölliset tarkastukset

7800 Sorakuopat

	TP 2019	Alkuperäinen TA 2020	TA -muutokset	TA 2020 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	22 381	30 000	0	30 000	12 073	-17 927
Toimintakulut	-3 120	0	0	0	0	0
Toimintakate	19 261	30 000	0	30 000	12 073	-17 927

Suunnitelmapoistot

Laskennalliset erät

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja**Toiminnan kuvaus:** Kunnalla on soranottoa paikalla Rajalan tilalla Höytiällä

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Sorakuopat pyritään pitämään tuotannollisessa käytössä. Koronatilanteen vuoksi tarve myös maa-ainestienotolle väheni, merkittäviä maanrakennushankkeita ei ollut.

Strategiset tavoitteet

Tavoite	Mittari	TP 2019	TA 2020	TP 2020
- Sorakuopat pidetään tuotannollisessa käytössä	ottomäärä tn/vuosi	e/v (alv 0%)		
- Rajala	26200 v. 2019	22380	30000	12073
	13750 tn v. 2020			

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät: Ympäristövahingot soranoton yhteydessä sekä soranottoa paikkojen lupa-asiat. Soranottoon soveltuvat maa-aineksen väheneminen.

Sisäinen valvonta:

-sopimukset

-lupaehtojen valvonta

YMPÄRISTÖJAOSTO

8200 Ympäristötoimi

	TP 2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset	TA 2020 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	52 817	67 000	0	67 000	65 204	-1 796
Toimintakulut	-171 938	-198 980	0	-198 980	-144 846	54 134
Toimintakate	-119 121	-131 980	0	-131 980	-79 642	52 338

Suunnitelmapoistot

Laskennalliset erät: -13 150 €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja, Rakennustarkastaja, Ympäristösihteeri

Toiminnan kuvaus: Ympäristönsuojelu on teknisen lautakunnan alaisen ympäristöjaoston tuloyksikkö, joka vastaa kunnan vastuulla olevista lakisääteisistä kunnan ympäristönsuojelun viranomaistehtävien hallinnosta ja hoidosta (L kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta 1986/64). Uuraisten kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii ympäristöjaosto. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluu erityislaissa säädettyjen tehtävien lisäksi ympäristönsuojelun suunnittelu ja kehittäminen, ympäristön tilan seuranta, ohjaus ja neuvonta, lausunnot, esitykset ja aloitteet, ympäristönsuojelua koskeva tiedotus, valistus ja koulutus ja yhteistyön edistäminen.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävänä on lupa- ja valvontaviranomaistehtävänsä lisäksi toimia paikallistason yleisen ympäristönsuojelun edunvalvojana. Tässä tehtävässään se toimii erityislainsäädännön perusteella itsenäisessä ja riippumattomassa asemassa. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen voidaan siten katsoa myös pitkällä tähtäimellä ajavan kestävä kehityksen ja samalla kunnan yleistä etua, vaikka yksittäistapauksissa tämä voi olla ristiriidassa esimerkiksi kunnan elinkeinopoliittisen edun kanssa. Ympäristöjaosto vastaa lisäksi kunnan rakennusvalvonnan poikkeuslupakäsittelystä, joihin kuuluvat mm. huolehtiminen hyvän rakennustavan edistämisestä.

Ympäristölautakunnan talousarvio liitettiin teknisen lautakunnan talousarvioon 1.6.2017 ja samalla ympäristölautakunta lakkautettiin.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Ympäristötoimessa jatkettiin v. 2019 alkaneita työjärjestelyitä ja henkilöstömuutoksia. Rakennusvalvonnan viranomaistehtävät ostettiin ostopalveluna Toivakan kunnasta. Suunnitteluavustajan toimi lakkautettiin, ja palveluinsinöörin toimi perustettiin. Palveluinsinöörin tehtäviin kuuluivat tilapalvelun kehittämisen ja teknisen hallinnon tehtävien lisäksi mm. rakennusvalvonnan avustavat tehtävät. Teknisen toimen hallinnon ja ympäristötoimen osalta ympäristösihteerin virkaa muutettiin ympäristösihteeri/vesihuoltoasiantuntijaksi, josta 60 % on ympäristösihteerin virkatehtäviä ja 40 % vesihuollon ja teknisen toimen hallinnollisia tehtäviä.

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät: Työjärjestelyt ja rakennusvalvonnan uusien toimintamallien käyttöönotto, pienet henkilöstöresurssit.

Sisäinen valvonta:

- Rakennuslupa-asiakirjat
- maankäyttö sopimukset ja maanhankinta-asiakirjat
- tilojen osto- ja myyntiasiakirjat
- ympäristötoimen asiakirjat, lupa-asiakirjat
- kaavoitukseen liittyvät asiakirjat

Rakennusvalvonta

Toiminnan kuvaus: Vastaa maankäyttö- ja rakennuslain sekä maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaisista rakentamiseen liittyvistä lupa-asioista, neuvonnasta ja valvonnasta.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Rakennusvalvonnan viranomaistehtävät hoidettiin ostopalveluna yhteistyössä Toivakan kunnan kanssa ja rakennustarkastaja oli Uuraisten kunnan käytössä noin kahtena päivänä viikossa. Lupapäätöksiä tehtiin noin kerran kuukaudessa. Hallinnollisten töiden osalta hoidettiin vain välttämättömät tehtävät eikä toiminnan kehittäminen esimerkiksi sähköisen arkistoinnin ja digitoinnin tai rakennusjärjestysuudistuksen osalta edennyt vuonna 2020.

Rakennusvalvontataksoja ei korotettu vuonna 2020 vaikka tarvetta rakennusvalvonnan kannattavuuden parantamiseen olisi mm. korkeiden ohjelmistokulujen vuoksi. Kannattavuudessa päästiin tästä huolimatta selvästi parempaan tulokseen aiempiin vuosiin verrattuna. Merkittävin säästö toimintakuluissa saatiin edellisvuotta pienemmissä henkilöstökuluissa. Rakennusvalvonnan lupamäärät kasvoivat aiempiin vuosiin verrattuna ja hankkeista kertyi lupamaksuja odotettua enemmän. Rakentaminen tulee oletettavasti jatkossakin jollakin aikavälillä lisääntymään voimaan tulleiden ja vireillä olevien uusien kaavoitushankkeiden myötä.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Joustavat rakennusvalvontapalvelut		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2020
	Arviointikriteeri: 1. Joustavat rakennusvalvonnan asiakaspalvelut ja palveluiden saavutettavuus 2. Matalan kynnyksen asiointi 3. Tasapuolinen kohtelu	1. Aikaan ja paikkaan sitomaton lupien haku ja neuvontapyyntöt, toimivat sähköiset palvelut 2. Asiakaslähtöinen kanssakäyminen ja hyvä asiakaspalvelu 3. Samat käsittelyajat ja perustellut päätökset kaikille, lakien ja määräysten noudattaminen ja soveltaminen samalla tavalla (tulkintojen yhtenäistäminen lähikuntien rakennusvalvontojen kanssa)

Toteutuminen	Rakennusvalvonnan lupien haku sekä yleinen ohjaus ja neuvonta tapahtuu lähes 100 prosenttisesti sähköisesti. Koronapandemiasta sähköinen asiointi lisääntyi myös neuvonnan osalta. Asiakkaat ja hankkeiden asiantuntijat ovat tottuneet käyttämään sähköistä luvanhakujärjestelmää.
--------------	---

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Epävarmuustekijänä oli teknisen toimen sisäiset muutokset ja henkilöstövaihdokset sekä rakennusvalvontapalvelun yhteistyösopimuksen määräaikaisuus. Yhteistyösopimusta jatkettiin vuoden aikana ja täten palvelu saatiin kuitenkin pidettyä samanlaisena koko vuoden ajan.

Ympäristönsuojelu

Toiminnan kuvaus: Ympäristötoimen tehtävänä on edistää ja valvoa ympäristönsuojelun toteutumista sekä kehittää viihtyisää asuinympäristöä. Yksikön viranomaistehtäviä ovat lupien ja ilmoitusten käsittely, lausunnot muille viranomaisille sekä valvonnat. Lisäksi seurataan ympäristön tilaa sekä opastetaan kuntalaisia ja yrityksiä ympäristönsuojeluasioissa.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Toiminnan painopisteet ovat olleet n.70 % lupien valmistelu ja päätösten teko. Luvanvaraisten toimintojen valvontaan on kulunut noin 20 % toiminnasta ja 10 % jää muulle ympäristöviranomaiselle kuuluviin lainvaatimiin tehtäviin. Ympäristötoimessa on 60 % työaikaresurssi kokoaikatyöstä. Ympäristönsuojelulain uudistuksen myötä painopiste siirtyy jatkossa yhä enemmän valvontatyöhön, joka tulee olla suunnitelmallista ja säännöllistä. Tähän on laadittu 2017 lain vaatima valvontasuunnitelma ja -ohjelma, jonka mukaisesti on ympäristöluvanvaraisia toimijoita valvottu. Ympäristötoimeen myönnettyistä resursseista tulee jatkossa kulumaan n. 40 % valvontaan. Valvontasuunnitelmaan perustuvasta valvonnasta peritään ympäristönsuojelutaksan mukaisia valvontamaksuja, joilla voidaan kattaa osin ympäristönsuojeluyksikön kustannuksia. Valvontakäyntejä tehtiin v. 2020 3 kpl. Valvontoja oli suunniteltu tehtävän enemmänkin, mutta korona ja keväälle jatkunut henkilöstöjärjestelyjen aiheuttamat muutokset hankaloittivat valvontakäyntien järjestämistä.

Uuraisten kuntaan on rakentunut laajalle alueelle vesi- ja viemäriverkosto osuuskuntien toimesta. Verkostojen toiminta-alueiden vahvistamisen jälkeen on ollut mahdollista hakea vapautusta liittymisestä viemäriin ja/tai talousveteen. Vapautuksen myöntää kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Verkoston ulkopuolelle jääviä kiinteistöjä opastetaan rakennusvalvonnan kanssa uudistuneen jätevesiasetuksen (157/2017) vaatimusten mukaisten kiinteistökohtaisten jätevesijärjestelmien toteuttamisessa. Sekä toiminta-alueen että haja-asutusalueen jätevesiasiat työllistivät ajoittain vuoden 2020 aikana, oli sekä tarkastuskäyntejä että neuvontapyyntöjä.

Uuraisten kunnasta on tullut vuonna 2014 Sammakkokangas oy:n osakas, yhtiö hoitaa jatkossa kunnan jätehuollon myös jätehuollon viranomaistehtävien osalta, ympäristönsuojelulla on edelleen jätehuollon valvontatehtävä.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Ympäristövalvonta		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2020
	<p>Arviointikriteeri:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ympäristö-, maa-ainelupahakemusten, ilmoitusten ja hakemusten käsittely joustavasti 2. Ympäristön hyvän tilan ylläpitäminen 3. Asiantuntijuus 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lupakäsittelyt, viranhaltijapäätökset, rekisteröinnit käsitellään niin pikaisesti kuin hallintolain kautta on mahdollista 2. Valvonta- ja tarkastuskäynnit valvontasuunnitelman mukaisesti, sekä tarpeen mukaan tehtävät jäte-, maa-aines-, YSL- ja vesilain mukaiset tarkastukset 3. Lupavalmistelu, lausuntojen anto, neuvonta ja ohjaus, aloitteet, selvitykset, yhteistyö
Toteutuminen	Valvontakäynneistä osa täytyi siirtää koronatilanteen ja henkilöstöjärjestelyjen vuoksi, muilta osin luvat ja ilmoitukset saatiin käsiteltyä mahdollisimman nopeasti. Muita tarkastuskäyntejä tehtiin koronatilanteen salliessa.	

Tavoite	Mittari	Tp 2019	Ta 2020	Tp 2020
1. Ymp.-suojelu- ja valvonta	Luvat / ilmoitukset, neuvonta	3 ympäristölupaa (yksi yhteiskäsittelylupa), Ilmoituksia 18	2 ympäristölupaa (yksi yhteiskäsittelylupa), Ilmoituksia 15	1 yleisen ilmoitusmenettelyn lupa, yksi rekisteröinti, ilmoituksia
		Maa-ainestaksan päivitys	Ympäristönsuojelumääräykset	Maa-ainestaksan päivitys
2. Haja-asutuksen jätevesien käsittely		Haja-asutuksen jäte-	Haja-asutuksen jäte-	Haja-asutuksen jäte-

	ohjaus	Neuvonta/ohjeistus	vesien käsittelyn ohjaus.	vesien käsittelyn ohjaus.	vesien käsittelyn ohjaus.
3.	Maa-ainelupien hoito			Tarkistuskäynnit	Tarkistuskäynnit 3 kpl
4.	Vesistöjen tilan seuranta ja kunnostuksen kehittäminen	Uudet luvat, valvonta Vesistötutkimukset, kunnostustoimet	Neljä uutta lupaa 25 valvontaa Nostohankkeen tarkkailu, padon valvonta, veden korkeuden valvonta. Sinilevätarkkailu. Kyy-nämöisen vedenlaatu, Nauttiaisen, Iso-Ahvenisena ja Kaijanjärven vedenlaatu.	Kolme uutta lupaa 25 valvontaa Nostohankkeen tarkkailu, padon valvonta, veden korkeuden valvonta. Sinilevätarkkailu. Kyy-nämöisen vedenlaatu, Nauttiaisen, Iso-Ahvenisena ja Kaijanjärven vedenlaatu.	1 uusi lupa vireillä, 1 lupamuutos, 23 valvontaa. 1 lopputarkastus Nostohankkeen tarkkailu, padon valvonta, veden korkeuden valvonta. Sinilevätarkkailu. Nauttiaisen, ja Kaijanjärven vedenlaatu.
5.	Ympäristön viihtyvyys/luontopolut		Kontiojälki luontopolun kummissopimus +torninkäyttösopimus Mansikkamäen puiston kunnostus.	Kontiojälki luontopolun kummissopimus +torninkäyttösopimus. Aittovuoren luontopolku	Neuvonta
6.	Jätehuollon ohjaus ja valvonta	Luontopolut, Kylä-ja keskustan maisema	Jätehuollon valvonta, roskaamisasiat, hallintopakko	Jätehuollon valvonta, roskaamisasiat, hallintopakko	Jätehuollon valvonta-tehtäviä, kehotuksia lähetetty 2.
7.	Vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden vapautushakemukset	Tarkastuskäynnit valvonta	Toiminta-alueiden vahvistaminen. Vapautushakemusten käsittely, ohjaus/neuvonta	Vapautushakemusten käsittely, ohjaus/neuvonta	Neuvonta toiminta-alueella sijaitsevien kanssa, 2 hakemusta vireillä.
8.	Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma ja -ohjelma	Vapautushakemusten lukumäärä Valvontojen määrä, suunnitelman toteutuma	Ohjelman mukaiset valvonnat ja raportointi	Ohjelman mukaiset valvonnat ja raportointi	Ohjelman mukaiset valvonnat 3 kpl ja raportointi

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Keskeisin riski tavoitteiden saavuttamiselle on työajan puute työtehtävien lisääntyessä lakien ja säädösten uudistuessa ja mm. luparajojen toimivaltarajojen muuttuessa, valvontaohjelman ja -suunnitelman toteuttaminen (uusi YSL ja sen 3. muutos).

8300 Maankäytön suunnittelu

	TP 2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset	TA 2020 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	38 901	125 000	0	125 000	55 531	-69 469
Toimintakulut	-89 882	-99 200	0	-99 200	-109 048	-9 848
Toimintakate	-50 981	25 800	0	25 800	-53 517	-79 317

Suunnitelmapoistot

Laskennalliset erät: -10 991 €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Uuraisten kunnan kaavoituksen keskeiset tavoitteet pohjautuvat kunnanvaltuuston hyväksymään kuntastrategiaan. Kunnan omien tavoitteiden lisäksi kaavoitusta ohjaavat maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL) sekä –asetus (MRA), valtioneuvoston asettamat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, jotka vaikuttavat ohjaamalla maakuntatason kaavoitusta. Maakuntakaava puolestaan ohjaa osaltaan yleis- ja asemakaavoitusta. Kunta on asettanut tavoitteekseen toimivan ja houkuttelevan elinympäristön luomisen sekä yritysten liiketoiminnan kasvun edellytysten turvaamisen

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Kaavoituspalvelut siirtyivät vuoden aikana hallinnollisesti tekniseltä toimelta kunnanhallituksen alaisuuteen. Määrärahat ovat vielä vuoden 2020 osalta Teknisen lautakunnan alaisuudessa.

Aluearkkitehtitoiminta:

Aluearkkitehtitoiminta ostettiin vuonna 2020 Saarijärven kaupungin kaavoituspalveluilta.

Kaavoitus:

Kunnassa jatkettiin jo käynnistettyjä asemakaavahankkeita. Hankkeissa ei käytetty konsulttia kaavoituksen osalta. Mikäli käytetään pelkästään aluearkkitehtia kaavahankkeiden laadinnassa, hankkeet venyvät, koska kunta ostaa ainoastaan 40 % aluearkkitehdin kuukauden tunneista.

Sarkolan alueen asemakaavoituksen tavoitteena on omarantaisten omakotitalotonttien mahdollistaminen alueelle, hyödyntämällä alueen maisemalliset arvot sekä huomioiden alueen luontoarvot. Asemakaavaluonnos oli nähtävillä loppuvuodesta 2020.

Akonniemen asemakaavoituksen tavoitteena on muodostaa Akonniemeen järvimaisemaan tukeutuva, luonnonläheinen pientaloalue. Yleiskaavamuutoksen valmisteluvaiheen aineisto oli nähtävillä syksyllä 2020. Sekä Sarkolan että Akonniemen kaavoituksessa nähtiin erittäin tärkeäksi se, että luontoselvitykset laaditaan huolella. Tämän vuoksi kaavoitukseen liittyvät selvitykset tehtiin maastokaudella 2020. Akonniemen asemakaavaluonnosta alettiin työstämään vasta luontoselvitysraportin valmistuttua aivan loppuvuodesta 2020.

Keskustan asemakaavan muutos kortteleissa 21 ja 22 sekä niihin liittyvässä maa- ja metsätalous-alueessa mahdollistaa vanhentuneiden käyttötarkoitusten päivittämisen sekä asuin- liike ja toimistorakennusten sijoittumisen alueelle. Asemakaavalla tutkitaan myös suunnittelualueelle sijoittuvien, yleiskaavoituksella suojeltujen rakennusten suojelumääräykset sekä niiden taso. Hanke etenee vasta, kun keskustan elinvoimahankkeeseen liittyvät seikat ratkeavat.

Pohjakartta:

Uuraisten keskustan ja Hirvaskankaan pohjakartat ovat osin vanhentuneet. Pohjakarttoja on täydennetty ja täydennetään jatkossa asemakaavoituksen yhteydessä. Koska Uuraissa ei ole maanmittausosastoa tulee Uuraisten teettää pohjakartta konsulttitoimistolla. Uuraisten kunnan tulee myös tehdä sopimus pohjakarttojen ylläpidosta.

Muu maankäyttö:

Ajantasakaava ylläpidetään aluearkkitehtipalveluiden sekä Swecon toimesta. Louhea sekä karttapaikkaa on kehitetty aineistojen suhteen. Aluearkkitehti on antanut lausuntoja suunnittelutarveratkaisuihin, poikkeamisiin sekä metsänkäyttöilmoituksiin. Aluearkkitehti on myös toimittanut aineistoja kiinteistövälittäjille sekä vastannut yksityishenkilöiden kaavoitusta ja rakennusoikeutta koskeviin tiedusteluihin.

Maan osto ja myynti:

Myytiin kuusi asuintonttia: kaksi keskustan asemakaava-alueelta, yksi keskustan yleiskaavan alueelta ja kolme Hirvaskankaan asemakaava-alueelta.

Lisäksi Uuraisten kunta osti noin 10 000 m² määräalan yksityiseltä maanomistajalta. Määräala sijaitsee yleiskaava-alueella nykyisen keskustan asemakaava-alueen läheisyydessä.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä:		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2020
	<p>Käynnissä olevien kaava-hankkeiden määrä</p> <p>Kunnan maanomistuksen jakautuminen alueellisesti kunnan sisällä</p> <p>Kaavamääräykset, Kaavoista saadun palautteen määrä ja sisältö.</p>	<p>Positiivinen kuva kunnasta toimii vetovoimatekijänä, Riittävän monipuolinen tontti- ja toimitilarjonta. Eri kokoisia ja houkuttelevia tontteja.</p> <p>Määritellään maanhankinnan painopistealueet.</p> <p>Toimiva ja houkutteleva elinympäristö. Maankäytön suunnittelulla mahdollistetaan hyvinvointia lisäävän elinympäristön toteuttamista. Uusissa hankkeissa huomioidaan aikaisempaa paremmin elämänlaa-</p>

		<p>tuun vaikuttavat seikat suunnittelun aikana.</p> <p>tonttimarkkinoinnin kehittäminen</p>
Toteutuminen	<p>Tontteja saatiin myytyä kiitettävä määrä ja lisäksi tehtiin maanhankintaa strategisesti järkevältä alueelta. Uusia tontteja ei saatu myyntiin kaavahankkeiden keskeneräisyyden vuoksi. Hankkeet ovat kuitenkin edenneet tasaista vauhtia.</p> <p>Kaavoituksen osalta kaavojen kuulemisvaiheissa kirjetiedottaminen on ollut huomattavasti laajempaa, kuin mitä MRL edellyttää. Hankkeista on tullut tavanomainen määrä palautteita suhteessa käynnissä olevien hankkeiden kokoluokkaan. Kaavahankkeissa on panostettu laadukkaisiin erillisselvityksiin mm. luontoarvojen suhteen.</p>	

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	TP 2019	TA 2020	TP 2020
1.Ajantasa-ase- makaavan päivi- tys			Päivitetään tarvittavin osin	Päivitetään tarvittavin osin
2.Sarkolan ase- makaava			Valmisteluvaihe	Valmisteluvaihe
3.Keskustan ase- makaavan muu- tos	Kaikissa kaavan vaihe + tilattujen selvitysten budjetit		Valmisteluvaihe	Vireilletulo
4.Akonniemen asemakaava		alustava suunn.	Valmisteluvaihe	Vireilletulo
5.Sarkolan ase- makaava			Valmisteluvaihe	Valmisteluvaihe
6.Akonniemen yleiskaavamuu- tos			Valmisteluvaihe	Valmisteluvaihe
			Valmisteluvaihe	

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Kaavoituksen osalta merkittävimäksi epävarmuustekijäksi nousi erillisselvitysten laadinnan aikataulut sekä pienet henkilöstöressit.

Sisäinen valvonta: tiedottaminen, avoimuus kaavavalmistelu osalta, säännöllinen kokoustaminen osastolla (2 viikon välein Teams-palaveri kalenterissa, jossa käydään läpi akuutit asiat) sekä maankäyttöön liittyvien seikkojen pohtiminen maankäyttöryhmässä.

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

(sis. Sisäiset ja ulkoiset erät)

euro

euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama muutoksen jälkeen	Poikkeama %
Toimintatulot	5 761 830,00	-40 000,00	5 721 830,00	6 289 545,35	567 715,35	9,9
Myyntitulot	2 600 130,00		2 600 130,00	2 360 613,83	-239 516,17	-9,2
Maksutulot	954 580,00	-40 000,00	914 580,00	858 923,91	-55 656,09	-6,1
Tuet ja avustukset	162 780,00		162 780,00	355 838,45	193 058,45	118,6
Muut toimintatulot	2 044 340,00		2 044 340,00	2 714 169,16	669 829,16	32,8
Valmistus omaan käyttöön	10 000,00		10 000,00		-10 000,00	-100,0
Toimintamenot	-26 553 100,00	-409 430,00	-26 962 530,00	-26 680 314,19	282 215,81	-1,0
Henkilöstömenot	-10 141 770,00	-151 920,00	-10 293 690,00	-10 010 123,81	283 566,19	-2,8
Palvelujen ostot	-11 766 460,00	-294 620,00	-12 061 080,00	-11 279 807,76	781 272,24	-6,5
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 463 610,00	-25 000,00	-1 488 610,00	-1 452 567,00	36 043,00	-2,4
Avustukset muille	-1 390 750,00	60 000,00	-1 330 750,00	-1 227 240,71	103 509,29	-7,8
Muut toimintamenot	-1 790 510,00	2 110,00	-1 788 400,00	-2 710 574,91	-922 174,91	51,6
Toimintakate	-20 781 270,00	-449 430,00	-21 230 700,00	-20 390 768,84	839 931,16	-4,0
Verotulot	12 017 000,00	-530 000,00	11 487 000,00	11 533 098,09	46 098,09	0,4
Valtionosuudet	10 211 000,00	940,00	10 211 940,00	11 194 999,00	-17 941,00	-0,2
Rahoitustulot ja -menot:	40 500,00	0,00	40 500,00	-70 145,49	-110 645,49	-273,2
Korkotulot muilta			0,00	39,17	39,17	
Muut rahoitustulot muilta	215 000,00		215 000,00	150 726,96	-64 273,04	-29,9
Korkomenot	-137 000,00		-137 000,00	-126 446,19	10 553,81	-7,7
Muut rahoitusmenot	-37 500,00		-37 500,00	-94 465,43	-56 965,43	151,9
Vuosikate	1 487 230,00	22 510,00	1 509 740,00	2 267 182,76	757 442,76	50,2
Poistot ja arvonalentumiset	-1 332 080,00	0,00	-1 332 080,00	-1 754 797,41	-422 717,41	31,7
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 332 080,00		-1 332 080,00	-1 754 797,41	-422 717,41	31,7
Tilikauden tulos	155 150,00	22 510,00	177 660,00	512 385,35	334 725,35	188,4
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys(+)	14 900,00		14 900,00	14 967,06	67,06	0,5
Varaustan lisäys(-) tai vähennys(+)						
Rahastojen lisäys(-) tai vähennys(+)						
Tilikauden yli- tai alijäämä	170 050,00	22 510,00	192 560,00	527 352,41	334 792,41	173,9

Verotulojen erittely

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Verotulot	10 717		10 231	10 234	
*Kunnan tulovero	000,00	-486 000,00	000,00	513,42	3 513,42
*Osuus yhteisöveron tuotosta	608 000,00		608 000,00	650 121,31	42 121,31
*Kiinteistövero	692 000,00	-44 000,00	648 000,00	648 463,36	463,36
	12 017		11 487	11 533	
Yhteensä	000,00	-530 000,00	000,00	098,09	46 098,09

Verotulot	Tp 2020	Tp 2019	Tp 2018
*Kunnan tulovero	10 234	10 124	
	513,42	202,19	9 494 284,43
*Osuus yhteisöveron tuotosta	650 121,31	573 285,82	532 228,73
*Kiinteistövero	648 463,36	658 686,31	629 150,18
	11 533	11 356	10 655
Yhteensä	098,09	174,32	663,34

	Tulovero-prosentti	Tulovero euro	Muutos-%
Verovuosi 2015	20,5	9 174 232	1,22
Verovuosi 2016	20,5	9 428 936	2,78
Verovuosi 2017	20,5	9 316 284	-1,19
Verovuosi 2018	20,5	9 540 836	2,41
Verovuosi 2019	21,5	10 346 217	8,44
Verovuosi 2020	21,5		

Kiinteistövero-prosentit	2020	2019
*Yleinen	1,05	1,05
*Vakituinen asunto	0,48	0,43
*Muu asuinrakennus	1,20	1,10
*Rakentamaton rakennuspaikka	3,00	2,50
*Yleishyödyllinen yhteisö	0,00	0,00

Valtionosuuksien erittely

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Valtionosuudet					
*Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml. tasaukset				11 763 524	
*Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet				-568 525	
*Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		1 001			
Yhteensä	10 211 000	940,00	11 212 940	11 194 999	-17 941

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

INVESTOINNIT 2020					
euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
YLEISHALLINTO					
Monetra Keski-Suomi Oy			0	-20	-20
SOSIAALI- ja TERVEYSTOIMI					
OPETUS- JA KULTTUURITOIMI					
Kyynämöisten koulun leikki- pihaväli- neet	-25 000		-25 000	-23 798	1 202
Kirjaston muutostyöt	-30 000		-30 000	-25 587	4 413
Liikuntapuisto	-700 000	679 100	-20 900	-24 793	-3 893
*Tulot	210 000	-210 000	0		0
Hirvasen hiihtoladun valaistus	-10 000		-10 000		10 000
MUUT PALVELUT					
Yleiset tiet	-20 000		-20 000	-31 025	-11 025
Kadut	-205 000	105 000	-100 000	-92 512	7 488
Tilapalvelu	-100 000		-100 000	-108 210	-8 210
Vesilaitos	-20 000	10 000	-10 000		10 000
Viemärlaitos	-140 000	50 000	-90 000	-54 072	35 928
Tontit ym. maa-al. *ostomenot				-10 000	-10 000
*myynnin kirjanpitoarvo	50 000		50 000	26 893	-23 107
Asunto Oy Uuraskoto			0	610	610
NETTOMENOT YHTEENSÄ	-990 000	634 100	-355 900	-342 514	13 386
Investointimenot yhteensä	-1 250 000	844 100	-405 900	-369 407	36 493
Investointitulot yhteensä	260 000	-210 000	50 000	26 893	-23 107
Investoinnit, nettomenot yht.	-990 000	634 100	-355 900	-342 514	13 386

Investointien sisältö tarkemmin:

Yleishallinto:

Ostettiin Monetra Keski-Suomi Oy:n osake.

Opetus- ja kulttuuritoimi:

Kyynämöisten koululle ostettiin uusia leikkihävähälineitä talousarvion mukaisesti.

Kirjastossa tehtiin muustotöitä, joiden toteutus jäi alle talousarvion.

Liikuntapuistohanke eteni lähinnä suunnittelun osalta.

Hirvasen hiihtoladun valaistuksen uusimista ei toteutettu.

Yleiset tiet ja kadut:

Yleisiin teihin käytettiin määrärahaa yli talousarviossa arvioidun, mutta katujen kohdalla jäätin alle talousarvion.

Tilapalvelut:

Tilapalvelujen investoinnit ylittivät talousarvion.

Vesilaitos:

Investointimäärärahoja ei käytetty.

Viemärlaitos:

Investointimäärärahoja käytettiin huomattavasti vähemmän kuin talousarviossa oli arvioitu.

Tontit ym. alueet

Ostomenoja oli 10.000 euroa ja myyntituloja noin puolet arvioidusta.

Haja-asutusalueiden vesihuolto:

Jätevedenpumppaamoille hankittiin varavoimaa.

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN 2020

euro

euroa	Alkuper. talousar- vio	Talousar- vio- muutokset	Muutettu talousar- vio	Toteu- tuma	Poik- keama	Poik- kea- ma %
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	1 487 230	22 510	1 509 740	2 267 183	757 443	50,2
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät	-100 000		-100 000	-41 202	58 799	-58,8
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-1 250 000	844 100	-405 900	-369 407	36 493	-9,0
Rahoitusosuudet inv.menoihin	210 000	-210 000	0		0	
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustu- lot	150 000		150 000	68 094	-81 906	-54,6
Toiminta ja investoinnit, netto	497 230	656 610	1 153 840	1 924 669	770 829	66,8
Rahoitustoiminta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset muille			0		0	
Antolainasaamisten vähennykset muilta	3 700		3 700		-3 700	-100,0
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 000 000		3 000 000	2 500 000	-500 000	-16,7
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 113 300		-3 113 300	-3 113 293	7	0,0
Lyhytaikaisten lainojen muutos			0	500 000	500 000	
Oman pääoman muutokset			0			
Vaikutus maksuvalmiuteen	387 630	656 610	1 044 240	1 811 375	767 135	73,5

euroa	Alkuper. talousar- vio	Talousar- vio- muutokset	Muutettu talousar- vio	Toteu- tuma	Poik- keama	Poik- kea- ma %
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	969 590	-352 000	617 590	-364 545	-982 135	-159,0
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät	-160 000		-160 000	-63 342	96 658	-60,4
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-995 000	-65 000	-1 060 000	-1 102 277	-42 277	4,0
Rahoitusosuudet inv.menoihin	37 000		37 000	38 000	1 000	2,7
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustu- lot	260 000		260 000	128 444	-131 556	-50,6
Toiminta ja investoinnit, netto	111 590	-417 000	-305 410	-1 363 720	-1 058 310	346,5

Rahoitustoiminta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset muille	-63 000		-63 000	-200 000	-137 000	217,5
Antolainasaamisten vähennykset muilta	50 000		50 000		-50 000	-100,0
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 957 000		3 957 000	4 000 000	43 000	1,1
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 957 000		-3 957 000	-3 956 741	259	0,0
Lyhytaikaisten lainojen muutos				700 000	700 000	100,0
Oman pääoman muutokset			0			
Vaikutus maksuvalmiuteen	98 590	-417 000	-318 410	-820 461	-502 051	157,7

YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA 2020

KÄYTTÖTALOUSOSA	Menot			Tilinpäätös	Poikkeama	Tulot			Tilinpäätös	Poikkeama	
	Alkup. Ta- lousarvio	Ta- muutos	Muutettu ta- lousarvio			Alkup. Ta- lousarvio	Ta- muu- tos	Muutettu ta- lousarvio			
Valtuusto ja konserni- johto	N	-520 560	0	-520 560	-597 085	-76 525	150 000	0	150 000	140 126	-9 874
*Yleishallinto	N	-505 240		-505 240	-578 544	-73 304		0		18 673	18 673
*Maa- ja metsätilat	N	-15 320		-15 320	-18 541	-3 221	150 000		150 000	121 453	-28 547
Konsernipalvelut	N	-637 150	0	-637 150	-633 056	4 094	39 240	39 240	59 778	20 538	
*Keskusvirasto	N	-525 280		-525 280	-522 648	2 632	2 240	2 240	21 270	19 030	
*Henkilöstöhallinto	N	-111 870		-111 870	-110 409	1 461	37 000	37 000	38 507	1 507	
Peruspalvelutk	N	-11 919 580	-409 430	-12 329 010	-12 150 528	178 482	1 237 830	-40 000	1 197 830	1 187 414	-10 416
*Sosiaalipalvelut	N	-2 049 260	-100 000	-2 149 260	-2 019 010	130 250	227 300	227 300	215 964	-11 336	
*Vanhustyö	N	-2 868 130	-254 000	-3 122 130	-2 996 754	125 376	955 030	-40 000	915 030	893 439	-21 591
*Toimeentuloturva	N	-734 350	60 000	-674 350	-621 880	52 470	55 500		55 500	78 011	22 511
*Terveydenhuolto	N	-6 267 840	-115 430	-6 383 270	-6 512 885	-129 615		0	0		0
Sivistysltk	N	-8 709 060	0	-8 709 060	-8 751 365	-42 305	386 650	0	386 650	517 921	131 271
*Sivistystoimi	N	-80 440		-80 440	-84 560	-4 120		0	0		0
*Peruskoulutus	N	-5 293 750		-5 293 750	-5 413 467	-119 717	118 100		118 100	244 397	126 297
*Varhaiskasvatus	N	-2 585 070		-2 585 070	-2 478 165	106 905	176 500		176 500	192 818	16 318
*Muu opetustoimi	N	-68 070		-68 070	-66 884	1 186		0	0		0
*Joukkoliikenne	N	-13 000		-13 000	-9 562	3 438		0	0		0
*Kirjastotoimi	N	-216 150		-216 150	-235 055	-18 905	10 150		10 150	16 151	6 001
*Kulttuuritoimi	N	-43 450		-43 450	-36 323	7 127	2 800		2 800	2 144	-656
*Nuorisotoimi	N	-161 070		-161 070	-138 105	22 965	27 000		27 000	29 500	2 500
*Liikuntatoimi	N	-248 060		-248 060	-289 243	-41 183	52 100		52 100	32 910	-19 190
Tekninen ltk	N	-4 766 750	0	-4 766 750	-4 548 280	218 470	3 958 110	0	3 958 110	4 384 308	426 198
*Hallinto ja muu toiminta	N	-176 940		-176 940	-184 761	-7 821	18 000		18 000	16 601	-1 399
*Pelastustoimi	N	-312 850		-312 850	-333 320	-20 470		0	0		0
*Vesihuoltolaitos	N	-408 350		-408 350	-396 174	12 176	352 850		352 850	362 380	9 530
*Tuki- ja tilapalvelut	N	-3 336 130		-3 336 130	-3 193 445	142 685	3 363 960		3 363 960	3 870 912	506 952
*Liikenneväylät	N	-217 300		-217 300	-177 022	40 278	1 300		1 300	1 606	306
*Puistot ja muut alueet	N	-17 000		-17 000	-9 663	7 337		0	0		0
*Sorakuopat	N			0		0	30 000		30 000	12 073	-17 927
*Ympäristötoimi	N	-198 980		-198 980	-144 846	54 134	67 000		67 000	65 204	-1 796
*Maankäytön suunnit- telu	N	-99 200		-99 200	-109 048	-9 848	125 000		125 000	55 531	-69 469
Käyttötaloulososa yh- teensä		-26 553 100	-409 430	-26 962 530	-26 680 314	282 216	5 771 830	-40 000	5 731 830	6 289 545	557 715

TULOSLAS- KELMAOSA	Menot Alkup. Talous- arvio	Ta- muu- tos	Muu- tettu ta- lousar- vio	Tilinpäätös	Poik- keama	Tulot Al- kup. Talous- arvio	Ta- muu- tos	Muutettu ta- lousarvio	Tilinpäätös	Poik- keama
*Verotulot	B					12 017 000	-530 000	11 487 000	11 533 098	46 098
*Valtionosuudet	B					10 211 000	1 001 940	11 212 940	11 194 999	-17 941
*Korkotulot	B							0	39	39
*Muut rahoitus- tulot	B					215 000		215 000	150 727	-64 273
*Korkomenot	B	-137 000	-137 000	-126 446	10 554					
*Muut rahoitus- menot	B	-37 500	-37 500	-94 465	-56 965					
Tuloslaskelma- osa yhteensä		-174 500	0 -174 500	-220 912	-46 412	22 443 000	471 940	22 914 940	22 878 863	-36 077

INVESTOINTI- OSA	Menot			Tilinpäätös	Poikkeama	Tulot			Muutettu talousarvio	Tilinpäätös	Poikkeama
	Alkuperäinen Talousarvio	Ta- muutos	Muutettu talousarvio			Alkuperäinen Talousarvio	Ta- muutos	Muutettu talousarvio			
Monetra Keski-Suomi Oy	B		0	-20	-20						
Kyynämöisten koulun piha	B	-25 000	-25 000	-23 798	1 202						
Kirjaston muutostyöt	B	-30 000	-30 000	-25 587	4 413						0
Liikuntapuisto	B	-700 000	679 100	-20 900	-3 893	210 000	-210 000	0			
Hirvasen valaistu latu	B	-10 000		-10 000	10 000						
Yleiset tiet	B	-20 000		-20 000	-11 025			0			0
Kadut	B	-205 000	105 000	-100 000	7 488						
Tilapalvelu	B	-100 000		-100 000	-8 210						
Vesilaitos	B	-20 000	10 000	-10 000	10 000						
Viemärlaitos	B	-140 000	50 000	-90 000	35 928						
Tontit ym. maa-al.	B			0	-10 000	50 000		50 000		26 893	-23 107
As Oy Uuras-koto	B			0	610			0			0
Investoinnit yhteensä		-1 250 000	844 100	-405 900	-369 407	36 493	260 000	-210 000	50 000	26 893	-23 107

RAHOITUSOSA	Menot Alkup. Talousarvio	Ta- muu- tos	Muutettu talousarvio	Tilinpäätös	Poik- keama	Tulot Al- kup. Ta- lousarvio	Ta- muu- tos	Muutettu talousarvio	Tilinpäätös	Poikkeama	
Antolainauksen muu- tokset											
*Antolainasaamisten li- säykset	B		0		0						
*Antolainasaamisten vähennykset	B					3 700		3 700		-3 700	
Lainakannan muutok- set											
*Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B					3 000 000		3 000 000	2 500 000	-500 000	
*Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	-3 113 300	-3 113 300	-3 113 293	7						
*Lyhytaikaisten laino- jen muutos	B								500 000	500 000	
Oman pääoman muu- tokset											
Vaikutus maksuvalmiu- teen											
Rahoitusosa yh- teensä		-3 113 300	0	-3 113 300	-3 113 293	7	3 003 700	0	3 003 700	3 000 000	-3 700
YHTEENSÄ		-31 090 900	434 670	-30 656 230	-30 383 926	272 304	31 478 530	221 940	31 700 470	32 195 302	494 832

B=brutto

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Tuloslaskelma (ulkoinen)

	<u>2020</u>		<u>2019</u>
	euroa		euroa
Toimintatuotot			
*Myyntituotot	1 027 008,85		1 212 253,52
*Maksutuotot	858 923,91		880 037,59
*Tuet ja avustukset	355 838,45		300 613,54
*Muut toimintatuotot	554 502,40	2 796 273,61	535 054,85
			2 927 959,50
Valmistus omaan käyttöön		0,00	9 118,89
			9 118,89
Toimintakulut			
*Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-8 111 956,90		-8 265 724,77
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-1 654 247,87		-1 687 606,85
Muut henkilösivukulut	-243 919,04		-231 325,99
			-10 550
*Palvelujen ostot	-9 968 261,97		780,02
*Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 430 507,81		-1 362 262,93
*Avustukset	-1 227 240,71		-1 323 838,62
*Muut toimintakulut	-550 908,15	-23 187 042,45	-338 780,68
			-23 760 319,86
Toimintakate		-20 390 768,84	-20 823 241,47
Verotulot		11 533 098,09	11 356 174,32
Valtionosuudet		11 194 999,00	9 293 905,00
Rahoitustuotot ja -kulut			
*Korkotuotot	39,17		
*Muut rahoitustuotot	150 726,96		298 623,15
*Korkokulut	-126 446,19		-98 610,63
*Muut rahoituskulut	-94 465,43	-70 145,49	-7 774,67
			192 237,85
Vuosikate		2 267 182,76	19 075,70
Poistot ja arvonalentumiset			
*Suunnitelman mukaiset poistot		-1 754 797,41	-1 354 657,04
*Arvonalentumiset			
Tilikauden tulos		512 385,35	-1 335 581,34
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		14 967,06	14 967,06
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		527 352,41	-1 320 614,28

Rahoituslaskelma

euro

	<u>2020</u>		<u>2019</u>
	euroa		euroa
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	2 267 182,76		19 075,70
Satunnaiset erät			
Tulorahoituksen korjaukset	-41 201,50	2 225 981,26	-15 660,72
			3 414,98
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-369 407,16		-790 085,31
Rahoitusosuudet investointimenoihin			
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	68 094,44	-301 312,72	23 922,67
			-766 162,64
Toiminnan ja investointien rahavirta		1 924 668,54	-762 747,66
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäys			-95 000,00
Antolainasaamisten vähennys		0,00	-95 000,00
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 500 000,00		1 200 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 113 293,34		-459 451,34
Lyhytaikaisten lainojen muutos	500 000,00	-113 293,34	1 200 000,00
			1 940 548,66
Oman pääoman muutokset			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	2 388,95		2 400,00
Vaihto-omaisuuden muutos	5 611,23		11 328,21
Saamisten muutos	61 765,45		228 544,80
Korottomien velkojen muutos	265 439,75	335 205,38	-1 165 223,84
			-922 950,83
Rahoituksen rahavirta		221 912,04	922 597,83
Rahavarojen muutos		2 146 580,58	159 850,17
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.	5 984 870,03		3 838 289,45
Rahavarat 1.1.	3 838 289,45	2 146 580,58	3 678 439,28
			159 850,17

Tase

VASTAAVAA	2020	2019
	euroa	euroa
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	3 389,40	14 743,97
Muut pitkävaikutteiset menot	587 307,15	793 610,80
	<u>590 696,55</u>	<u>808 354,77</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 871 884,94	2 885 622,89
Rakennukset	14 638 655,21	15 604 416,78
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 656 337,00	2 805 895,94
Koneet ja kalusto	49 062,01	138 831,52
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	42 539,00	17 746,00
	<u>20 258 478,16</u>	<u>21 452 513,13</u>
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	3 170 243,79	3 170 833,79
Muut lainasaamiset	778 978,27	778 978,27
Muut saamiset	418 024,31	418 024,31
	<u>4 367 246,37</u>	<u>4 367 836,37</u>
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	9 803,11	12 192,06
Lahjoitusrahastojen varat	3 359,09	4 394,12
	<u>13 162,20</u>	<u>16 586,18</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Muu vaihto-omaisuus	248 302,27	253 913,50
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	95 000,00	95 000,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	406 257,12	432 796,59
Lainasaamiset	22 555,46	66 787,12
Muut saamiset	125 741,30	119 500,16
Siirtosaamiset	81 736,76	78 972,22
	<u>731 290,64</u>	<u>793 056,09</u>
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	3 766 860,97	3 753 144,43
	<u>3 766 860,97</u>	<u>3 753 144,43</u>
Rahat ja pankkisaamiset	2 218 009,06	85 145,02
VASTAAVAA YHTEENSÄ	32 194 046,22	31 530 549,49

VASTATTAVAA	2020	2019
	euroa	euroa
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	7 332 535,54	7 332 535,54
Muut omat rahastot	3 248 637,79	3 248 637,79
Edellisten tilikausien ylijäämä(alijäämä)	670 776,82	1 991 391,10
Tilikauden yli-/alijäämä	<u>527 352,41</u>	<u>-1 320 614,28</u>
	11 779 302,56	11 251 950,15
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	<u>501 396,58</u>	<u>516 363,64</u>
	501 396,58	516 363,64
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	6 884,09	7 919,12
	6 884,09	7 919,12
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	10 376 232,97	11 921 668,31
Lainat julkisyhteisöiltä	64 275,00	107 133,00
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	280 180,09	268 406,76
Siirtovelat	<u>15 643,53</u>	<u>17 662,05</u>
	10 736 331,59	12 314 870,12
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	2 400 000,00	1 900 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 045 435,34	3 070 435,34
Lainat julkisyhteisöiltä	42 858,00	42 858,00
Saadut ennakot	745,50	1 141,86
Ostovelat	1 020 744,03	900 206,95
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	150 736,45	155 487,35
Siirtovelat	<u>1 509 612,08</u>	<u>1 369 316,96</u>
	9 170 131,40	7 439 446,46
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	32 194 046,22	31 530 549,49

Konsernituloslaskelma

	2020	2019
	euroa	euroa
Toimintatuotot	8 117 387,14	8 441 122,99
	-29 680	
Toimintakulut	923,23	-30 480 782,14
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta(tappi- osta)	-129,39	-35 367,15
	-21 563	
Toimintakate	665,48	-22 075 026,30
	11 533	
Verotulot	098,09	11 356 174,32
	13 059	
Valtionosuudet	337,73	10 997 637,16
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	5 602,32	8 460,01
Muut rahoitustuotot	168 129,58	321 933,19
Korkokulut	-185 255,77	-164 039,70
Muut rahoituskulut	-103 587,68	-16 204,20
Vuosikate	2 913 658,79	428 934,48
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 378 149,83	-1 977 531,42
Omistuksen eliminointierot	-610,00	-127 104,15
Arvonalentumiset		
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	534 898,96	-1 675 701,09
Tilinpäätössiirrot	-1 078,19	177,70
Laskennalliset verot	-10 300,00	-3 110,00
Vähemmistöosuudet	7 384,29	9 551,24
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	530 905,06	-1 669 082,15

Konsernin rahoituslaskelma

	2020	2019
	euroa	euroa
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 913 658,79	428 934,48
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjaukset	-61 623,57	34 677,42
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 774 133,11	-2 588 616,01
Rahoitusosuudet investointimenoihin		2 675,70
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	245 016,76	28 927,46
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 322 918,87	-2 093 400,95
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys		-95 000,00
Antolainasaamisten vähennys		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 850 300,00	2 895 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 515 120,52	-856 372,86
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 010 591,81	955 558,57
Oman pääoman muutokset	-5 715,37	-2,94
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	1 655,64	2 485,49
Vaihto-omaisuuden muutos	-28 514,40	7 593,78
Saamisten muutos	244 644,98	886 763,49
Korottomien velkojen muutos	100 327,56	-1 221 737,36
Rahoituksen rahavirta	658 169,70	2 574 288,17
Rahavarojen muutos	1 981 088,57	480 887,22
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	6 971 887,41	4 990 798,84
Rahavarat 1.1.	4 990 798,84	4 509 911,62
	1 981 088,57	480 887,22

Konsernitase

VASTAAVAA	2020	2019
	euroa	euroa
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	191 030,27	198 614,46
Muut pitkävaikutteiset menot	587 307,15	793 610,80
Ennakkomaksut	<u>386 772,28</u>	<u>156 758,27</u>
	1 165 109,70	1 148 983,53
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	3 585 848,37	3 618 775,11
Rakennukset	23 760 805,07	25 048 347,61
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 662 528,86	2 811 540,26
Koneet ja kalusto	353 172,56	439 506,08
Muut aineelliset hyödykkeet	10 462,17	10 462,17
Ennakkomaksut ja keskeneräiset		
hankinnat	<u>4 967 837,71</u>	<u>4 220 830,24</u>
	35 340 654,74	36 149 461,47
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	129 179,00	130 528,38
Muut osakkeet ja osuudet	586 154,90	584 826,60
Muut lainasaamiset	295 000,00	295 000,00
Muut saamiset	<u>420 280,04</u>	<u>420 280,04</u>
	1 430 613,94	1 430 635,02
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	54 178,02	26 036,21
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	338 855,98	310 341,56
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	96 621,12	95 189,63
Lyhytaikaiset saamiset	<u>1 030 120,48</u>	<u>1 273 750,66</u>
	1 126 741,60	1 368 940,29
Rahoitusarvopaperit	4 110 724,20	3 879 231,11
Rahat ja pankkisaamiset	2 861 163,21	1 111 567,73
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u><u>46 428 041,39</u></u>	<u><u>45 425 196,92</u></u>

VASTATTAVAA	2020	2019
	euroa	euroa
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	7 332 535,54	7 332 535,54
Muut omat rahastot	4 151 866,27	4 156 760,16
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	1 676 919,26	3 350 591,25
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	<u>530 905,06</u>	<u>-1 669 082,15</u>
	13 692 226,13	13 170 804,80
VÄHEMMISTÖOSUUDET	316 907,83	324 292,12
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	<u>204 164,00</u>	<u>208 845,72</u>
	204 164,00	208 845,72
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	48 214,06	18 416,62
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	20 183 952,55	21 914 611,76
Pitkäaikainen koroton pääoma	295 823,62	286 068,81
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	7 596 486,98	5 520 056,49
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	<u>4 090 266,22</u>	<u>3 982 100,60</u>
	32 166 529,37	31 702 837,66
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u><u>46 428 041,39</u></u>	<u><u>45 425 196,92</u></u>

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman (kv 7.1.2012 § 61) mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimukset

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Kunta on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Sopimusehdot on eritelty sivulla 139.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistaminen kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksessa syntynyt ero on kokonaisuudessaan kirjattu hankintakaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistö Oy Uuraisten Virastotalon rakennusten poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi. Uuraisten Vuokratalot Oy:llä ja Kiinteistöosakeyhtiö Oikarinmäellä on omat erilliset poistosuunnitelmat.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen. Suunnitelmapoistoja ei ole oikaistu.

Vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset varaukset on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Keski-Suomen liiton osuuspääoman palautus ja konserniyhteisöjen tekemät korjaukset vuoden 2019 tilinpäätökseen aiheuttavat Uuraisten kuntakonsernin tasejatkuvuuteen 4 589,84 euron eron.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

Toimintatuotot	2020	2019
(ulkoiset) organisaatiomuutokset huomioitu 2019 luvuissa		
Valtuusto ja konsernijohto	140 125,69	292 774,59
Konsernipalvelut	55 017,87	40 585,81
Sosiaalilautakunta	1 186 320,15	1 168 027,07
Sivistyslautakunta	516 464,97	580 865,12
Tekninen lautakunta	898 344,93	845 706,91
Toimintatuotot yhteensä	2 796 273,61	2 927 959,50
Verotulojen erittely	2020	2019
Kunnan tulovero	10 234 513,42	10 124 202,19
Osuus yhteisöveron tuotosta	650 121,31	573 285,82
Kiinteistövero	648 463,36	658 686,31
Verotulot yhteensä	11 533 098,09	11 356 174,32
Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely	2020	2019
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	10 161 977,00	9 814 321,00
<i>Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus</i>	<i>3 516 468,00</i>	<i>3 279 967,00</i>
<i>Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus</i>		
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-568 525,00	-520 416,00
<i>V:n 2019 oikaisua 1.022 € ei ole kirjattu (alle 2.000 €)</i>		
Verotulomenetysten korvaus	1 601 547,00	
Valtionosuudet yhteensä	11 194 999,00	9 293 905,00
Palvelujen ostot	2020	2019
(ulkoiset)		
Asiakaspalvelujen ostot	7 288 318,09	7 377 088,37
Muiden palvelujen ostot	2 679 943,88	3 173 691,65
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	9 968 261,97	10 550 780,02
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot	2020	2019
Muut toimintatuotot		
*Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	41 201,50	15 660,72
Muut toimintakulut		
*Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot		4 825,50
Satunnaiset tuotot ja kulut	2020	2019
Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	2020	2019
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	7 507,29	7 507,29

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Merkinnät:	TP = tasapoisto (vuosipoisto on hankintahinta jaettuna poistoajalla) MJP = menojäännöspoisto (vuosipoisto on x % edellisvuoden lopun arvosta)
Poistojen aloittaminen:	Ensimmäinen poisto on tehty käyttöönottoa seuraavan kuukauden alusta. Verkostojen yms. poistot on aloitettu seuraavan vuoden alusta.
Poistoajat ja päätösvalta:	Ensisijassa noudatetaan poistosuunnitelman alarajaa ellei pidemmän poistoajan käyttämiselle ole hyödykekohtaista perustetta. Kunnanhallitus päättää pidemmän poistoajan käytöstä hyödykekohtaisen perusteen mukaan enintään kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antaman yleisohjeen mukaisen poistoaikojen ylärajojen mukaan.

31.12.2012 JÄLKEEN VALMISTUNEET INVESTOINNIT

<u>Ryhmä</u>	<u>Suunnitelma</u>
Aineettomat hyödykkeet	
Aineettomat oikeudet	TP 5 v
Muut pitkävaikutteiset menot	
Tietokoneohjelmistot	TP 2 v
Osakehuoneistojen muutostyöt	TP 5 v
Kehittämismenot	TP 5 v
Muut	TP 5v*
Ennakkomaksut	ei poistoja
*erityisestä syystä 10 v	
Aineelliset hyödykkeet	
Maa- ja vesialueet	ei poistoja
Rakennukset	
Asuinrakennukset	TP 30 v
Hallinto- ja laitosrakennukset	TP 30 v
Tehdas- ja tuotantorakennukset	TP 30 v
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Kadut, tiet, torit	MJP 20 %
Puistot ja leikkipaikat	MJP 20 %
Laiturit ja uimalat	MJP 25 %
Piha-alueet	MJP 20 %
Muut maa- ja vesirakenteet	MJP 20 %
Valaistut ladut	MJP 20 %
Ulkovalaistuslaitteet	MJP 20 %
Vesijohtoverkot	MJP 10 %
Viemäriverkot	MJP 10 %
Vesi- ja viemärlaitokset	MJP 25 %
Muut kiinteät koneet ja laitteet	MJP 25 %
Koneet ja kalusto	
Kuljetusvälineet	TP 4 v
Atk-laitteet	TP 3 v
Muut laitteet ja kalusto	TP 3 v
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	käytön mukaan
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoja
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoja
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	

Osakkeet ja osuudet ei poistoja
 Pienet käyttömaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, kirjataan vuosikuluiksi.

ENNEN 1.1.2013 VALMISTUNEET INVESTOINNIT

<u>Ryhmä</u>	<u>Suunnitelma</u>
Aineettomat hyödykkeet	
Aineettomat oikeudet	
Tietokoneohjelmistot	TP 3 v
Muut aineettomat oikeudet	TP 3 v
Muut pitkävaikutteiset menot	
Osakehuoneistojen muutostyöt	TP 5 v
Tutkimus- ja kehittämismenot	TP 5 v
Ennakkomaksut	
ei poistoja	
Aineelliset hyödykkeet	
Maa- ja vesialueet	
ei poistoja	
Rakennukset	
Asuinrakennukset	
Puiset	TP 50 v
Kiviset	TP 50 v
Hallinto- ja laitosrakennukset	
Puiset ja peltiset	TP 50 v
Kiviset	TP 50 v
Tehdas- ja tuotantorakennukset	
Puiset ja peltiset	TP 50 v
Kiviset	TP 50 v
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Kadut, tiet, torit	MJP 20 %
Puistot ja leikkipaikat	MJP 20 %
Laiturit ja uimalat	MJP 25 %
Piha-alueet	MJP 20 %
Muut maa- ja vesirakenteet	MJP 20 %
Valaistut ladut	MJP 20 %
Ulkovalaistuslaitteet	MJP 20 %
Vesijohtoverkot	MJP 10 %
Viemäriverkot	MJP 10 %
Vesi- ja viemärlaitokset	MJP 25 %
Muut kiinteät koneet ja laitteet	MJP 25 %
Koneet ja kalusto	
Kuljetusvälineet	TP 5 v
Palo- ja sammutusautot	TP 10 v
Atk-laitteet	TP 3 v
Muut laitteet ja kalusto	TP 3 v
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	käytön mukaan
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoja
Keskenäiset hankinnat	
ei poistoja	
Käyttömaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	
Osakkeet ja osuudet	
ei poistoja	

Pienet käyttömaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 7 000 euroa, on kirjattu vuosikuluiksi.

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Saamisten erittely	2020 Pitkä- aikaiset	2020 Lyhyt- aikaiset	2019 Pitkä- aikaiset	2019 Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		18 570,06		2 225,39
Lainasaamiset		10 000,00		
Siirtosaamiset				
<i>Yhteensä</i>		<i>28 570,06</i>		<i>2 225,39</i>
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		880,00		
Siirtosaamiset		400,00		1 700,00
<i>Yhteensä</i>		<i>1 280,00</i>		<i>1 700,00</i>
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset				407,18
Lainasaamiset	95 000,00		95 000,00	
Siirtosaamiset		22 068,05		22 019,38
<i>Yhteensä</i>	<i>95 000,00</i>	<i>22 068,05</i>	<i>95 000,00</i>	<i>22 426,56</i>
Saamiset yhteensä	95 000,00	51 918,11	95 000,00	26 351,95

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
*Tulojäämät		
ELY-keskus	18 676,30	9 704,46
Uuraisten Valokuituverkot Oy	21 898,94	22 019,38
Muut tulojäämät	41 161,52	47 248,38
*Tulojäämät yhteensä	81 736,76	78 972,22

Käyttöomaisuuden muutokset

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Aineettomat hyödykkeet				Aineelliset hyödykkeet						Yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaik. menot	Ennakkomaksut	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet	Koneet ja kalusto	Muut aineell. hyödykkeet	Ennakkomaks. ja keskeneräiset h.	
euroa				808			2 805	138			21 452
Poistamaton hankintameno 1.1.	14 743,97	793 610,80		354,77	2 885 622,89	15 604 416,78	895,94	831,52		17 746,00	513,13
Lisäykset tilikauden aikana				0,00	10 000,00	25 587,43	306 461,74			24 793,00	366 842,17
Rahoitusosuudet tilikaudella				0,00							0,00
Vähennykset tilikaudella				0,00	23 737,95						23 737,95
Siirrot erien välillä				0,00							0,00
Tilikauden poisto	11 354,57	206 303,65		217		991 349,00	456 020,68	89 769,51			1 537 139,19
Arvonlenn. ja niiden palautukset				590			2 656				20 258
Poistamaton hankintameno 31.12.	3 389,40	587 307,15	0,00	696,55	2 871 884,94	14 638 655,21	337,00	49 062,01	0,00	42 539,00	478,16
Arvonkorotukset				590			2 656				20 258
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 389,40	587 307,15	0,00	696,55	2 871 884,94	14 638 655,21	337,00	49 062,01	0,00	42 539,00	478,16
Olennaiset lisäpoistot						459 745,70					459 745,70
Hirvasen vanha koulu											

	2020	2019
Maa- ja vesialueet erittely		
*Kiinteistöjen liittymismaksut	92 862,30	89 707,31
*Muut maa- ja vesialueet	2 779 022,64	2 795 915,58
Maa- ja vesialueet yhteensä	2 871 884,94	2 885 622,89

Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet					Joukkovelkakirjasaamiset, muut laina- ja muut saamiset					
	Osakkeet konserni- yhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kunta- yhtymä osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Jvk- laina- saamiset	Saamiset konserni- yhtiöt	Saamiset kunta- yhtymät	Saamiset omistusyht- yhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 439 206,44	326 199,46	853 384,00	552 043,89	3 170 833,79		483 978,27		295 000,00	418 024,31	1 197 002,58
Lisäykset		-610,00		20,00	-590,00						0,00
Vähennykset					0,00						0,00
Siirrot erien välillä											
Hankintameno 31.12.	1 439 206,44	325 589,46	853 384,00	552 063,89	3 170 243,79		483 978,27	0,00	295 000,00	418 024,31	1 197 002,58
Arvonlennukset					0,00						
Arvonkorotukset											0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 439 206,44	325 589,46	853 384,00	552 063,89	3 170 243,79	0,00	483 978,27	0,00	295 000,00	418 024,31	1 197 002,58

Omistukset muissa yhteisöissä

31.12.2020

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistusosuus %	Kuntakonsernin osuus		tilikauden voitosta/ tappiosta
				omasta pää- omasta	vieraasta pää- omasta	
Tytäryhteisöt						
*Uuraisten Vuokratalot Oy	Uurainen	100	100	217 371,08	4 566 053,63	4 565,90
*Kiinteistö Oy Uuraisten Virastotalo	Uurainen	70	70	1 157 325,29	26 563,04	0,26
*Kiinteistöosaakeyhtiö Oikarinmäki	Uurainen	100	100	177 139,79	623 078,77	-8 671,98
Kuntayhtymät						
*Keski-Suomen Sairaanhoidopiiri	Jyväskylä	1,13	1,13	381 069,39	6 714 352,79	-78 603,18
*Jyväskylän koulutuskuntayhtymä (konserni)	Jyväskylä	1,83	1,83	1 967 815,95	764 085,50	62 483,17
*Äänekosken ammatillisen koulutuksen ky (konserni)	Äänekoski	1,47	1,47	393 633,86	32 981,15	16 263,34
*Keski-Suomen liitto	Jyväskylä	1,1	1,1	8 393,95	20 751,22	-748,12
Osakkuusyhteisöt						
*As.Oy Uuraskoto	Uurainen	35	35	99 944,41	119 480,73	0,27
*As.Oy Uuraisten Ykkösriveri	Uurainen	33	33	42 865,06	2 566,66	-129,66
*Uuraisten Valokuituverkot Oy, 30.6.2020	Uurainen	24,9	24,9	-16 010,31	663 915,95	-16 449,52

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oma pääoma

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Peruspääoma 1.1. ja 31.12.	7 332 535,54	7 332 535,54
Muut omat rahastot		
*Kehittämistärahaston pääoma 1.1.	3 248 637,79	3 248 637,79
*Siirrot rahastoon tilikaudella		
*Siirrot rahastosta tilikaudella		
*Kehittämistärahaston pääoma 31.12.	3 248 637,79	3 248 637,79
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	670 776,82	1 991 391,10
*Siirrot		
*Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	670 776,82	1 991 391,10
Tilikauden yli-/alijäämä	527 352,41	-1 320 614,28
Oma pääoma yhteensä	11 779 302,56	11 251 950,15

Pitkäaikainen vieras pääoma

(erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua)

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 792 285,61	2 272 252,95
Yhteensä	1 792 285,61	2 272 252,95

Joukkovelkakirjalainat

Alle vuoden kuluessa erääntyvät, korko 0,00 %
 Alle vuoden kuluessa erääntyvät, korko 0,2 %
 Alle vuoden kuluessa erääntyvät, korko 0,2 %

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
	2 400 000,00	
		1 000 000,00
		900 000,00

Pakolliset varaukset

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
--	-------------	-------------

Vieras pääoma

	<u>2020</u>	<u>2020</u>	<u>2019</u>	<u>2019</u>
	<u>Pitkä-</u>	<u>Lyhyt</u>	<u>Pitkä-</u>	<u>Lyhyt</u>
	<u>aikainen</u>	<u>aikainen</u>	<u>aikainen</u>	<u>aikainen</u>
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat				200,00
Siirtovelat				
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat		3 076,85		6 239,38
Siirtovelat				
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat				
Siirtovelat				
Vieras pääoma yhteensä	0,00	3 076,85	0,00	6 439,38

Erittely liittymismaksuista

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Muut velat /Liittymismaksut ja muut velat		
Liittymismaksut	276 820,74	264 743,58
Muut velat	3 359,35	3 663,18
Yhteensä	280 180,09	268 406,76

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Korkojaksotukset	5 343,44	6 048,14
Lomapalkkajaksotukset	1 017 018,75	997 059,82
Henkilösivukulut	259 116,01	255 886,32
ELY-keskus	85 000,00	41 300,00
Opetus- ja kulttuuriministeriö/Opetushallitus	134 098,00	54 347,00
Muut menoajämät	9 035,88	14 675,68
Siirtovelat yhteensä	1 509 612,08	1 369 316,96

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITE-TIEDOT

Vuokravastuut

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Vuokravastuut yhteensä	8 424,24	8 979,99
Leasingvastuut yhteensä arvonlisäveroineen	848 923,49	938 150,52
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	194 107,15	170 234,61
Myöhemmin maksettavat	654 816,34	767 915,92
Yhteensä	857 347,73	947 130,51

Vastuusitoumukset

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
*Alkuperäinen pääoma	7 483 877,30	7 582 438,83
*Jäljellä oleva pääoma	4 675 195,98	4 992 150,57
Takaukset muiden puolesta		
*Alkuperäinen pääoma	2 661 318,00	2 661 318,00
*Jäljellä oleva pääoma	1 068 880,75	1 221 527,61

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12	24 554 547,00	22 774 774,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	15 300,00	14 984,00

Muut taloudelliset vastuut

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
* Arvonlisäveron palautusvastuu	799,75	1 199,62
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu		

*Kunta ei ole suunnitellut myyvänsä kiinteistöjä, joihin alv-palautusvastuu kohdistuu

KORONVAIHTOSOPIMUSTEN 31.12.2020 SOPIMUSEHDOT

	Sopimus	Alkaen	Päättyen	Laskennallinen pääoma euroa	Kiinteä korko	Vaihtuva korko	Tasa-lyhen- nys	Sopimuk- sen mark- kina-arvo euroa
Kuntarahoitus	32014 ==> KSWAPO49/12 17.12.2012	27.10.2014	27.10.2022	780 000,00	1,710 %	6 kk euri- bor	82.000 e/ puolivuosit- tain 27.4.15 alk	-19 689,30
Pohjola Pankki	430992 9.12.2015	27.10.2015	27.10.2022	-780 000,00	-1,710 %	- 6 kk euribor	82.000 e/ puolivuosit- tain 27.4.15 alk	22 085,19
Op Yrityspankki Oyj	8609360 23.11.2018	4.6.2019	4.12.2024	3 000 000,00	1,43 %	3 kk euri- bor	-	-239 674,27
Pohjola Pankki	430985 Swap- tio 9.12.2015	11.12.2025	11.12.2035	4 000 000,00	0,75 %	6 kk euri- bor		-352 996,39

Optio-oikeuden käyttäminen: Ostajalla (pankki) on preemion (0,00 euroa) maksettuaan oikeus päättämispäivänä (9.12.2025) päättämisaikaan (11:00) mennessä saada kohde-etuutena oleva koronvaihtosopimus voimaan toteuttamalla optio.

Mikäli optio-oikeutta ei käytetä option päättämispäivänä päättämisaikaan mennessä, optio raukeaa. Toteutushinta 0,75 % p.a.

YHTEENSÄ **7 000 000,00**

Op Yrityspankki Oyj	8610482	4.6.2019	4.3.2020	3 000 000,00		3 kk euri- bor		0,00
Korkolattiasopimus	23.11.2018						==>Päättynyt 4.3.2020	

KONSERNIN LIITETIEDOT**Konsernituloslaskelman liitetiedot**

Toimintatuotot	2020	2019
(ulkoiset)		
Yleishallinto	236 050,29	433 540,40
Sosiaali- ja terveystalvet	5 450 909,07	5 333 965,89
Opetus- ja kulttuuripalvelut	786 074,59	903 161,16
Yhdyskuntapalvelut ja muut palvelut	1 644 353,19	1 770 455,54
Toimintatuotot yhteensä	8 117 387,14	8 441 122,99
Valtionosuus	2020	2019
Konsernissa lisäävät valtionosuutta ammattioppilaitosten saama		
yksikköhintarahoitukseen perustuva valtionosuus	1 864 338,76	1 703 732,16
Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely	2020	2019
	0	0
Pakollisten varausten muutos	2020	2019
K-S sairaanhoitop./Potilasvahinkovak.maksuvastuu 1.1.	199 127,72	197 910,10
*Lisäykset tilikaudella	4 566,39	1 217,62
*Vähennykset tilikaudella		
K-S sairaanhoitop./Potilasvahinkovak.maksuvastuu 31.12.	203 694,11	199 127,72
K-S sairaanhoitop./Ympäristövastuu 1.1.		
*Lisäykset tilikaudella	9 718,00	9 718,00
*Vähennykset tilikaudella	-9 248,11	
K-S sairaanhoitop./Ympäristövastuu 31.12.	469,89	9 718,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot	2020	2019
Muut toimintatuotot		
*Maa-alueiden luovutusvoitot (kunta)	41 201,50	15 660,72
*K-S sairaanhoitopiiri		138,09
*Jyväskylän koulutuskuntayhtymä	15 473,24	4 244,04
Luovutusvoitot yhteensä	56 674,74	20 042,85
Muut toimintakulut		
*Maa-alueiden luovutustappiot (kunta)		
Luovutustappiot yhteensä	0,00	0,00

Konsernitaseen liitetiedot**Siirtosaamiset**

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
*Valtionosuussaamiset	10 357,80	
*ELY-keskus	18 676,30	9 704,46
*Muut siirtosaamiset	120 639,07	113 820,75
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yht.	149 673,17	123 525,21

Oma pääoma

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Peruspääoma 1.1.	7 332 535,54	7 332 535,54
Muutos tilikaudella 1.1.-31.		
Peruspääoma 31.12.	7 332 535,54	7 332 535,54
Muut omat rahastot 1.1.	4 156 760,16	4 156 940,81
Muutos tilikaudella 1.1.-31.	-4 893,89	-180,65
Muut omat rahastot 31.12.	4 151 866,27	4 156 760,16
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	3 350 591,25	5 083 917,23
Muutos tilikaudella	-1 673 671,99	-1 733 325,98
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	1 676 919,26	3 350 591,25
Tilikauden yli-/alijäämä	530 905,06	-1 669 082,15
Oma pääoma yhteensä	13 692 226,13	13 170 804,80

Pakolliset varaukset

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
K-S sairaanhoitop.: Potilasvak.maksuvastuuvaraus	203 694,11	199 127,72
K-S sairaanhoitop.: Ympäristövastuu	469,89	9 718,00
Yhteensä	204 164,00	208 845,72

Erittely liittymismaksuista

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Liittymismaksut	276 820,74	264 743,58
Muut velat	3 359,35	3 663,18
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat yht.	280 180,09	268 406,76

Siirtovelat

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Lyhytaikaiset siirtovelat		
*Korkojaksotukset	24 875,85	21 748,95
*Lomapalkkajaksotukset	1 467 390,43	1 422 944,43
*Valtionosuudet		16 122,30
*Muut menojäämät	698 637,44	581 362,54
Siirtovelat yhteensä	2 190 903,72	2 042 178,22

Vuokravastuut

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Vuokravastuut	112 778,80	125 539,42
Leasingvastuut	881 507,07	951 770,25

Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut takaukset		
*jäljellä oleva pääoma	4 702 677,06	5 024 140,40

Muut vastuusitoumukset

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Takaukset muiden puolesta	1 068 880,75	1 221 527,61
Arvonlisäveron palautusvastuu	228 389,18	260 222,18
Muut vastuut	817,43	1 880,15
Yhteensä	1 298 087,36	1 483 629,94

KUNNAN VESIHUOLTOLAITOS

Vesilaitostaseyksikkö

Tuloslaskelma

	<u>Arvio 2020</u>	<u>Käyttö 2020</u>	<u>Käyttö 2019</u>
	euroa	euroa	euroa
Liikevaihto	322 850	330 243,44	293 345,63
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)			
Valmistus omaan käyttöön			
Liiketoiminnan muut tuotot			
Materiaalit ja palvelut	295 030	286 762,44	280 100,11
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	56 700	64 566,71	48 932,32
Palvelujen ostot	238 330	222 195,73	231 167,79
Henkilöstökulut	4 090	1 950,00	3 227,07
Palkat ja palkkiot	1 000		600,00
Henkilösivukulut	3 090	1 950,00	2 627,07
Eläkekulut	3 060	1 950,00	2 618,93
Muut henkilösivukulut	30		8,14
Poistot ja arvonalentumiset	107 280	112 448,65	129 078,50
Suunnitelman mukaiset poistot	107 280	112 448,65	129 078,50
Arvonalentumiset			
Liiketoiminnan muut kulut	560	1 151,40	4 906,17
Liikelylijäämä (+) tai -alijäämä (-)	-84 110	-72 069,05	-123 966,22
Rahoitustuotot ja -kulut	-6 400	-6 167,02	-6 907,34
Korkotuotot			
Muut rahoitustuotot			
Korkokulut	6 400	6 167,02	6 907,34
Korvaus jäännöspääomasta			
Muut rahoituskulut			
Ylijäämä / -alijäämä ennen satunnaisia eriä	-90 510	-78 236,07	-130 873,56
Satunnaiset tuotot ja -kulut			
Satunnaiset tuotot			
Satunnaiset kulut			
Ylijäämä / -alijäämä ennen varauksia	-90 510	-78 236,07	-130 873,56
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)			
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (-)			
Tilikauden ylijäämä / -alijäämä	-90 510	-78 236,07	-130 873,56

Vesihuoltolaitoksen tase

	31.12.2020	31.12.2019
VASTAA- VAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Tietokoneohjelmistot		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	26 526,62	23 371,63
Rakennukset	9 152,52	9 533,88
Kiinteät rakenteet ja laitteet	902 052,58	982 804,86
Koneet ja kalusto		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Sijoitukset		
Muut saamiset	59 570,20	59 570,20
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	52 484,13	122 084,68
Muut lyhytaikaiset saamiset	9 402,60	8 833,13
Rahat ja pankkisaamiset		
	<u>1 059 188,65</u>	<u>1 206 198,38</u>
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Jäännöspääoma	1 927 051,64	2 027 286,23
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	-1 795 016,22	-1 664 142,66
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-78 236,07	-130 873,56
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	555 931,07	575 193,85
Lainat julkisyhteisöiltä	4 222,87	7 038,64
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	276 820,74	264 743,58
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	53 782,78	51 434,78
Lainat julkisyhteisöiltä	2 815,77	2 815,77
Ostovelat	111 816,07	72 701,75
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat		
Siirtovelat		
	<u>1 059 188,65</u>	<u>1 206 198,38</u>

VESILAITOSTASEYKSIKKÖ**Rahoituslaskelma**

	31.12.2020	31.12.2019
Toiminnan rahavirta		
Liikelyli-/alijäämä	-72 069,05	-123 966,22
Poistot ja arvonalentumiset	112 448,65	129 078,50
Rahoitustuotot ja -kulut	-6 167,02	-6 907,34
Tulorahoituksen korjaukset	34 212,58	-1 795,06
Investointien rahavirta		
Investointimenot-	-34 470,00	
Rahoitusosuudet investointimenoihin+	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot+	-34 470,00	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	-257,42	-1 795,06
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset-	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset+	0,00	0,00
	0,00	0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys+	34 470,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys-	-54 250,55	-54 250,55
Lyhytaikaisten lainojen lisäys/vähennys +/-	0,00	0,00
	-19 780,55	-54 250,55
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	0,00	0,00
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0,00
Saamisten muutos	69 031,08	15 841,34
Korottomien velkojen muutos	-51 191,48	-5 923,77
	17 839,60	9 917,57
Rahoituksen rahavirta	-1 940,95	-44 332,98

Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot**Toistaiseksi palkatun henkilöstön määrä kunnan toimialoittain 31.12.2020**

Toistaiseksi palkatun henkilöstön määrä kunnan toimialoittain 31.12.2020

	TP 2019	TP 2020
Yleishallinto	28	8
Sosiaalitoimi	58	56
Sivistys- ja vapaa-aikatoimi	105	104
Tekninen toimi	11	31
Yhteensä	202	199

Työntekijöiden määrä yhteensä 31.12.2020

(sis. Vakinaiset, määräaikaiset ja työllistetyt)

	TP 2020
Yleishallinto	8
Sosiaalitoimi	77
Sivistys- ja vapaa-aikatoimi	136
Tekninen toimi ja ympäristötoimi	39
Yhteensä	260

Luottamushenkilömaksut

	2020	2019
Suomen Keskusta, Uuraisten osasto	2 220,25	2 670,18
KD Suomen kristillisdemokraatit, Uuraisten osasto	187,25	178,50
Perussuomalaiset, Uuraisten osasto	177,45	332,75
Uuraisten Vasemmistoliitto	819,00	845,24
SDP, Uuraisten osasto	767,50	1 043,22
Yhteensä	4 171,45	5 069,89

Tilintarkastajien palkkiot

	2020	2019
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	7 911,89	8 447,48
Tilintarkastajan lausunnot		637,40
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät		
Muut palkkiot		
Palkkiot yhteensä	7 911,89	9 084,88

Intressitahotapahtumat

Uuraisten kunnalla ei ole merkittäviä intressitahoja, jotka tulisi kirjata tilinpäätöksen liitetietoihin.

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA 2020

- * Tilinpäätöskirja
- * Tase-erittelyt
- * Päiväkirja
- * Pääkirja tileittäin ja kustannuspaikoittain

- * Myyntireskontra
  - * tiliotteet ja saatavien erittelyt

- * Ostoreskontra
  - * tiliotteet

- * Palkanlaskenta
  - * palkkakortisto

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Uuraisilla 29.3.2021

_____
Liisa Stenman-Kässi

_____
Merja Kinnunen

_____
Veli-Matti Arponen

_____
Olli Humalajoki

_____
Veli Hytönen

_____
Susanna Kettunen

_____
Harri Palonen

_____
Juha Valkama

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta
tänään kertomuksen.

Uurainen, _____._____.2021

BDO Audiator Oy
Tilintarkastusyhteisö

_____
Sanna-Mari Nuri
tilintarkastaja, HT, JHT